

ENERGITILSYNET

RESULTATER OG
UDFORDRINGER

20
14

INDHOLD

PROFIL AF ENERGITILSYNET	2
FORORD	4
SAMMENFATNING	6

DOKUMENTATION

ENERGIPRISER	8
DEN HISTORISKE UDVIKLING I PRISERNE PÅ NATURGAS, FJERNVARME OG EL	12
KRAV OM EFFEKTIVITET I NATURGASSEKTOREN	26
KRAV OM EFFEKTIVITET I ELSKTOREN	28
OVERSKUELIG ELREGNING PÅ VEJ TIL FORBRUGERNE	40
KUNDERNE OG ELMARKEDET	44
KUNDERNE OG NATURGASMARKEDET	46

ANALYSE:

UDVIKLINGEN I VÆRDIEN AF ELDISTRIBUTIONSNETTET	48
OVERDÆKNINGER I FJERNVARMESEKTOREN	58
BEDRE SAMMENKOBLING AF DET DANSKE GASMARKED MED TYSKLAND	68

ENERGITILSYNETS OPGAVER	78
NY LOVGIVNING	81
MEDLEMMER AF ENERGITILSYNET	84
SEKRETARIATET FOR ENERGITILSYNET	86
STØRRE SAGER FOR ENERGITILSYNET	89
STØRRE SAGER I DET INTERNATIONALE SAMARBEJDE	95
SAGSBEHANDLING	98
ENERGIKLAGENÆVNET	100
ØKONOMI	102
ANDRE MYNDIGHEDER PÅ ENERGIOMRÅDET	104

PROFIL AF ENERGITILSYNET

Energitilsynet er en myndighed, der er uafhængig af regeringen. Energitilsynets opgaver er fastlagt i el-, naturgas- og varmeforsyningslovene, og i kraft af dem skal Energitilsynet:

FORTOLKE ENERGILOVENE

Energilovene er i vidt omfang rammelovgivning, og det betyder, at Energitilsynet i mange tilfælde har et vidt skøn ved udmøntning af de dele af energilovene, hvor Energitilsynet er myndighed.

BESTEMME/FASTLÆGGE

Energitilsynet fastlægger bestemte niveauer på en række områder, f.eks. effektivitetskrav til netselskaberne inden for el og naturgas, prisloft for affaldsforbrændingsværker, forrentning af indskudskapital i fjernvarmeværker mv.

GODKENDE

Energitilsynet godkender f.eks. metoder, som netselskaberne på el- og naturgasmarkedet bruger til at fastsætte priser og adgangsvilkår for kunderne, om prisen på varme fra et fjernvarmeværk er rimelig og om indberetninger fra kommunerne om modtagelse af vederlag fra energivirksomheder er korrekte.

OVERVÅGE

Energitilsynet overvåger en række områder på engrosmarkedet og detailmarkedet for el, naturgas og fjernvarme, håndteringen af lagerkapaciteten på naturgasmarkedet, visse priser på elektricitet og naturgas, branchevejledninger og forskellige anmeldelser fra energivirksomheder til Energitilsynet. Energitilsynet gennemfører i øvrigt analyser af de regulerede virksomheders opgavevaretagelse mv.

SKABE GENNEMSIGTIGHED

Energitilsynet arbejder for gennemsigtighed for kunderne på energimarkedet, f.eks. ved at offentliggøre priser på energi, fastsætte regler om oplysninger som skal fremgå af forbrugernes energiregninger, deltager i arbejdsgrupper om drift af elpristavlen og gasprisguiden mv.

ENERGITILSYNETS MISSION

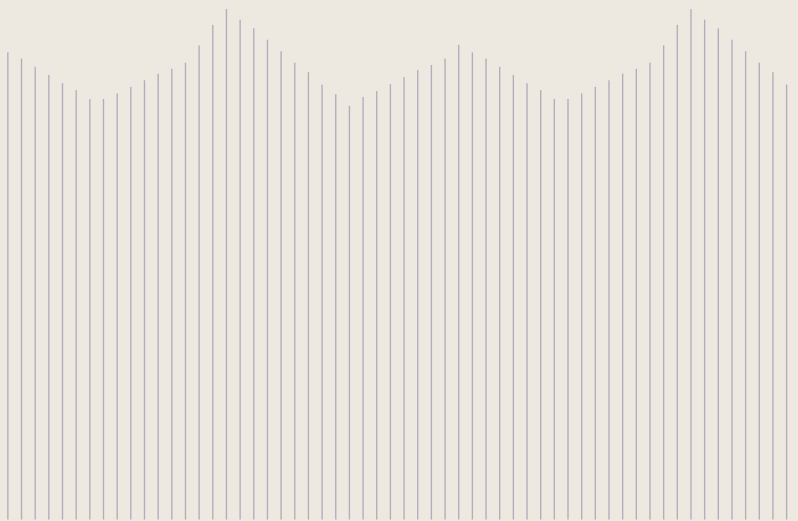
Energitilsynet arbejder for velfungerende sektorer inden for el, gas og varme.

Det indebærer:

- Rimelige vilkår for kunder og virksomheder
- Effektiv løsning af opgaver i infrastrukturen
- Bedst mulige rammevilkår.

ENERGITILSYNETS VISION

At være kendt og anerkendt for faglighed, effektivitet, handlekraft og mod til nytænkning.

Energitilsynet er en myndighed, der er uafhængig af regeringen. Energitilsynets opgaver er fastlagt i el-, naturgas- og varmeforsyningslovene.

FORORD

"Resultater & Udfordringer" afspejler, at ændringer i energilovene i de senere år har pålagt Energitilsynet en særlig overvågningsopgave på el-, naturgas- og fjernvarmemarkederne – og vi er mere end godt i gang med den opgave.

I dette års udgave af "Resultater & Udfordringer" offentliggør vi således tre analyser.

På det seneste har det været omdiskuteret, om der bliver investeret tilstrækkeligt i det danske elnet. Energitilsynet fremlægger med en analyse af værdien af eldistributionsnettet et bidrag til belysning af problemstillingen. Vores analyse viser, hvordan elnetvirksomhedernes investeringer og afskrivninger har ført til en stigning i realværdien af distributionsnettet i perioden fra 2005 til 2013. Energitilsynet kan imidlertid ikke drage konklusioner om distributionsnettets tekniske tilstand på baggrund af analysen. Men analysen indikerer ikke umiddelbart – med udgangspunkt i de regnskabsoplysninger, som elnetselskaberne har indberettet til os – at der skulle være underinvesteret i nettet fra 2005 til 2013.

Ud over denne analyse sætter vi også i dette års udgave af "Resultater & Udfordringer" analytisk fokus på overdækninger i fjernvarmesektoren og på sammenkoblingen af det danske og

tyske gasmarked. I løbet af 2014 har vi desuden offentliggjort analyser om engrosmarkedet og detailmarkedet for naturgas, om forrentningen i elnetselskaberne og om hvor mange forbrugere, der modtager fjernvarme fra dyre forsyninger.

En hjørnesten i Energitilsynets arbejde er at træffe afgørelser i konkrete sager og fastlægge en praksis. Energitilsynet har således truffet afgørelse i godt og vel 20 sager i 2014.

På elområdet har Energitilsynet ved udgangen af 2014 truffet afgørelse om på ny at tilskynde elnetselskaberne til at blive mere effektive og har derfor sænket loftet over de maksimalt tilladte indtægter i selskaberne. Loftet er sænket med ca. 80 mio. kr.

På gasområdet har Energitilsynet i 2014 godkendt et regelsæt, der regulerer tilførslen af biogas til det danske naturgassystem. Dermed er der nu skabt grundlag for, at det danske gasnet ikke alene kan transportere naturgas, men også biogas til kunderne. Herudover har Energitilsynet godkendt en ny model til opretholdelse af gasforsyningen til "beskyttede" kunder som husholdninger, mindre virksomheder, sygehuse, plejehjem mv.

På fjernvarmeområdet har Energitilsynet vedtaget en ny strategi for tilsynet med fjernvarmevirksomhedernes efterlevelse af fjernvarmelovgivningen. Tidligere blev 20 fjernvarmevirksomheder hvert år underkastet et gennemgribende tilsyn. Fremover vil tilsynet med fjernvarmevirksomhederne blive gennemført med fokus på de forhold, der især har indflydelse for brugerprisen – altså ikke længere et gennemsyn af alle forhold. Dermed kan tilsynet også komme til at omfatte flere virksomheder år for år end hidtil.

Energitilsynet har taget stilling til, hvordan omkostninger i forbindelse med efterforskning i geotermiprojekter kan indregnes i varmeprisen. Efter Energitilsynets opfattelse kan alene

omkostninger til efterforskning indregnes i priserne. Alle øvrige omkostninger, der ikke direkte vedrører efterforskning, men som for eksempel er afholdt med henblik på en senere produktionsfase, er ikke berettiget til at blive betalt af forbrugerne over varmeprisen som efterforskningsomkostninger. Spørgsmålet kom op i Energitilsynet i forbindelse med et fejlslagent geotermi-projekt ved Viborg. De samlede omkostninger til projektet løb op i ca. 165 mio. kr. Der var imidlertid brugt et to-cifret millionbeløb undervejs til blandt andet indkøb af udstyr, der ikke havde noget at gøre med efterforskningsaktiviteter, og dette beløb må ikke indregnes i varmeprisen.

Ud over tilsynsafgørelserne har Energitilsynets sekretariat i 2014 truffet afgørelse i op mod 800 sager på grundlag af den praksis, som Energitilsynet har fastlagt gennem sine afgørelser. Sekretariatet arbejder kontinuerligt med at gøre sagsbehandlingen så effektiv og smidig som muligt. Særlig fokus er der i de kommende måneder på at behandle og afslutte ældre sager om indtægtsrammer i elnetselskaber og fastsættelse af forrentningen af indskudskapitalen i fjernvarmeselskaber.

Der er i den kommende tid udsigt til forandringer i lovgivningen på energiområdet og dermed på flere af de områder, som Energitilsynet regulerer. Forandringerne skal blandt andet ses i lyset af det politiske mål om uafhængighed af fossil energi i 2050.

Her er el-, naturgas- og fjernvarmesektorerne nøglesektorer, og på den baggrund har regeringen sat et omfattende udvalgs- og analysearbejde af de tre sektorer i gang. Ét analysearbejde er allerede afsluttet, og det er Elreguleringsudvalget, et særligt ekspertudvalg, der efter et dybtgående eftersyn af elforsyningssektoren har fremlagt en række anbefalinger til ny regulering for elforsyningssektoren. Energitilsynet har noteret sig, at der er foreslået ændringer på områder, som også Energitilsynet finder unødigt administrativt tunge og ressourcekrævende.

Energitilsynet finder, at der i forbindelse med den politiske opfølgning bør være fokus på, at reglerne bliver så administrerbare som muligt - og i særdeleshed, at reglerne om den økonomiske regulering af elnetselskaberne bliver forenklet, så trækket på ressourcer og tvister med sektoren søges minimeret.

Elreguleringsudvalgets analyse og anbefalinger kommer ikke til at stå alene. Nye analyser af naturgas- og fjernvarmesektoren er på vej. Energitilsynets sekretariat har i forbindelse med disse analyser stillet både data og sektorspecifik viden til rådighed. Vores bidrag er - også i forbindelse disse analyser - alene præget af den saglighed, objektivitet og neutralitet, der er og skal være Energitilsynets grundlæggende opgave. Det er vores håb, at bidragene medvirker til, at opfølgende politiske beslutninger kan træffes på det bedst mulige grundlag og sikre en praktisk administrerbarhed.

Energitilsynet finder desuden, at såfremt den politiske opfølgning måtte indebære nye opgaver for Energitilsynet, så bør der også være fokus på, at Energitilsynets økonomiske ressourcer bliver afstemt med opgaverne.

Uffe Bundgaard-Jørgensen
Formand for Energitilsynet

SAMMENFATNING

ENERGIPRISER

De gennemsnitlige forbrugerpriser på el, naturgas og fjernvarme har udviklet sig moderat i 2014. Elprisen er steget lidt mere end den generelle udvikling i forbrugerpriserne, mens priserne på naturgas og fjernvarme er faldet. Set over en periode på otte år er det dog kun forbrugerprisen på naturgas, der har udviklet sig i lavere takt end den generelle prisudvikling.

DEN HISTORISKE UDVIKLING I PRISERNE PÅ NATURGAS, FJERNVARME OG EL

Set over en otteårig periode er forbrugernes pris på naturgas i 2014 lige knapt på niveau med prisen i 2007, forbrugernes pris på fjernvarme er næsten på niveau med prisen i 2010/11 og forbrugernes pris på el er på det hidtil højeste niveau.

KRAV OM EFFEKTIVITET I NATURGASSEKTOREN

Energitilsynet har i 2013 sænket loftet over indtægterne i landets tre netdistributionsselskaber med i alt 20 mio. kr. fra 2014 til 2017. Netselskaberne er ikke udsat for konkurrence, og derfor er sigtet med Energitilsynets regulering at tilskynde selskaberne til at blive mere effektive ved at sænke loftet over de indtægter, som selskaberne kan opkræve hos forbrugerne.

KRAV OM EFFEKTIVITET I ELSEKTOREN

Energitilsynet har i 2014 sænket loftet over de maksimalt tilladte indtægter i landets 71 elnetselskaber med ca. 82 mio. kr. Netselskaberne er naturlige monopoler og er ikke udsat for konkurrence. Sigtet med Energitilsynets regulering er at tilskynde selskaberne til at blive mere effektive ved at lægge et loft over selskabernes indtægter.

OVERSKUELIG ELREGNING PÅ VEJ TIL FORBRUGERNE

Energitilsynet har udstedt en ny bekendtgørelse om udformning af elregningen. Bekendtgørelsen betyder, at forbrugerne kan se frem til en enkel og overskuelig elregning.

KUNDERNE OG ELMARKEDET

Der ses en svagt stigende interesse blandt de mindre elkunderne for at bruge det frie valg til selv at vælge elleverandør.

KUNDERNE OG NATURGASMARKEDET

Også på gasmarkedet ses en svagt stigende interesse blandt de mindre gaskunder for at bruge det frie valg til selv at vælge leverandør.

UDVIKLING I VÆRDEN AF ELDISTRIBUTIONSNETTET

Elnetvirksomhedernes investeringer og afskrivninger i 2005-2013 har generelt set ført til en stigning i realværdien af distributionsnettet over perioden. Netvirksomhedernes årlige investeringer overstiger de årlige afskrivninger i alle år. Samtidig har netvirksomhedernes leveringskvalitet generelt set været stigende.

OVERDÆKNINGER I FJERNVARMESEKTOREN

133 varmevirksomheder har de seneste to år i træk haft en overdækning samtidig med, at overdækningen i det seneste år har oversteget 10 procent af de nødvendige omkostninger. Den samlede overdækning for disse virksomheder udgør i alt ca. 1 mia. kr., som skal tilbageføres til forbrugerne. Blandt disse har især kommercielle virksomheder, virksomheder med regnskabsafslutning i vinterhalvåret og virksomheder, som

har naturgas som primært brændsel de største overdækninger. Store overdækningsprocenter skyldes i høj grad indgåelsen af privatretlige fastprisaftaler samt, at det ikke er sædvane i sektoren at justere priserne i løbet af året, selv om dette kunne reducere overdækningernes størrelse væsentligt, og selv om varmemforsyningsloven giver god mulighed herfor.

BEDRE SAMMENKOBLING AF DET DANSKE GASMARKED MED TYSKLAND

Gasinfrastrukturen mellem Danmark og Tyskland er næsten færdigbygget. Udbygningen bidrager til en bedre kobling af det danske gasmarked med resten af det europæiske gasmarked. Samhandelen med naturgas mellem Danmark og Tyskland har imidlertid ikke konsekvent fulgt prissignalerne i 2014 trods udbygning af transportkapaciteten i Danmark. Den danske børsspris har været højere end de tyske priser i ca. halvdelen af dagene i 2014.

DOKUMENTATION: ENERGIPRISER

De gennemsnitlige forbrugerpriser på el, naturgas og fjernvarme har udviklet sig moderat i 2014. Elprisen er steget lidt mere end den generelle udvikling i forbrugerpriserne, mens priserne på naturgas og fjernvarme faldet. Set over en periode på otte år er det dog kun forbrugerprisen på naturgas, der har udviklet sig i lavere takt end den generelle prisudvikling.

UDVIKLING I PRISERNE FRA 2013 TIL 2014

Udviklingen i de gennemsnitlige forbrugerpriser - inklusive energi, net, abonnement, afgifter og moms - på el, naturgas og fjernvarme har fulgt et forskelligt forløb i 2014. Den gennemsnitlige forbrugerpris på el er steget en smule, mens de gennemsnitlige forbrugerpriser på naturgas og fjernvarme er faldet (figur 1).

Udviklingen i de gennemsnitlige forbrugerpriser på leveret energi til kunderne fra 2013 til 2014 sammenlignet med den generelle udvikling i forbrugerpriserne (Forbrugerprisindekset) har været denne:

- Elprisen¹ er steget med 2,4 pct.
- Naturgasprisen² er faldet med 9,3 pct.
- Fjernvarmeprisen er faldet med 2,3 pct.
- Forbrugerprisindekset er steget med 0,6 pct.

HISTORISK UDVIKLING

Udviklingen i priserne fra 2013 til 2014 er imidlertid et øjebliksbillede. Set over en længere periode fra 2007-2014 har forbrugernes priser på elektricitet, naturgas og fjernvarme udviklet sig på denne måde i sammenligning med den generelle udvikling i forbrugerpriserne (figur 1):

- Elprisen er steget med 23,9 pct.
- Naturgasprisen er steget med 4,9 pct.
- Fjernvarmeprisen er steget med 16 pct.
- Forbrugerprisindekset er steget med 14,3 pct.

¹ Med elprisen menes den gennemsnitlige, månedlige forsyningspligtpris. Dansk Energi leverer disse data og beregner de gennemsnitlige, månedlige priser på baggrund af de priser, Energitilsynet udmelder for selskaber med forsyningspligt. Herefter vægtes priserne mellem øst og vest.

² Med gasprisen menes der elementet **Gaspris** fra Energitilsynets kvartalsvise gasprisstatistikker. Dette element er en kunde- og volumenvægtet listepriis af forsyningspligtpriser og priser på de ikke-regulerede produkter fra DONG, HMN og NGF.

FAKTA | Udvikling i priselementer som Energitilsynet fører tilsyn med

Energitilsynets tilsyn med priserne på el, naturgas og fjernvarme retter sig blot mod en del af forbrugerpriserne. Prisudviklingen for de elementer, som Energitilsynet fører tilsyn med, har været denne fra 2007 til 2014 i løbende priser:

El:

- Gennemsnitlig forsyningspligtspris steget med 3,9 pct.
- Gennemsnitlig distributionspris er faldet med 10,2 pct. (jf. figur 10).

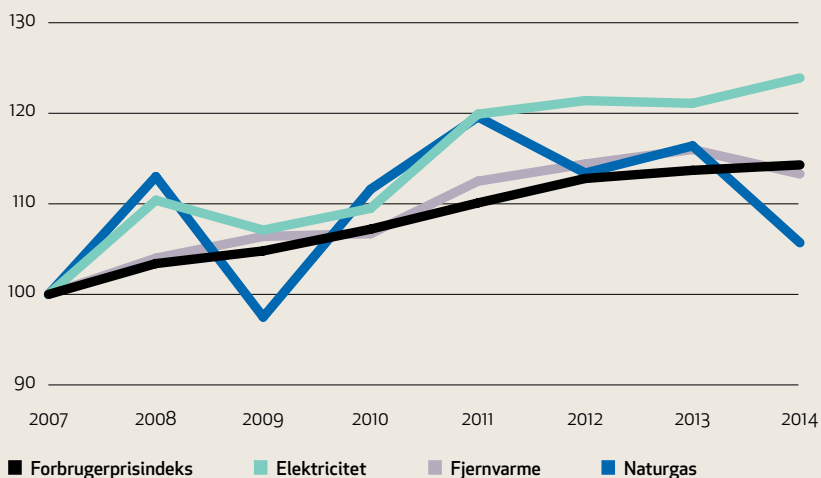
Naturgas:

- Gennemsnitlig forsyningspligtspris er faldet 21,4 pct.
- Gennemsnitlig distributionspris er faldet med 4,7 pct. (jf. figur 5)

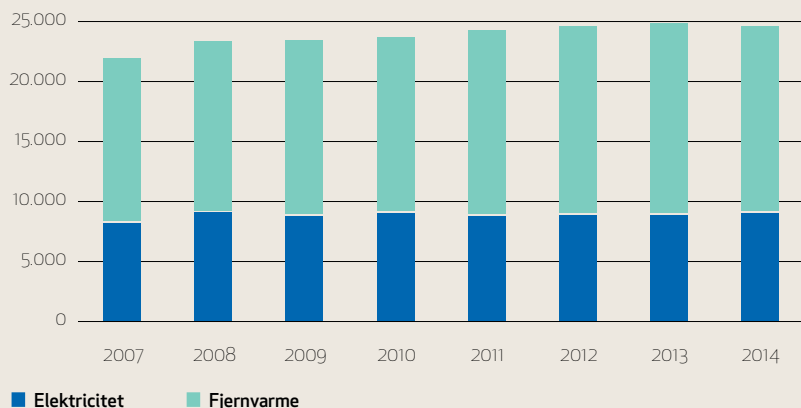
Fjernvarme:

- Gennemsnitlig fjernvarmepris er steget med 16 pct. (jf. figur 6)

FIGUR 1 | Udvikling i forbrugerpriserne på el, naturgas og fjernvarme samt forbrugerprisindekset, indeks 2007-2014 (2007=100)

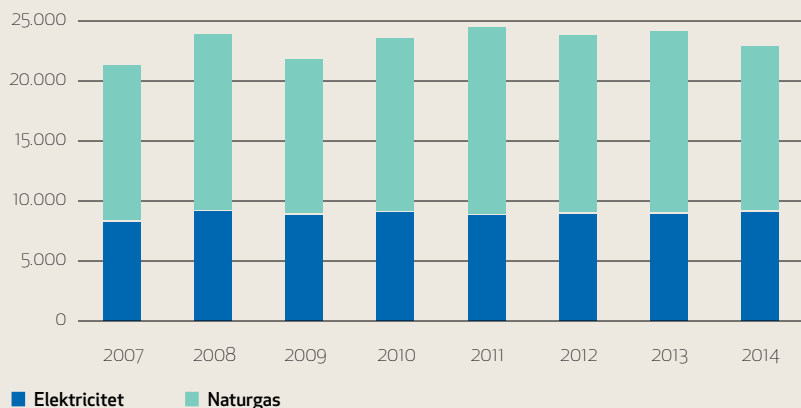
FIGUR 2 | Udgifter til elektricitet og fjernvarme for en typisk familie*, kr., løbende priser.

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet "Elprisstatistik" og Dansk Fjernvarme "Fjernvarmepriserne i Danmark"

* Typisk familie består af fire personer, bor i et standardhus på 130 kvm., har et elforbrug på 4000 kWh og et varmeeforbrug på 18,1 MWh

FIGUR 3 | Udgifter til elektricitet og naturgas for en typisk familie*, kr., løbende priser

Kilde: Prisstatistik på el og naturgas, Sekretariatet for Energitilsynet

Note: Typisk familie består af fire personer, bor i et standardhus på 130 kvm., har et elforbrug på 4000 kWh og et varmeeforbrug på 18,1 MWh

HUSHOLDNINGERNES UDGIFTER TIL ELEKTRICITET OG FJERNVARME

I løbende priser faldt de gennemsnitlige udgifter til elektricitet og fjernvarme fra 24.800 kr. i 2013 til 24.640 i 2014 for en typisk familie (jf. figur 2). En typisk familie er defineret som en familie på fire personer, der bor i et standardhus på 130 kvm. og har et årligt elforbrug på 4000 kWh og et årligt varmeforbrug på 18,1 MWh.

Faldet i de gennemsnitlige forbrugerudgifter til elektricitet og fjernvarme svarer til, at en typisk familie har sparet 0,6 pct. på el- og fjernvarmeregningen i 2014 i forhold til 2013.

HUSHOLDNINGERNES UDGIFTER TIL ELEKTRICITET OG NATURGAS

I løbende priser faldt de gennemsnitlige forbrugerudgifter til elektricitet og naturgasopvarmning fra ca. 24.000 kr. i 2013 til 22.900 kr. i 2014 for en typisk familie (jf. figur 3). En typisk familie er defineret som en familie på fire personer, der bor i et standardhus på 130 kvm. og har et årligt elforbrug på 4000 kWh og et årligt varmeforbrug på 18,1 MWh.

Faldet i de gennemsnitlige udgifter til elektricitet og naturgas til opvarmning svarer til, at en typisk familie har sparet 5,2 pct. på el- og gasregningen.

DOKUMENTATION:

DEN HISTORISKE UDVIKLING I PRISERNE PÅ NATURGAS, FJERN- VARME OG EL

Set over en otteårig periode er forbrugernes pris på naturgas i 2014 lige knapt på niveau med prisen i 2007, forbrugernes pris på fjernvarme er næsten på niveau med prisen i 2010/11 og forbrugernes pris på el er på det hidtil højeste niveau

UDVIKLING I FORBRUGERPRISEN PÅ NATURGAS

Den gennemsnitlige forbrugerpris på naturgas – udtrykt ved forsyningspligtproduktet som Energitilsynet fører tilsyn med – faldt med 9,3 pct. fra 2013 til 2014 i løbende priser, primært på grund af faldende priser på distribution og gas.

Set over en periode på de nærmest foregående otte år har den gennemsnitlige forbrugerpris dog svinget med op til ca. 1 kr. pr. kubikmeter i op- og nedadgående retning. I forhold til 2007 er den gennemsnitlige pris i løbende priser (inkl. skatter og afgifter) steget med 4,9 pct. i 2014 (jf. figur 4).

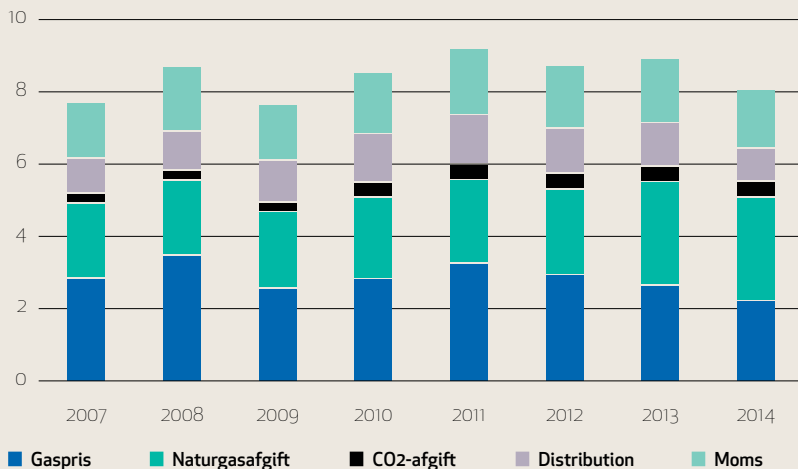
De gennemsnitlige forbrugeromkostninger til forsyningspligtig naturgas og til distribution i nettene (ekskl. skatter og afgifter), to områder som Energitilsynet fører tilsyn med, er imidlertid faldet. Omkostningerne til forsyningspligtig naturgas er faldet med 21,4 pct. fra 2007 til 2014, mens omkostningerne til distribution er faldet med 4,7 pct. i samme periode (figur 5).

Dermed er forbrugernes omkostninger til disse to elementer i 2014 på det hidtil laveste niveau set over en periode på de nærmest foregående otte år.

FAKTA | Energitilsynet og naturgaspriserne

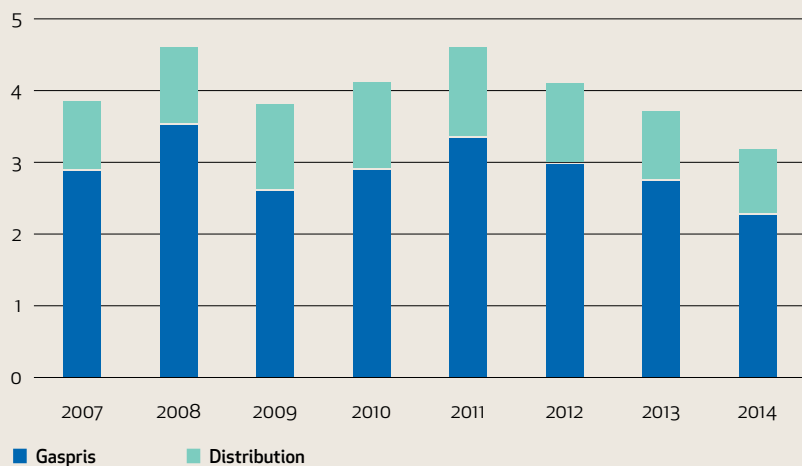
Energitilsynet fører tilsyn med priserne på forsyningspligt- og tilbagefaldsprodukter for naturgas. De øvrige priser på det frie kommercielle detailmarked er ikke underlagt Energitilsynets tilsyn.

FIGUR 4 | Gennemsnitlig forsyningspligtpris på naturgas, løbende priser, kr. pr. m³

Kilde: Prisstatistik, Sekretariatet for Energitilsynet

FIGUR 5 | Forbrugeromkostninger som Energitilsynet fører tilsyn med (forsyningspligtig naturgas og distribution, ekskl. skatter og afgifter, kr. pr. m³)

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

Note: Figur 5 er i løbende priser

FAKTA | Sådan fungerer naturgasmarkedet

Naturgasmarkedet: Har været fuldt liberaliseret siden 2004. Det betyder, at gaskunderne selv kan vælge leverandør. Der er 15 leverandører på det danske slutkundemarked.

Engrosmarkedet: Handelen på engrosmarkedet foregår på den danske gasbørs Gaspoint Nordic og ved bilaterale aftaler, hvor naturgassen transporteres fra gasfelter i Nordsøen eller fra gasbørser og gashubs i Tyskland og Holland til det danske marked.

Produkter på naturgasmarkedet: Kunderne kan købe naturgas på forskellig vis og til forskellige priser. Der udbydes i størrelsesordenen et halvt hundrede forskellige naturgasprodukter til kunderne. Hovedgrupperne er fast pris, hvor kunden aftaler en fast pris over en periode med sin leverandør, og variabel pris, hvor gasprisen følger markedets udsving.

Kunderne kan modtage naturgasprodukter, hvor Energitilsynet fører tilsyn med prisen. Det er forsyningspligtprodukter og tilbagefaldsprodukter (basisprodukter).

Hvad skal kunderne vælge? Da markedspriserne for naturgas varierer dagligt, kan man ikke på forhånd fastlægge prisforskellen mellem faste og variable priser. Valget afhænger af forventninger til prisudviklingen.

Overblik: På hjemmesiden gasprisguiden.dk kan kunderne få et dagligt overblik over gaspriserne og de forskellige valgmuligheder og produkter på detailmarkedet.

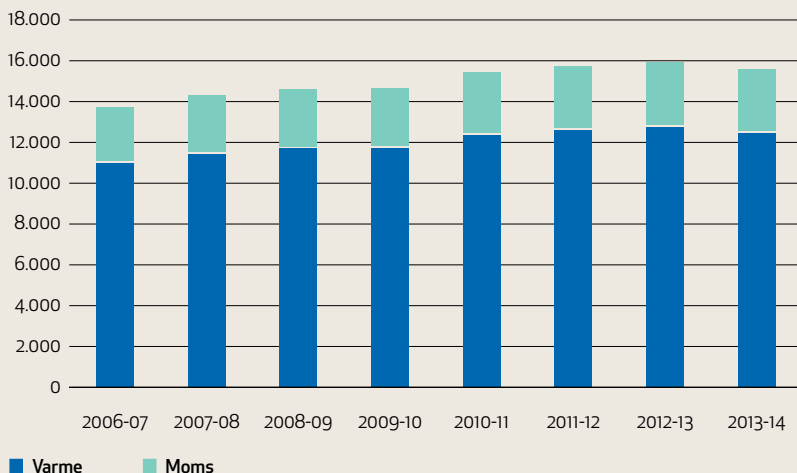
UDVIKLING I PRISEN PÅ FJERNVARME

Den gennemsnitlige forbrugerpris på fjernvarme inkl. moms faldt med 2,3 pct. fra 2012/2013 til 2013/2014 i løbende priser (figur 6). Dermed er forbrugerprisen i 2013/2014 på niveau med forbrugerprisen 2010/2011.

Set over en periode på de nærmest foregående otte år er den gennemsnitlige forbrugerpris på fjernvarme dog steget med 16 pct. i løbende priser.

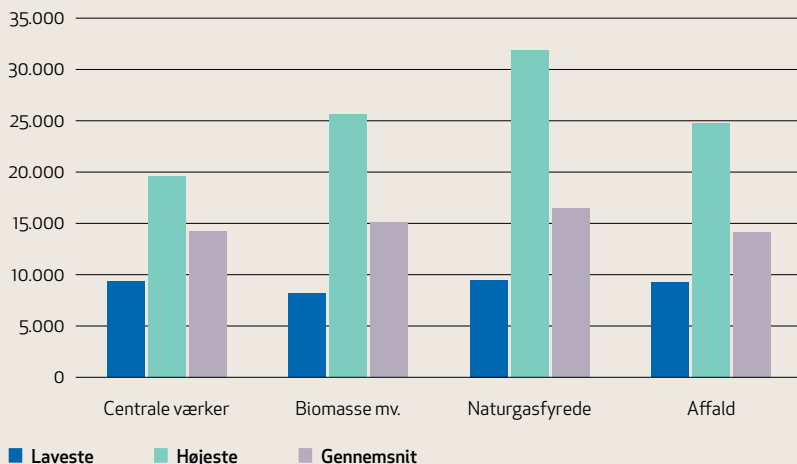
Beregningsen af den gennemsnitlige fjernvarmepris dækker dog over, at der er markante forskelle i omkostninger hos de enkelte fjernvarmeværker, og som følge deraf er der også store forskelle i priserne hos de enkelte værker (figur 7). Tre tendenser træder tydeligt frem:

- de naturgasfyrede fjernvarmeværker har den højeste gennemsnitlige pris
- de centrale kraftvarmeværker har den laveste gennemsnitlige varmepris
- det er blandt de naturgasfyrede fjernvarmeværker, hvor der er størst afstand mellem fjernvarmeværker med de laveste og højeste priser (figur 7).

FIGUR 6 | Gennemsnitlig forbrugerpris på fjernvarme, løbende priser, kr. pr. år

Kilde: Egne beregninger, Dansk Fjernvarme og Sekretariatet for Energitilsynet

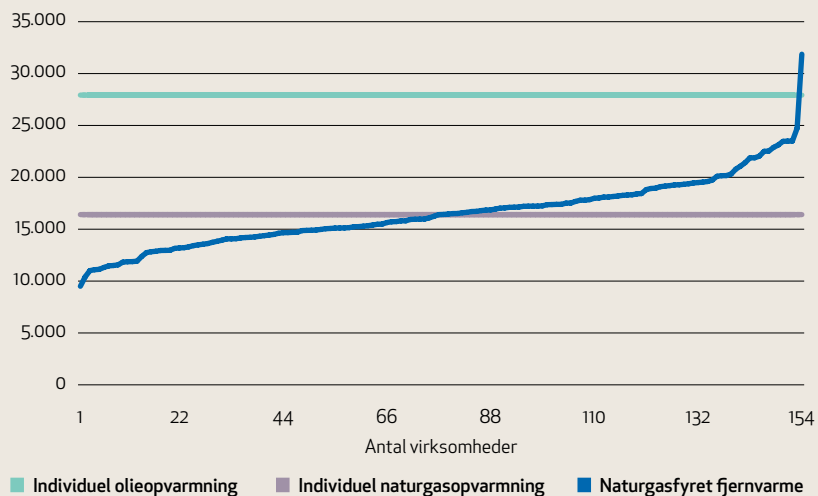
Note: Prisen er beregnet på basis af de faktiske afregningspriser i fyringssæsonen inkl. moms for et standardhus på 130 kvm. og et varmeforbrug på 18,1 MWh. I fjernvarmeprisen indgår afgifter på det brændsel, som fjernvarmen produceres med. Statistikken giver ikke mulighed for at opdele varmeprisen i delkomponenter som netbetaling, abonnement o. lign.

FIGUR 7 | Laveste, højeste og gennemsnitlige varmepris opdelt på værktype, løbende priser, kr.

Kilde: Egne beregninger, Dansk Fjernvarme og Sekretariatet for Energitilsynet

Note: Priserne er beregnet for et standardhus på 130 kvm. med fire personer og et varmeforbrug på 18,1 MWh. Flere forhold har indflydelse på priserne, f.eks. forskelle i anlægsmkostninger, anlægstype, størrelse, antal forbrugere. Fjernvarmeværkerne er også underlagt forskellige rammebetingelser som f.eks. brændselsvalg og forskellige tilslutningsregler for kunderne.

FIGUR 8 | Prisspredning blandt naturgasfyrede fjernvarmeverker 2013/2014, i løbende priser

FAKTA | Energitilsynet og fjernvarmepriserne

Energitilsynet fører tilsyn med og regulerer fjernvarmeværkernes priser, der bygger på hvile-i-sig-selv princippet. Princippet indebærer, at fjernvarmepriserne alene må afspejle de nødvendige produktions-, distributions- og administrationsomkostninger.

Det er blandt de naturgasfyrede fjernvarmeværker, man finder de højeste varmepriser. En sammenligning mellem priserne hos disse fjernvarmeværker med varmeprisen i et standardhus med eget naturgasfyr viser, at der er 77 værker, der har højere priser end opvarmning med individuelt naturgasfyr (figur 8).

De dyreste naturgasfyrede fjernvarmeværker er barmarksværkerne. De høje priser hos barmarksværkerne skyldes især:

- store investeringer i anlæg som skal betales af forholdsvis få forbrugere
- et distributionsnet med lange ledningsstrækninger som skal betales af få forbrugere
- stort ledningstab som følge af lange ledningsstrækninger.

Ud over disse forhold er det først og fremmest de enkelte fjernvarmeværkers udgifter til brændselsindkøb og den økonomiske effektivitet på de enkelte fjernvarmeværker, der bestemmer priserne på fjernvarme. Derfor er det afgørende, at de enkelte fjernvarmeværkers bestyrelser og ledelser driver fjernvarmeværkerne med størst mulig effektivitet.

UDVIKLING I PRISEN PÅ EL

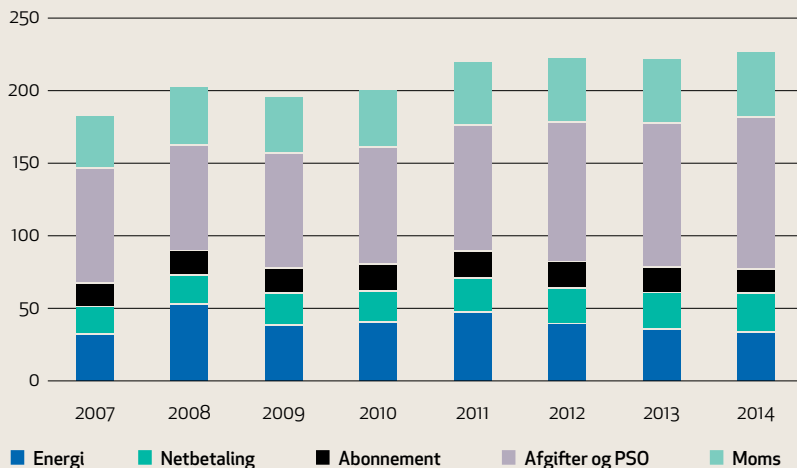
Gennemsnitsprisen på el til forbrugerne – udtrykt ved forsyningspligtproduktet som Energitilsynet fører tilsyn med – er inkl. skatter, afgifter og PSO steget med 2,4 pct. i løbende priser fra 2013 til 2014 (jf. figur 9).

Set over en periode på de nærmest foregående otte år er der generelt en tendens til en stigende forbrugerpris på el. Det skyldes ikke mindst stigende afgifter samt støtte til miljøvenlig elproduktion og forskning (PSO).

Fra 2007 til 2014 er forbrugernes pris på elektricitet således steget med 23,9 pct. i løbende priser inkl. skatter, afgifter og PSO og er i 2014 på det hidtil højeste niveau 2007 (jf. figur 9).

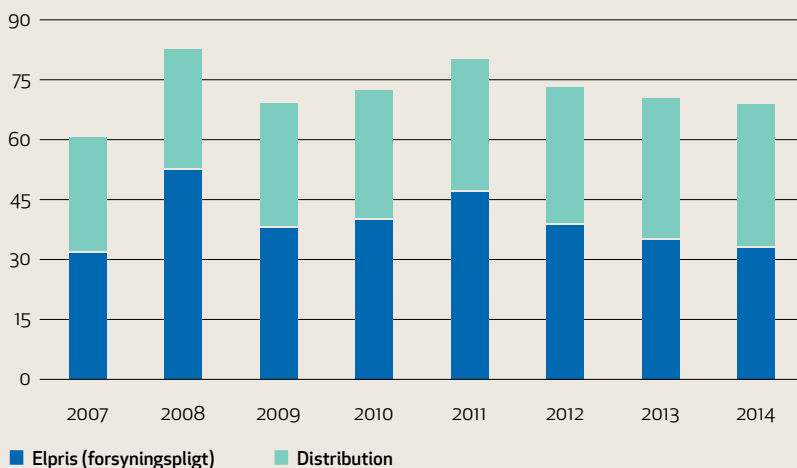
Fokuseres der alene på de elementer i elprisen, hvor Energitilsynet fører tilsyn; nemlig de gennemsnitlige forbrugeromkostninger til forsyningspligtig el og til distribution i nettene, tegner der sig imidlertid et noget andet billede. Begge omkostningselementer har været faldende siden 2010 og er ved udgangen af 2014 på niveau med 2009 (jf. figur 10).

FIGUR 9 | Gennemsnitlige forbrugerpriser på el fra 2007 - 2014, forsyningspligt, løbende priser, øre pr. kWh

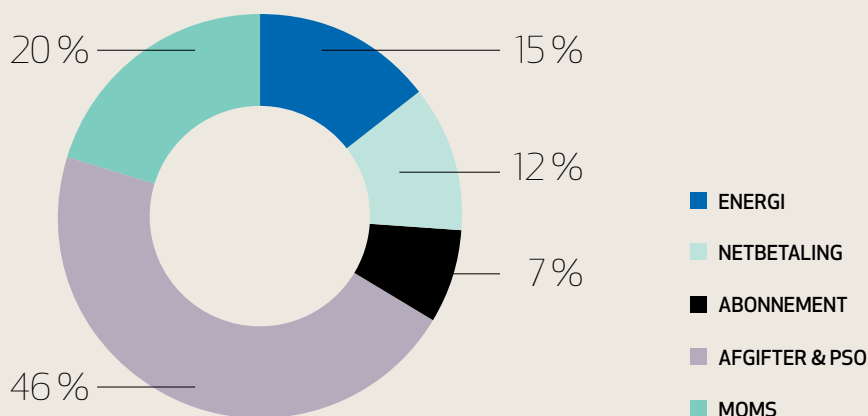
Kilde: Elprisstatistik for forsyningspligtig el, Sekretariatet for Energitilsynet

FIGUR 10 | Udvikling i forbrugeromkostninger som Energitilsynet fører tilsyn med, øre pr. kWh (forsyningspligtig el og distribution i lokale net, ekskl. skatter, afgifter og PSO)

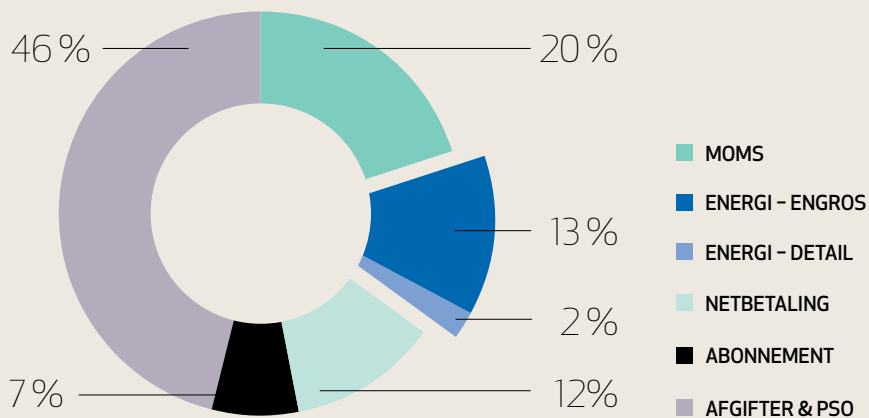
Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

Note: Figur 10 er opgjort i løbende priser.

FIGUR 11 | Elprisens sammensætning 2014

Kilde: Elprisstatistik for forsyningspligtig el, Sekretariatet for Energitilsynet

Note: PSO (Public Service Obligations er afgifter, der finansierer tilskud til vedvarende energi og energiforskning.

FIGUR 12 | Elprisens sammensætning engros, detail 2014

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

ELPRISENS SAMMENSÆTNING

Forbrugerprisen på elektricitet er sammensat af flere forskellige elementer (figur 11).

Energiprisen – elprisen uden afgifter, transport, levering og abonnement – udgør ca. 32,8 øre/kWh eller 15 pct. af elprisen. Afgifter og moms udgør ca. 150 øre/kWh, ca. 66 pct. af elprisen. De resterende 43,5 øre/kWh eller ca. 19 pct. går til netbetaling og abonnement.

Elprisen – energiprisen – består af et engros- og et detailelement (jf. figur 12).

Ca. 90 pct. af energiprisen går til engrosleddet, hvor prisen fastsættes på den nordiske elbørs. Resten af energiprisen er dét element, som detail-leddet reelt kan konkurrere på. Ifølge Energitilsynets prisstatistik var den gennemsnitlige energipris i 2014 på 32,8 øre/kWh eller ca. 15 pct. af elprisen. Detail-leddet konkurrerer således om ca. 3,3 øre/kWh af den samlede gennemsnitlige forbrugerpris på el på 2,27 kr./kWh i 2014. Det er således blot ca. 1 pct. af den samlede forbrugerpris, som elleverandørerne konkurrerer om på markedet.

Forbrugernes samlede udgifter til køb af elektricitet er i en størrelsesorden på ca. 23 mia. kr. Skønnet er baseret på, at det samlede elforbrug i husholdningerne var på lige godt 10.000 GWh i 2013.

FAKTA | Energitilsynet og elpriserne

Energitilsynet fører tilsyn med priserne på forsyningspligtprodukter og fra 1. oktober 2014 et nyt handelsprodukt, som de tidligere kunder på tilbagefaldsprodukterne modtager. Priserne på de øvrige produkter på det frie kommercielle detailmarked er ikke omfattet af Energitilsynets tilsyn.

Energitilsynet godkender desuden net-selskabernes metoder til at fastsætte prisen på transport af el i elnettet.

FAKTA | Sådan fungerer elmarkedet

Elmarkedet: Har været fuldt liberaliseret siden 2003. Det betyder, at elkunderne selv kan vælge, hvilken leverandør de ønsker at købe deres elektricitet hos.

Engrosmarkedet: Det danske elmarked er en integreret del af det nordiske elmarked. Handelen på engrosmarkedet foregår på den fælles-nordiske elbørs, Nord Pool, hvor producenter og elhandlere/elleverandører handler med hinanden med henblik på videresalg til kunderne på detailmarkedet.

Elpriserne: Priserne på elektricitet afhænger primært af udviklingen i elpriserne på den nordiske elbørs, Nordpool. Børsprisen fastsættes time for time og påvirkes bl.a. af nedbørsmængderne i Norden, brændselspriserne på de termiske kraftværker, efterspørgslen fra kunderne og afbrydelser i transportnettet.

Produkter på elmarkedet: Elkunderne kan købe elektricitet på forskellig vis. Lige som den finansielle sektor sælger flere forskellige finansielle produkter, så sælger elsekskaberne flere forskellige elprodukter. Elleverandørerne udbyder ca. 100 forskellige elprodukter.

Kundernes priser: Elkunderne kan vælge mellem de forskellige elprodukter. Hovedgrupperne er produkter med **fast pris** (kunden aftaler en fast pris for elektriciteten med sin leverandør i en kortere eller længere periode), **variabel/spotpris** (elprisen følger markedets svingninger, typisk på Nord Pool, og prisen kan variere dagligt eller med længere intervaller – alt efter hvad kunden har aftalt med sin leverandør).

Kunderne har muligheden for at modtage produkter, hvor Energitilsynet fører tilsyn med prisen. Det er forsyningspligtprodukter og det handelsprodukt, som de tidligere tilbagefaldskunder har modtaget fra oktober 2014.

Hvad skal kunderne vælge? Da markedspriserne kan variere time for time, kan man ikke på forhånd beregne prisforskellen på produkter med variable og faste priser. Valget afhænger bl.a. af kundens forventninger til elprisens udvikling.

Overblik: På hjemmesiden elpristavlen.dk kan kunderne få et overblik over elpriserne og de forskellige produkter på detailmarkedet.

DOKUMENTATION: KRAV OM EFFEKTIVITET I NATURGAS- SEKTOREN

Energitilsynet har i 2013 sænket loftet over indtægterne i landets tre netdistributions-selskaber med i alt 20 mio. kr. fra 2014 til 2017. Netselskaberne er ikke udsat for konkurrence, og derfor er sigtet med Energitilsynets regulering at tilskynde selskaberne til at blive mere effektive ved at sænke loftet over selskabernes indtægter

Energitilsynet sænkede i 2013 loftet over de maksimalt tilladte indtægter i netselskaberne på naturgasområdet med henblik på, at selskaberne bliver mere effektive. Energitilsynets afgørelse indebærer, at netselskaberne vil få beskåret deres mulighed for at hente indtægter hos kunderne med i alt 20 mio. kr. fra 2014 til 2017.

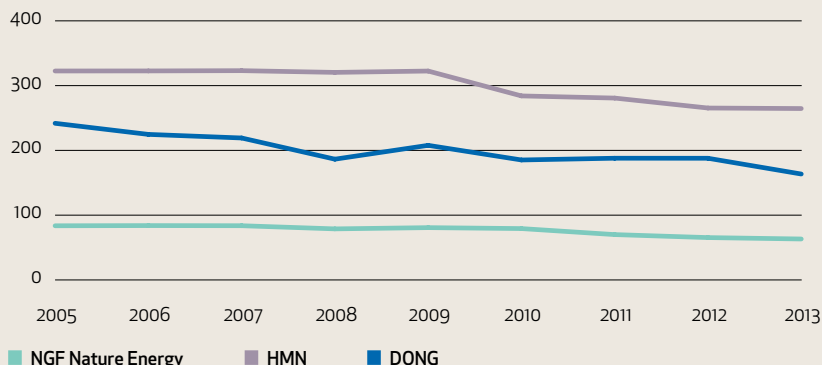
Energitilsynets effektivitetskrav udmøntes i årlige, individuelle krav til hvert af de tre netselskaber, som skal blive mellem 0,6 pct. og 2,05 pct. mere effektive hvert år fra 2014 til 2017.

Energitilsynets regulering har baggrund i, at netselskaberne er naturlige monopoler, der ikke er udsat for et effektivitetspres fra konkurrencen som kommercielle virksomheder.

Energitilsynet har to gange tidligere fastsat effektiviseringskrav til netselskaberne - ud over den indeværende reguleringsperiode fra 2014 til 2017. Fra 2006 til 2009 blev selskaberne pålagt at blive mellem 1,5 pct. og 2,5 pct. mere effektive om året. Eller hvad der svarer til effektivitetskrav på i alt 24,8 mio. kr. Fra 2010 til 2013 blev selskaberne pålagt at effektivisere driften med mellem 0,6 pct. og 1,2 pct. om året. Eller hvad der svarer til et krav på ca. 10,5 mio. kr. Dermed har Energitilsynet i alt pålagt netselskaberne at effektivisere driften med godt 57 mio. kr. (2012-priser) fra 2006 til 2017.

Til illustration af reguleringen viser figur 13 udviklingen i selskabernes driftsomkostninger.

FIGUR 13 | Udvikling i selskabernes driftsomkostninger 2005-2013, 2013-priser, mio. kr.

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

Note: Figuren skal ses i forhold til selskabernes relative størrelse og relative driftsomkostninger

FAKTA | Reguleringen af netdistributionsselskaberne

Netselskaberne på naturgasområdet er naturlige monopoler, og fraværet af konkurrence medfører, at selskaberne er underlagt en effektivitetsregulering, administreret af Energitilsynet. Reguleringen skal i videst mulig omfang skabe den dynamik i effektivitets-, markeds- og strukturudvikling, som konkurrencen skaber på kommercielle markeder.

Reguleringen er udformet, så den lægger et "loft" over de enkelte selskabers indtægter – kaldet indtægtsrammer – med det sigte, at selskaberne hvert år bliver mere effektive. I praksis betyder det, at Energitilsynet fastsætter en øvre grænse for de indtægter, som selskaberne må opkræve hos kunderne over naturgasregningen.

Energitilsynet beregner loftet på grundlag af en benchmarkanalyse af selskabernes omkostninger og stiller krav til effektiviteten i landets tre netselskaber. Kravene sigter på at afspejle det effektivitetspres, som selskaberne ville have stået over for, hvis de var kommercielle virksomheder på et konkurrenceudsat marked.

Reguleringen fastsættes for fire år ad gangen.

Regulering af den systemansvarlige transmissionsvirksomhed

Den systemansvarlige transmissionsvirksomhed, Energinet.dk, reguleres efter hvile-i-sig-selv princippet. Det betyder, at selskabet alene må opkræve nødvendige omkostninger ved effektiv drift over tariffene. Energitilsynet godkender hovedparten af selskabets metoder til fastsættelse af tariffene og kan bestemme, om en konkret omkostning er udtryk for en nødvendig omkostning ved effektiv drift og derfor ikke må indregnes helt eller delvist i selskabets tariffen.

Energinet.dk ejer og driver det overordnede gastransmissionsnet og de to gaslagre i Danmark og er en selvstændig, offentlig virksomhed, ejet af den danske stat.

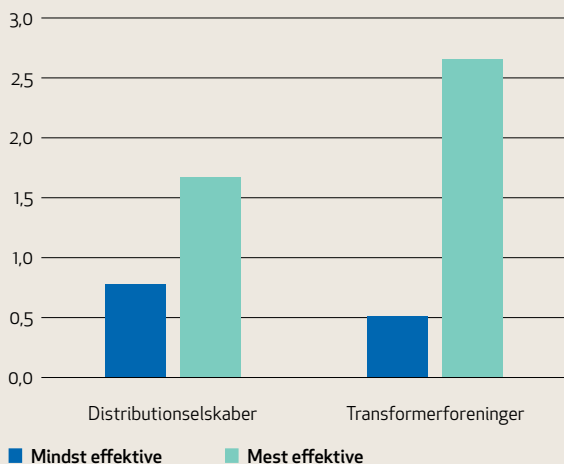
DOKUMENTATION: KRAV OM EFFEKTIVITET I ELSEKTOREN

Energitilsynet har i 2014 sænket loftet over de maksimalt tilladte indtægter i landets 71 elnetselskaber med ca. 82 mio. kr. Netselskaberne er naturlige monopoler og er ikke udsat for konkurrence. Sigtet med Energitilsynets regulering er at tilskynde selskaberne til at blive mere effektive ved at lægge et loft over selskabernes indtægter

Energitilsynets analyse af omkostningsniveauet i elnetselskaberne viser, at der fortsat er store forskelle i økonomisk effektivitet mellem selskaberne. Den seneste analyse og benchmarking af omkostningsniveauet i selskaberne afdækker, at det mest effektive selskab er dobbelt så effektivt som det mindst effektive selskab i gruppen af mellemstore netselskaber. I gruppen af små netselskaber – transformerforeninger – er forskellen mere markant. Det mest effektive selskab har omkostninger, der er fem gange lavere end det mindst effektive selskab (jf. figur 14).

Tallene er fremkommet i Energitilsynets benchmarkanalyse af den økonomiske effektivitet i elnetselskaberne i 2014. Analysen har baggrund i, at elnetselskaberne er naturlige monopoler, der ikke er udsat for et effektivitetspres fra konkurrencen som kommercielle virksomheder.

Energitilsynets benchmarkanalyse bliver foretaget med den såkaldte netvolumenmodel på grundlag af netselskabernes regnskabstal for 2013. Der er således tale om modelberegneede effektivitetsforskelle mellem netselskaberne (jf. figur 14).

FIGUR 14 | Forskelle i elnetselskabernes beregnede effektivitet

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynets egne beregninger på baggrund af benchmarkanalyse.

Note 1: Figuren viser indeks for elnetskabernes omkostningseffektivitet. Et højt indeks er udtryk for en høj opgjort effektivitet, mens et lavt indeks er udtryk for en lav opgjort effektivitet.

Note 2: Energitilsynets benchmarkinganalyse omfatter 71 elnetselskaber, fordelt på tre kategorier: To store selskaber med net på 50-60 kV, 48 mellemstore selskaber med net på 0,4-60 kV og 21 mindre selskaber (transformerforeninger), primært med net på 0,4 kV. Da kategorien af store selskaber med net på 50-60 kV alene indeholder data for to selskaber, er denne gruppe udeladt i figuren.

NYT LOFT OVER INDTÆGTERNE

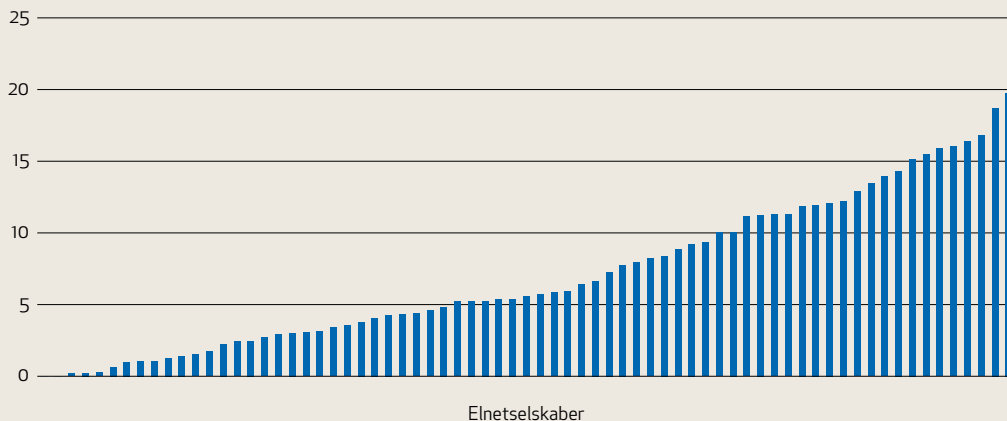
Energitilsynets benchmarkanalyse i 2014 af selskabernes omkostningseffektivitet har ført til, at Energitilsynet har reduceret loftet over de maksimalt tilladte indtægter og fastsat nye effektivitetskrav for hvert enkelt selskab. Kravene indebærer en samlet nedsættelse af selskabernes indtægtsrammer i 2015 med ca. 82 mio. kr. eller 4,3 pct. af selskabernes såkaldt påvirkelige omkostninger – det er f.eks. omkostninger til løn, administration og vedligeholdelse.

Nedsættelsen af indtægtsrammen fordeler sig på varige effektivitetskrav begrundet i lav økonomisk effektivitet og på ét-årige effektivitetskrav, der er begrundet i leveringskvaliteten. Det varige effektivitetskrav er på ca. 81,7 mio. kr., og det ét-årige er på 0,2 mio. kr. – et udtryk for at netselskaberne har en høj kvalitet i leverancen af strøm til kunderne. En illustration af, hvordan kravene er blevet udmøntet over for hvert enkelt af de 71 netsselskaber, fremgår af figur 15.

Effektiviseringskravet er opgjort som en fjerdedel af elnetselskabernes effektiviseringspotentiale. Det er således 25 pct. af det opgjorte effektiviseringspotentiale, der udmøntes som et krav. Det er for at tage hensyn til den usikkerhed, der altid vil være i sådanne benchmarks og for at give selskaberne tid til at tilpasse sig nye indtægtsvilkår, at alene en fjerdedel af det opgjorte effektivitetspotentiale udmøntes i krav.

Effektiviseringskravet skal ses i forhold til selskabernes størrelse, da det udmøntede krav i kr. beregnes på baggrund af det enkelte selskabs påvirkelige omkostninger, der opgøres som selskabets samlede omkostninger fratrukket afskrivninger, omkostninger til nettab samt godkendte ekstraordinære omkostninger. De påvirkelige omkostninger – som løn, administration og vedligeholdelse – udgør ca. halvdelen af selskabernes samlede omkostninger.

FIGUR 15 | Elnetselskabernes beregnede effektiviseringskrav (pct. af påvirkelige omkostninger)

■ Effektiviseringskrav i procent

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynets egne beregninger på baggrund af benchmarkinganalyse (2013-data).

Note 1: Figuren viser, hvordan Energitilsynet udmønter effektiviseringskravene til landets 71 elnetselskaber – hvert enkelt selskab er vist som en søjle i figuren – gennem reduktion af de maksimalt tilladte indtægter (indtægtsrammer). Afgørelsen blev truffet i 2014 til udmøntning i 2015. To selskaber er ikke blevet pålagt reduktion i selskabets indtægtsramme. De øvrige 69 selskaber har alle fået beskåret deres indtægtsramme.

Note 2: Figuren indeholder data for 71 selskaber fordelt på tre grupperinger: To store selskaber med net på 50-60 kV, 48 mellemstore selskaber med net på 0,4-60 kV og 21 mindre selskaber (transformerforeninger), primært med net på 0,4 kV). Transformerforeningerne er de mindste aktører blandt netselskaberne, typisk med nogle få hundrede kunder, om end de er forskellige med hensyn til antal kunder, elforsyningsanlæg, antal ansatte etc.

SAMLEDE REDUKTION

Det er ottende gang, at Energitilsynet fastsætter et loft over de driftsindtægter, som elnetselskaberne kan opkræve hos kunderne over elregningen. Energitilsynets krav betyder, at landets elnetselskaber i perioden 2008-2015 har fået reduceret deres opkrævningsmuligheder hos kunderne med lige knapt 700 mio. kr. Beløbet er et varigt reduktionskrav, som elnetselskaberne ikke længere har mulighed for at opkræve hos kunderne. Til illustration af de årlige effektiviseringskrav, der er udmøntet over for selskaberne, se tabel 1.

Indtægtsrammerne - det loft, som Energitilsynet lægger over selskabernes driftsindtægter og altså det beløb, selskaberne maksimalt kan opkræve hos forbrugerne - har været relativt stabile siden 2008, opgjort i løbende priser (jf. tabel 1). Det skal dog bemærkes, at selskaberne har mulighed for at få forhøjet indtægtsrammerne. Det gælder f.eks., når selskaberne har omkostninger til nødvendige nyinvesteringer³, der primært er investeringer i kabellægning af luftledninger og tilslutning af nye, større boligområder.

Energitilsynets krav om effektivisering i elnetselskaberne har som helhed udgjort mellem 0,6 – 2,0 pct. af den samlede indtægtsramme i perioden 2008-2013 (jf. tabel 1). Dette er dog en betragtning for selskaberne set under ét, og forholdet mellem krav og indtægtsramme kan således variere, når selskaberne betragtes individuelt.

³ Tabel 1 skal således læses med det forbehold, at der kan forekomme ikke afgjorte og uanmeldte ansøgninger om forhøjelse af indtægtsrammerne som følge af nødvendige nyinvesteringer. Dette gælder specielt for de sidste år i perioden.

TABEL 1 | Effektiviseringskrav til elnetselskaberne i løbende priser

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Effektiviseringskrav (mio. kr.), heraf:	44	78	132	121	103	88	78	82
Økonomisk effektivitet	44	69	127	117	99	84	76	82
Kvalitet i levering	0	9,2	5,0	3,9	4,3	4,9	2,5	0,2
Indtægtsramme for effektiviseringskrav (mio. kr.) ¹	6.646	6.512	6.587	6.895	6.914	6.834	-	-
Effektiviseringskrav ift. indtægtsramme (pct.)	0,67	1,20	2,01	1,76	1,49	1,29	-	-

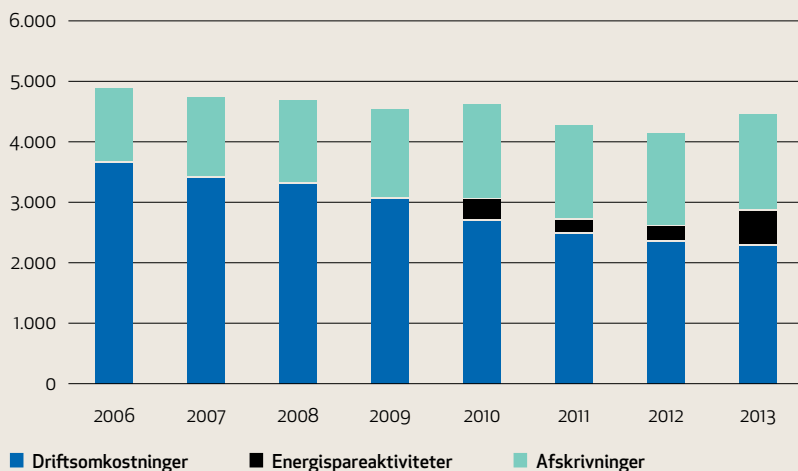
Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet.

Note 1: Det bemærkes, at reguleringen giver mulighed for ansøgninger om ændringer af indtægtsrammerne med tilbagevirkende kraft. Som følge heraf kan indtægtsrammeværdierne i denne opgørelse ændre sig. Indtægtsrammerne for 2014 og 2015 kan først opgøres efter virksomhedernes indberetning af reguleringsregnskaber i maj 2015 og i maj 2016. Det bemærkes endvidere, at benchmarkingen af selskaber foretages forud for reguleringsåret, hvor indtægtsrammerne reduceres. Reduktionen af indtægtsrammerne i 2008 sker således på baggrund af Sekretariatet for Energitilsynets benchmarking i 2007 og så fremdeles.

UDVIKLINGEN I DE SAMLEDE OMKOSTNINGER

I perioden 2006-2013 er elnetselskabernes samlede driftsomkostninger faldet med ca. 1.379 mio. kr. (jf. figur 16). Lovgivningen er imidlertid blevet ændret i perioden, og fra 2010 er selskabernes omkostninger til energirådgivning af og gennemførelse af energibesparelser hos kunderne blevet opgjort særskilt. Når der tages højde for denne ændring er de samlede driftsomkostninger faldet med ca. 800 mio. kr. fra 2006-2013 (jf. figur 16).

I samme periode er afskrivningerne steget med ca. 365 mio. kr., hvorved afskrivningernes andel af de samlede omkostninger er steget fra 25 til 36 pct. (jf. figur 16).

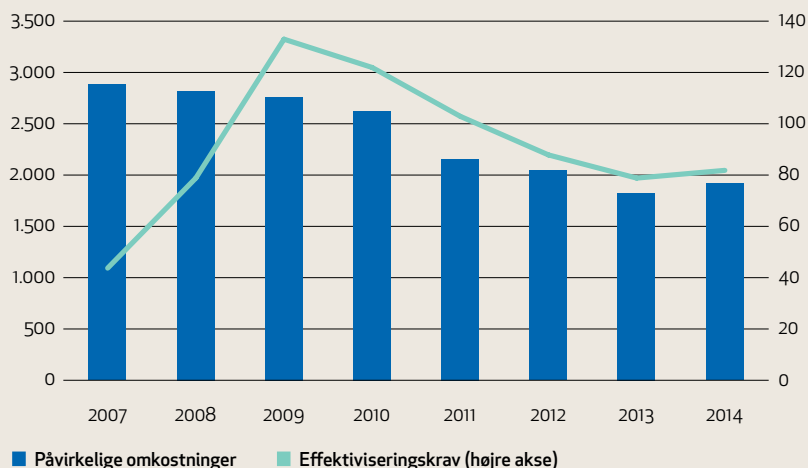
FIGUR 16 | Elnetselskabernes omkostninger 2006-2013, 2006-priser, mio. kr.

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet.

Note 1: Omkostningerne er opgjort i 2006-priser.

Note 2: Det skal bemærkes, at der siden 2010, jf. indtægtsrammebekendtgørelse nr. 1294 af 24. november 2010, har været regnskabsmæssig adskillelse mellem energispareaktiviteter og den øvrige drift. Elnetselskaberne er forpligtet til at rådgive kunderne om at spare og effektivisere energiforbruget. Omkostningerne til energispareaktiviteter beløb sig i 2013 til ca. 474 mio. kr. og dækker elnetselskabernes omkostninger til at opnå en samlet energibesparelse hos kunderne på ca. 1.016 GWh.

FIGUR 17 | Elnetskabernes påvirkelige omkostninger i forhold til effektiviseringskravene, mio. kr.

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet.

Note 1: De påvirkelige omkostninger samt effektiviseringskravene er opgjort i løbende priser.

Note 2: Det bemærkes, at figuren er udarbejdet på baggrund af årene for Energitilsynets benchmarkingafgørelser, dvs. at værdierne for år 2007 er beregnet med afsæt i regnskabsdata for 2006 og effektiviseringskravet er udmøntet i 2008 og så fremdeles. De påvirkelige omkostninger i 2007 viser derfor ligeledes regnskabsdata for 2006 osv.

Note 3: I 2012 opkøbte Energinet.dk de regionale transmission selskaber. Dette kommer til udtryk i figuren i 2013, hvor en del af faldet i omkostningerne kan forklares herved.

Note 4: Siden 2004, hvor den nuværende regulering af netselskaberne blev indført, er der sket en konsolidering. I 2004 var der 115 elnetselskaber på distributionsniveau. I 2014 er antallet af elnetselskaber på distributionsniveau reduceret til 71 selskaber.

UDVIKLINGEN I DE PÅVIRKELIGE OMKOSTNINGER

Energitilsynets regulering sigter på, at selskaberne effektiviserer omkostninger til eksempelvis løn, administration og vedligeholdelse, de såkaldt påvirkelige omkostninger. Også på dette område er der tale om faldende omkostninger (jf. figur 17). De påvirkelige omkostninger er således faldet med ca. 965 mio. kr. fra 2007 til 2014 (jf. figur 17).

Samtidig ses det, at effektiviseringskravene er faldet fra 2009 og frem til 2014 i absolutte tal (jf. figur 17). Det skal dog bemærkes, at denne udvikling er set for elnetselskaberne som helhed, og udviklingen for det enkelte selskab kan derfor afvige herfra.

FAKTA | Reguleringen af elnetselskaberne

Landets elnetselskaber, der har bevilling til at transportere el i et givent geografisk område, er naturlige monopoler, fordi det ikke er samfundsøkonomisk optimalt med konkurrerende netselskaber. Da transport af elektricitet er en monopolaktivitet, har netselskaberne i udgangspunktet ikke de samme incitamenter til økonomisk effektivitet som virksomheder på et konkurrencemarked.

Netselskaberne er derfor underlagt en økonomisk regulering, administreret af Energitilsynet. Reguleringen sigter på at afspejle det pres på effektivitet, som konkurrenceudsatte virksomheder står over for på konkurrencemarkeder.

Den økonomiske regulering består primært af tre mekanismer: indtægtsrammer, forrentningsloft og benchmarking.

Indtægtsrammerne fastsætter den overordnede ramme for netselskabernes driftsindtægter. Populært sagt lægger indtægtsrammerne et loft over selskabernes maksimale driftsindtægter. Der er dog enkelte elementer, der er undtaget fra dette princip. Undtaget fra indtægtsrammerne er eksempelvis omkostninger til nødvendige godkendte nyinvesteringer (primært kabellægning af luftledninger og tilslutning af nye, større boligområder) og energispareaktiviteter (omkostninger til eksempelvis rådgivning af kunderne om at bruge energien effektivt).

Forrentningsloftet fastsætter den maksimale forrentning, netvirksomhederne kan opnå. I praksis er forrentningsloftet udtryk for det maksimalt tilladte driftsoverskud. Overskridelse af forrentningsloftet resulterer i reduktion af selskabets indtægtsramme.

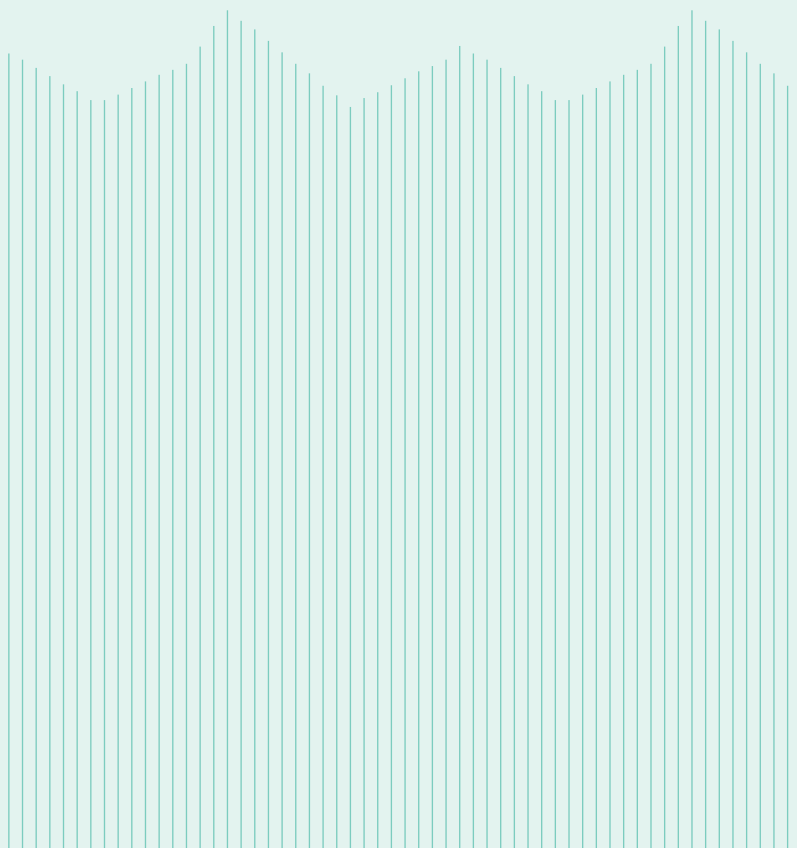
Benchmarkingen har i sidste ende til formål at sikre, at forbrugerne ikke betaler mere for netselskabernes ydelser end de ville have gjort, hvis selskaberne var udsat for konkurrence. Såfremt netselskabets faktiske omkostninger er højere end dette, pålægges selskabet krav om effektivisering – i praksis reduktion af selskabets indtægtsramme.

Selskaberne kan frit vælge, om de vil udnytte den indtægtsramme, som Energitilsynet årligt fastsætter for hvert enkelt selskab. Nogle selskaber – typisk andelsselskaber – vælger således at holde driftsindtægterne nede gennem lave tariffer og undlader dermed at opkræve den maksimalt tilladte indtægtsramme hos forbrugerne. Ca. ti pct. af de driftsindtægter, som elnetselskaberne har tilladelse til at opkræve på landsplan, bliver således ikke opkrævet hos kunderne. Det svarer til et beløb i størrelsesordenen ca. 680 mio. kr.

FAKTA | Reguleringen af den systemansvarlige transmissionsvirksomhed

Det systemansvarlige transmissionsselskab, Energinet.dk, der ejer og driver det overordnede eltransmissionsnet, reguleres efter hvile-i-sig-selv princippet, hvor selskabets tariffer kun må dække selskabets nødvendige omkostninger ved effektiv drift.

Energitilsynet godkender hovedparten af selskabets metoder til fastsættelse af tarifferne og kan bestemme, at en konkret omkostning ikke er udtryk for en nødvendig omkostning ved effektiv drift og derfor ikke må indregnes helt eller delvist i selskabets tariffer.

DOKUMENTATION: OVERSKUELIG ELREGNING PÅ VEJ TIL FORBRUGERNE

Energitilsynet har udstedt en ny bekendtgørelse om udformning af elregningen. Bekendtgørelsen betyder, at forbrugerne kan se frem til en enkel og overskuelig elregning

Energitilsynet har ændret reglerne for udformningen af elregningen. På nuværende tidspunkt er udgangspunktet, at forbrugerne modtager en elregning, der indeholder en lang række enkeltposter. For fremtiden vil udgangspunktet imidlertid være et andet; nemlig en elregning, der er enkel og uden mange enkeltposter og specifikationer. Forbrugeren har dog fortsat mulighed for at vælge at få en elregning med detaljerede oplysninger og enkeltposter.

De nye regler om udformningen af elregningen træder i kraft samtidig med engrosmodellen, som Folketinget har vedtaget at indføre (se også faktaboks om engrosmodellen). Med Folketingets vedtagelse af engrosmodellen var det under alle omstændigheder nødvendigt at ændre reglerne for elregningen, og Energitilsynet valgte derfor at foretage en samlet revision af reglerne for elregningen.

I forhold til de nugældende regler bliver der tale om noget nær en halvering af mængden af specifikationer på den nye elregning. Samtidig bliver visse svært tilgængelige ord og begreber fjernet fra regningen.

Det er Energitilsynet, der fastsætter reglerne for udformningen af elregningen. Reglerne er udmøntet i en faktureringsbekendtgørelse, som Energitilsynet udstedte i 2014 og som altså træder i kraft samtidig med engrosmodellen.

FAKTA | Engrosmodellen

Den forbruger, der vælger en elleverandør, som ikke er koncernforbundet med forbrugerens eget netselskab, modtager i dag som oftest to regninger – én fra netselskabet og en anden fra elleverandøren. For at sikre en situation, hvor forbrugeren altid kun får én elregning, er der vedtaget nye regler for markedsdesign. De nye regler betegnes oftest som engrosmodellen. I denne model er det elleverandøren, der køber net- og systemydelser af netvirksomheden og af Energinet.dk og sælger leveret el til forbrugeren som et samlet produkt. Det er derfor også elleverandøren, der sender en samlet regning til forbrugeren.

Det var oprindeligt hensigten, at engrosmodellen skulle træde i kraft 1. oktober 2015. Men det har vist sig vanskeligt for markedets aktører at nå at få alle funktioner på plads inden for denne frist. Folketinget har på den baggrund udskudt engrosmodellen til 1. april 2016.

DEN NYE ELREGNING

Den nye bekendtgørelse fastlægger, at elregningen fremover som minimum skal indeholde fem⁴ overordnede oplysninger, så forbrugerne kan se hvilke elementer, der tilsammen fører til det beløb, som regningen lyder på.

I forbindelse med udformningen af bekendtgørelsen er der lagt vægt på, at det skal være nemt for forbrugerne at bruge regningen til at finde frem til prisen pr. kilowatt-time, simpelt hen for at gøre det så enkelt for forbrugerne som muligt at gå på markedet og finde konkurrerende tilbud. Bekendtgørelsen fastlægger også, at det skal være nemt for forbrugerne at finde frem til, hvilken "vare- og pristype" forbrugeren køber, altså om kilowatt-timeprisen er baseret på en aftale om fastpris, variabel pris eller andet. Også det kan være en hjælp for forbrugerne, når markedet skal sonderes, og der eventuelt skal indhentes konkurrerende tilbud.

Forbrugerne bliver imidlertid ikke påtvunget at skulle nøjes med den enkle og overskuelige elregning. Energitilsynets

regningsregler fastlægger, at forbrugerne skal have et tilbud om, at de kan modtage en elregning, der indeholder alle specifikationer og detailposter gratis. I praksis kan forbrugerne altså bede elseselskabet om at få en elregning, der i vidt omfang indeholder det samme antal specifikationer og detailposter, som det er tilfældet under de nugældende regler.

BAGGRUND FOR ÆNDRING

Elregningen og især mængden af specifikationer på regningen har været omdiskuteret i de seneste år, og forbrugere har givet udtryk for, at det er svært at forstå regningen under de nuværende regler. Kritikken har i særlig grad gået på, at elregningen indeholder for mange oplysninger og svært tilgængelige begreber til, at forbrugerne reelt kan forstå, hvad de betaler for.

De detaljerede regler var indført med henblik på at skabe gennemsigtighed om elpriserne. Det er dog omtvistet, om detaljerede elregninger reelt skaber gennemsigtighed for forbrugerne.

ENKEL ELREGNING

Engrosmodellen betyder bl.a., at der bliver sat punktum for tiden med to elregninger. Og med Energitilsynets nye faktureringsbekendtgørelse er der desuden åbnet for, at livet som elforbruger kan blive lidt nemmere. Kravene til elregningen bliver i hvert fald mere enkle og dermed har elleverandørerne mulighed for at droppe de hidtil meget detaljerede specifikationer post for post.

Enkelthed og overskuelighed er også bærende principper for de nye regler for acontobetaling. Reglerne til acontoregningen er således i alt væsentligt identiske med reglerne til elregningen for perioden. Eneste væsentlige undtagelse er, at acontoregningen skal indeholde en oplysning om, hvor mange kWh elhandelselskabet forventer, at forbrugeren vil bruge i acontoperioden. Forbrugeren kan også på dette område bede om at få tilsendt en udspecificeret acontoregning.

4 Regningen vil indeholde 1) den totale pris til betaling, 2) elprisen i øre pr. kWh, 3) prisen for abonnement, 4) aconto betalinger 5) udgifter som net- og systemydelse, skatter og afgifter mv. Derudover vil regningen indeholde praktiske oplysninger som installationsadresse, kontaktoplysninger, evt. gebyrer mv.

FAKTA | Faktureringsreglerne på elområdet

Energitilsynet skal i medfør af elforsyningsloven sikre gennemsigtighed om priser, tariffer, rabatter og vilkår på elområdet. Tilsynet skal ifølge loven fastsætte regler om, hvordan disse forhold skal offentliggøres af virksomhederne samt regler om fakturering.

Reglerne er rettet mod de elselskaber, der har et direkte afregningsforhold til elkunden – i praksis elhandelsvirksomheder, når engrosmodellen træder i kraft. Reglerne skal bruges ved fakturering af energiydelser til samtlige kunde grupper.

Faktureringsreglerne indeholder en række minimumskrav til, hvad kundernes regninger skal indeholde af oplysninger. Der er dog en vis fleksibilitet indbygget i bestemmelserne, idet regningen alt efter forbrugers ønske kan suppleres med yderligere oplysninger.

De nye faktureringsregler fastlægger en ensartet faktureringspraksis over for samtlige kunde grupper, herunder erhvervsdrivende og åbner for, at elleverandøren kan udforme enkle og overskuelige elregninger.

DOKUMENTATION: KUNDERNE OG ELMARKEDET

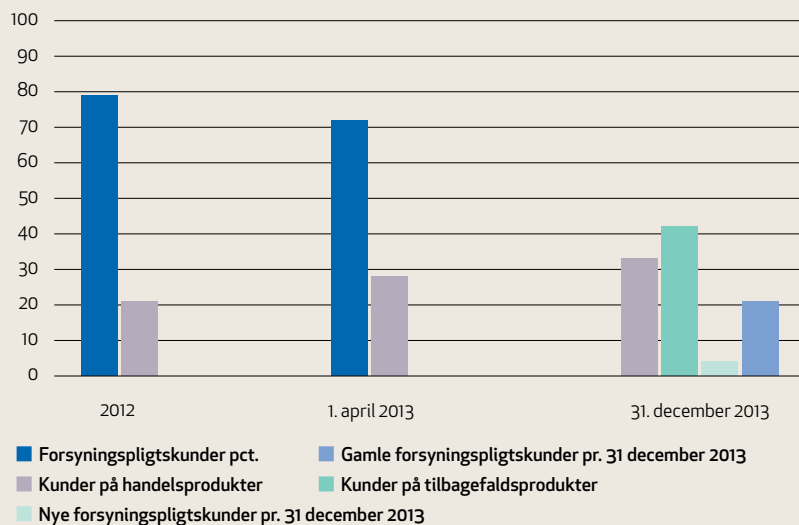
Svagt stigende interesse blandt de mindre elkunderne for at bruge det frie valg til selv at vælge elleverandør

Der synes at være en øget interesse blandt de mindre elkunder for at bruge elmarkedet. En undersøgelse, som Energitilsynet har foretaget blandt samtlige elleverandører i 2014, viser en mindre stigning i antallet af el-kunder, der er aktive på det frie el-marked og selv vælger et el-produkt og en el-leverandør.

Undersøgelsen viser, at andelen af aktive el-kunder i løbet af 2013 er steget med 5 procentpoint fra 28 pct. pr. 1. april 2013 til 33 pct. pr. 31. december 2013. I tal svarer det til, at godt og vel 1 mio. kunder har gjort brug af markedet ved indgangen til 2014.

I forhold til en tilsvarende undersøgelse i 2012 er andelen af passive el-kunder faldet med ca. 16 procentpoint.

Selv om tallene fra el-leverandørerne med stor sandsynlighed kan tolkes sådan, at et stigende antal husstandskunder har valgt at afsøge markedet, så står det dog klart, at størstedelen af kunderne på el-markedet er passive (jf. figur 18).

FIGUR 18 | Fordeling af kunder ("skabelonkunder") på produktkategorier, pct.

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

Note: Reglerne på detailmarkedet er ændret undervejs i den undersøgte periode. Handelsprodukterne – den lille søjle – er produkter, der i hele perioden har været handlet på det frie marked. De øvrige produkter i figuren er alle produkter, der er eller har været omfattet af en prisregulering

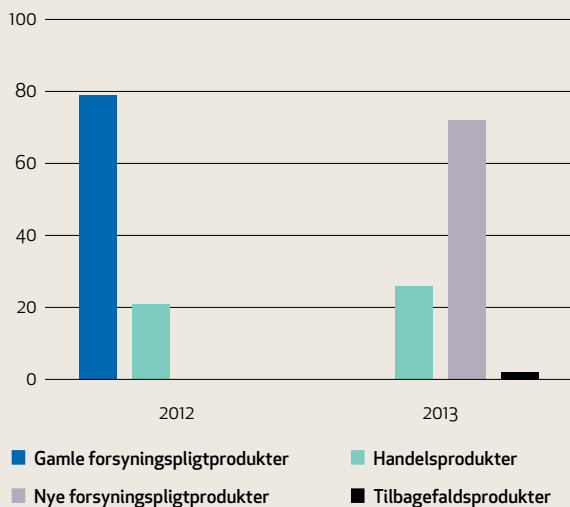
DOKUMENTATION: KUNDERNE OG NATURGAS- MARKEDET

Svagt stigende interesse blandt de mindre gaskunder for at bruge det frie valg til selv at vælge leverandør

Der synes at være en svagt stigende interesse blandt de mindre gaskunder for at bruge markedet. En undersøgelse, som Energitilsynet har gennemført i 2014 blandt alle væsentlige gasleverandørerne, viser således en mindre stigning i antallet af aktive kunder.

Fra 2012 til 2013 er antallet af kunder, der selv har opsøgt en gasleverandør og valgt et gasprodukt, vokset med fem procentpoint. I 2012 var ca. 21 pct. af gaskunderne aktive. I 2013 var ca. 26 pct. af gaskunderne aktive. I tal svarer det til, at ca. 106.000 gaskunder i 2013 har brugt mulighederne på markedet, mens tallet i 2012 var ca. 86.000 gaskunder.

Selv om tallene fra gasleverandørerne med stor sandsynlighed kan tolkes sådan, at et stigende antal husstandskunder har valgt at afsøge markedet, så står det dog klart, at størstedelen af kunderne på gas-markedet fortsat er passive (figur 19).

FIGUR 19 | Fordeling af kunder på produktkategorier, pct.

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

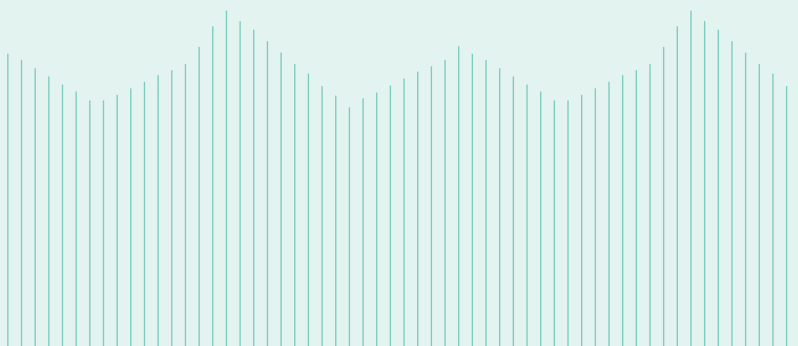
Note: Reglerne på detailmarkedet er ændret undervejs i den undersøgte periode. Handelsprodukterne – den grønne søjle – er produkter, der i hele perioden har været handlet på det frie marked. De øvrige produkter i figuren er alle produkter, der er eller har været omfattet af en prisregulering

ANALYSE:**UDVIKLINGEN
I VÆRDIEN AF
ELDISTRIBUTIONS-
NETTET**

Elnetvirksomhedernes investeringer og afskrivninger i 2005-2013 har generelt set ført til en stigning i realværdien af distributionsnettet over perioden. Netvirksomhedernes årlige investeringer overstiger de årlige afskrivninger i alle år. Netvirksomhedernes leveringskvalitet har samtidig generelt set været stigende

Det er vigtigt for elmarkedet, at eldistributionsnettet er vel-fungerende. Kvaliteten af distributionsnettet er vanskeligt at vurdere ud fra den viden om elnetvirksomhedernes økonomiske forhold, som Sekretariatet for Energitilsynet har oplysninger om. Et fingerpeg om situationen kan imidlertid være, hvordan værdien af distributionsnettet – elnetvirksomhedernes kapitalapparat – har udviklet sig.

Elnetvirksomhedernes kapitalapparat i form af distributionsnet er kendetegnet ved meget lange levetider. Med henblik på at opretholde en tilstrækkelig leveringskvalitet og for at opfylde kravene til kollektiv elforsyningsvirksomhed, som er specificeret i elforsyningsloven, foretager netvirksomhederne løbende reinvesteringer i nettet. Derfor forventes en sammenhæng mellem omfanget af reinvesteringer i nettet og nettets leveringskvalitet. Netvirksomhederne er imidlertid underlagt en økonomisk regulering, der bl.a. fastsætter et loft over de årlige driftsmæssige indtægter (indtægtsramme) og et loft over det årlige driftsoverskud (forrentningsloft). På den baggrund er det omdiskuteret, hvilken betydning den økonomiske regulering har for netselskabernes investeringer og derfor undersøges det i denne analyse som et pejlemærke for udviklingen, hvordan netvirksomhedernes kapitalbase (værdien af netaktiver), investeringer og afskrivninger har udviklet sig under den økonomiske regulering, som har været gældende siden 2005 og er administreret af Energitilsynet.

FAKTA | Elnetvirksomhedernes reguleringsregnskab:

Revisorpåtegnet årsrapport for netvirksomhedernes bevillingspligtige aktiviteter, som aflægges til Energitilsynet. I reguleringsregnskabet indgår blandt andet oplysninger om kapital primo, reinvesteringer, nyinvesteringer, nødvendige nyinvesteringer, afskrivninger og kapital ultimo. Disse størrelser indgår i følgende sammenhæng:

Kapital primo: Værdien af netaktiver primo året.

+ Reinvesteringer: Investeringer til erstatning for et nedslidt kapitalapparat

+ Nyinvesteringer (inkl. "nødvendige nyinvesteringer"): Investeringer, som ikke er reinvesteringer, fx udbygning af nettet.

- Afskrivninger: Årlig reduktion af den bogførte værdi af et aktiv.

- Afgang af aktiver: Bogført værdi af afhændede anlæg på afhændelsestidspunktet.

= Kapital ultimo: Værdien af virksomhedernes netaktiver ultimo året.

Netvirksomhederne indberetter ikke særskilt en størrelse for afgang af aktiver, men kapital ultimo afspejler værdien af netaktiver *efter* en eventuel afgang af aktiver.

Nødvendige nyinvesteringer: En delmængde af nyinvesteringer, som kan give anledning til en forhøjelse af indtægtsrammen svarende til forrentning og afskrivning af den kapital, der finansierer investeringen. Typerne er defineret i indtægtsrammebekendtgørelsens § 2, nr. 19,⁵ og inkluderer eksempelvis kabellægning af luftledninger.

Ved sammenligning af netvirksomheder med industrielle virksomheder anvendes følgende begreber:

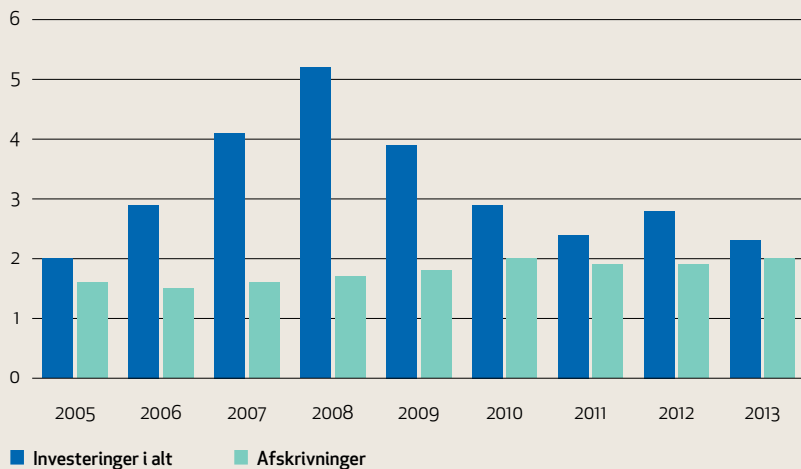
Anlægsaktiver: Aktiver, der er bestemt til vedvarende eje eller brug for virksomheden. De kan opdeles i materielle anlægsaktiver, immaterielle anlægsaktiver og finansielle anlægsaktiver.

Materielle anlægsaktiver: Fx grunde, bygninger og produktionsanlæg

Immaterielle anlægsaktiver: Fx patenter og goodwill

Finansielle anlægsaktiver: Fx tilgodehavender og værdipapirer

FIGUR 20 | Netvirksomhedernes årlige investeringer og afskrivninger i 2005-2013, mia. kr.

Kilde: Egne beregninger samt reguleringsregnskaber 2005-2013, Sekretariatet for Energitilsynet

Note 1: Omregnet til faste 2013-priser ved brug af reguleringsprisindekset.

Note 2: Data baserer sig på 90 pct. af netvirksomhederne målt på antal tilslutninger i 2013 og er derefter skaleret proportionalt op på brancheniveau. Fusionerede eller opkøbte virksomheder indgår i hele perioden, dvs. også forud for året for fusion/opkøb.

Note 3: "Investeringer i alt" inkluderer nyinvesteringer, herunder nødvendige nyinvesteringer, samt reinvesteringer.

Note 4: Netvirksomhederne kan have forskellig praksis for, om afgang af anlægsaktiver modregnes i investeringerne. Derfor er det sandsynligt, at de samlede bruttoinvesteringer overstiger det niveau, som fremgår af figur 20.

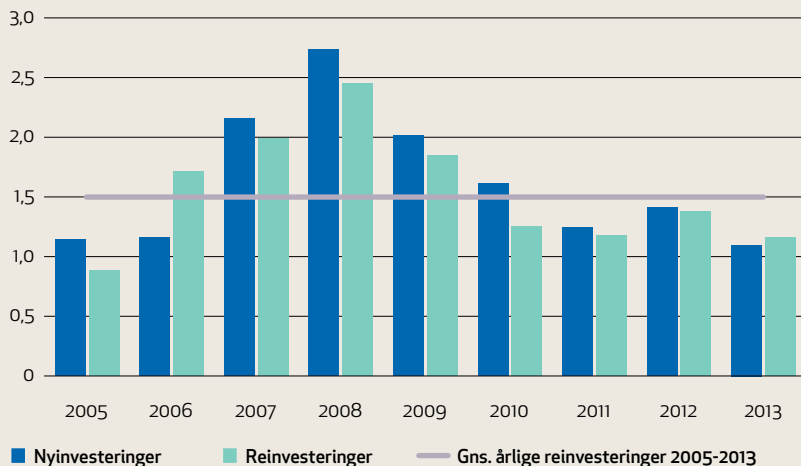
INVESTERINGER OG AFSKRIVNINGER

Der er relativ stor variation i forholdet mellem investeringer og afskrivninger i elnetselskaberne fra 2005 – 2013 (jf. figur 20, der er baseret på de årlige reguleringsregnskaber, se faktaboks, som elnetselskaberne indberetter til Sekretariatet for Energitilsynet).

Investeringerne overstiger i højere grad afskrivningerne i 2006-2010, hvilket indikerer, at der især er foretaget reinvesteringer og nyinvesteringer i disse år, f.eks. i form udbygninger af nettet eller kabellægning af luftledninger. Ud over investeringer og afskrivninger påvirker afhændelse af anlæg også en virksomheds kapitalbase.⁶ Det bemærkes, at afskrivningerne på intet tidspunkt i løbet af perioden har overskredet investeringerne, men at forskellen mellem investeringer og afskrivninger er indsnævret i 2011-2013.

6 Sekretariatet for Energitilsynet har ikke data for omfanget af afhændede anlæg.

FIGUR 21 | Netvirksomhedernes årlige nyinvesteringer og reinvesteringer i 2005-2013, mia. kr.

Kilde: Egne beregninger samt reguleringsregnskaber 2005-2013, Sekretariatet for Energitilsynet.

Note 1: Omregnet til faste 2013-priser ved brug af reguleringsprisindekset.

Note 2: Data baserer sig på 90 pct. af netvirksomhederne målt på antal tilslutninger i 2013 og er derefter skaleret proportionalt op på brancheniveau. Fusionerede eller opkøbte virksomheder indgår i hele perioden, dvs. også forud for året for fusion/opkøb.

Note 3: Antallet af ikke afgjorte ansøgninger om nødvendige nyinvesteringer påvirker ikke opgørelsen i figur 21.

Kilde: Egne beregninger samt reguleringsregnskaber 2005-2013.

NYINVESTERINGER OG REINVESTERINGER

Investeringer kan opdeles i henholdsvis nyinvesteringer og reinvesteringer. I figur 21 vises et overblik over udviklingen i henholdsvis nyinvesteringer og reinvesteringer, som de er indberettet til Sekretariatet for Energitilsynet af netvirksomhederne i de respektive år. Netvirksomhedernes årlige investeringer udgøres i store træk af lige store dele nyinvesteringer og reinvesteringer.

I perioden 2005-2013 overstiger nyinvesteringerne dog reinvesteringerne i syv ud af de ni år fra 2005 til 2013. Figur 21 indikerer, at nyinvesteringer i højere grad overstiger reinvesteringer i perioder, hvor der investeres meget, som i 2006-2010, sammenlignet med perioder, hvor der investeres mindre, som i 2011-2013. Observationen for 2005 skiller sig dog ud fra dette mønster.

Reinvesteringer samt nyinvesteringer, som ikke er omfattet af bestemmelsen om nødvendige nyinvesteringer (se faktaboks), skal afholdes inden for netvirksomhedernes eksisterende indtægtsrammer, som blev fastlagt i 2004, og siden da er blevet pristalsfremskrevet og justeret for ændringer i den leverede mængde kWh. Taget i betragtning, at en stor andel af netvirksomhedernes aktiver har lange økonomiske levetider med afskrivningshorisonter på op mod 40 år, tyder en ren gennemsnitsbetragtning over størrelsen af de årlige reinvesteringer på ca. 1,5 mia. kr. i forhold til distributionsnettets bogførte værdi ultimo 2013 på 41,3 mia. kr. (begge i 2013-priser) på, at der generelt set er foretaget tilstrækkelige investeringer i nettet i perioden 2005-2013.

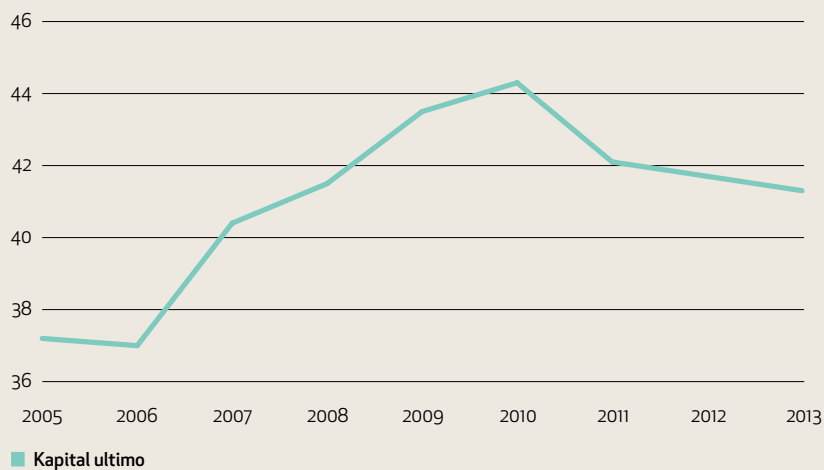
Dertil kommer, at en del af nyinvesteringerne, herunder kabellægning af luftledninger, har karakter af reinvestering. Hvis en kabellægning af luftledninger er foretaget ved udløbet af luftledningernes levetid, er det således en reinvestering (eller en afløsning for en reinvestering), som dog indgår i kategorien for nyinvesteringer. Når man i stedet betragter summen af de årlige nyinvesteringer og reinvesteringer i perioden,

er gennemsnittet på ca. 3,2 mia. kr. (i faste 2013-priser), hvilket igen – når nettets levetid og bogførte værdi tages i betragtning – tyder generelt på, at der er foretaget tilstrækkelige investeringer i distributionsnettet, og under alle omstændigheder tyder udviklingen ikke på, at der skulle være underinvesteret. Gennemsnittet af de årlige investeringer er dog baseret på en relativ kort periode (ni år).

I perioden 2005-2013 har netvirksomhederne bl.a. investeret i kabellægning af luftledninger. På alle spændingsniveauer er der sket en stigning i andelen af kabellagt net i forhold til det samlede antal km net på det pågældende spændingsniveau.⁷ For 0,4 kV-nettet, som udgør i omegnen af 57 pct. af nettets samlede længde, har stigningen været størst i perioden 2006-2009. I 2006 var 90 pct. af 0,4 kV nettet kabellagt, mens andelen er 98 pct. i 2013.

Den totale længde af distributionsnettet, dvs. luftledninger og jordkabler på samtlige spændingsniveauer, har også overordnet været stigende i perioden. Den største stigning i længden af det samlede net er sket fra 2008-2009, som også ser ud til at afspejle sig i et særligt højt niveau for investeringer i 2008.

⁷ Kilde: Indberetninger til benchmarking 2006-2013, Sekretariatet for Energitilsynet

FIGUR 22 | Kapital ultimo 2005-2013, mia. kr., 2013-priser

Kilde: Egne beregninger, reguleringsregnskaber 2005-2013, Sekretariatet for Energitilsynet.

Note 1: Omregnet til faste 2013-priser ved brug af reguleringsprisindekset.

Note 2: Data baserer sig på 90 pct. af netvirksomhederne målt på antal tilslutninger i 2013 og er derefter skaleret proportionalt op på brancheniveau. Fusionerede eller opkøbte virksomheder indgår i hele perioden, dvs. også forud for året for fusion/opkøb.

REALVÆRDIEN AF NETVIRKSOMHEDERNES KAPITALBASE

En netvirksomheds kapitalbase falder, alt andet lige, når årets afskrivninger (samt en eventuel afhændelse af anlægsaktiver) overstiger årets investeringer. Realværdien af en netvirksomheds kapitalbase kan imidlertid godt falde, selv om årets investeringer overstiger årets afskrivninger, når investeringerne ikke overstiger afskrivningerne i en grad, der kan opveje inflationseffekten⁸ på den eksisterende kapitalbase.

Realværdien af elnetvirksomhedernes kapitalbase har overordnet set været stigende frem til 2010 (figur 22). Fra et niveau på ca. 37,2 mia. kr. i 2005 er kapitalbasen steget til ca. 44,3 mia. kr. i 2010, hvorefter den falder til et niveau på ca. 41,3 mia. kr. i 2013 (faste 2013-priser).

Stigningen i den reale kapitalværdi fra 2006-2010 kan blandt andet tilskrives kabellægning af luftledninger, tilslutning af nye områder og indkøb af fjernaflæste målere. På den anden side kan en faldende realværdi være forårsaget af afhændelse af anlægsaktiver⁹ eller et faldende investeringsniveau i forhold til afskrivninger. Figur 20 viser netop, at marginen mellem investeringer og afskrivninger er mindre særligt i 2011 og 2013 sammenlignet med resten af perioden 2005-2013. Årets afskrivninger overstiger på intet tidspunkt årets investeringer (figur 20), hvorfor den faldende realværdi af kapitalen kan tilskrives afhændelse af anlægsaktiver samt en inflationseffekt.¹⁰

Implementering af smart grid kan også være medvirkende til en faldende realværdi af kapitalbasen i den udstrækning, at smart grid løsninger eksempelvis forbedrer udnyttelsesgraden af kapitaltunge anlæg og derigennem reducerer behovet for kapitaltunge investeringer. I hvilket omfang denne effekt er slået igennem endnu kan ikke vurderes ud fra Energitilsynets data, men implementeringen af smart grid kan være en medvirkende årsag til, at kapitalapparatet ikke har været stigende i de senere år.

At realværdien af kapitalapparatet er stagneret fra 2010-2013 sammenlignet med den tidligere periode kan også skyldes, at der ikke er samme behov for udbygning af nettet, som der har været i tidligere år. Behovet for reinvesteringer kan også være reduceret i senere år, hvis nettets tekniske levetid overstiger den økonomiske levetid. I disse tilfælde vil der ikke nødvendigvis være behov for at reinvestere i nettet på det tidspunkt, hvor et anlæg måtte være fuldt ud afskrevet og ikke længere indgår i den bogførte værdi.

8 Realværdien af netvirksomhedernes kapitalbase findes ved at opgøre de indberettede tal fra reguleringsregnskaberne i faste 2013-priser ved brug af reguleringsprisindekset. En vændret nominal kapitalbase mellem to år vil således medføre en faldende real kapitalbase mellem samme år, hvis der er stigninger i reguleringsprisindekset.

9 Fx har SEAS-NVE Net A/S afhændet fiberaktiviteter til en værdi af ca. 458 mio. kr. ultimo 2011.

10 Fx udgør inflationseffekten på kapitalbasen 1,94 mia. kr. fra 2010-2011. For at opretholde en konstant realværdi af kapitalbasen fra 2010 til 2011, skulle investeringerne i 2011 således have overskredet summen af afskrivninger og afhændede anlæg med 1,94 mia. kr.

TABEL 2 | Gennemsnitlig varighed af afbrud per kunde (SAIDI) 2008-2013

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Uvarslet SAIDI	N/A	N/A	N/A	16,45	15,29	15,17	16,09	14,75	11,25

Kilde: CEER Benchmarking report 5.2
Note 1: SAIDI er en forkortelse for System Average Interruption Duration Index og beskriver således den gennemsnitlige varighed af et afbrud per kunde.
Note 2: Ekstraordinære begivenheder er ekskluderet i opgørelsen.

FIGUR 23 | Årlig vækst i kapitalbase i 2005-2013, pct.

Kilde: Egne beregninger i Sekretariatet for Energitilsynet, reguleringsregnskaber 2005-2013 samt Danmarks Statistiks tabel, REGN2, som er "Regnskabsstatistik for private byerhverv efter tid, branche og regnskabsposter".

Note 1: Omregnet til faste 2013-priser ved brug af reguleringsprisindekset.

Note 2: Data baserer sig på 90 pct. af netvirkssomhederne målt på antal tilslutninger i 2013 og er derefter skaleret proportionalt op på brancheniveau. Fusionerede eller opkøbte virksomheder indgår i hele perioden, dvs. også forud for året for fusion/opkøb.

Note 3: Figur 23 viser forholdet $(\text{kapitalbase}_t - \text{kapitalbase}_{t-1}) / \text{kapitalbase}_{t-1}$. Alle størrelser, som indgår i beregningen, er omregnet til 2013-priser ved brug af reguleringsprisindekset.

Note 4: Danmarks Statistiks tabel, REGN2, som her er anvendt til illustration af industriens udvikling, er endnu ikke opgjort for 2013.

Note 5: "Kapitalbase" udgøres af kapital ultimo f.s.v.a. netvirkssomhederne og af anlægsaktiver ekskl. immaterielle og finansielle anlægsaktiver f.s.v.a. industrien.

Den faldende realværdi af netvirksomhedernes kapitalbase fra 2010-2013 er ikke kommet til udtryk i en forringet leveringskvalitet i samme periode. Tabel 2 viser udviklingen i netvirksomhedernes leveringskvalitet målt ved den gennemsnitlige varighed af en afbrydelse per kunde. Den gennemsnitlige afbrudsvarighed per kunde er faldet fra 16,45 minutter i 2008 til 11,25 minutter i 2013. Leveringskvaliteten er således forbedret gennem perioden og især i 2013 (tabel 2).

Energitilsynet har ikke den tekniske viden om distributionsnettets til at kunne vurdere og estimere det optimale niveau af kapitalbasens størrelse, som på sigt kan fastholde den høje leveringskvalitet eller blot en tilstrækkelig leveringskvalitet. Det hænger sammen med spørgsmålet om, hvorvidt marginalomkostningen ved den høje leveringskvalitet stemmer overens med forbrugernes marginale betalingsvillighed.

For netvirksomhederne – som i alle øvrige virksomheder – kan en faldende investeringslyst også skyldes, at afkastet af investeringerne ikke er højt nok til, at investeringerne bliver foretaget. Ud over rent markedsmæssige forhold, som f.eks. udgifter til finansiering, afhænger netvirksomheders investeringslyst også af regulatoriske forhold i form af indtægtsramme og forrentningsloft, som begrænser muligheden for forrentning af de foretagne investeringer. På trods heraf følger udviklingen i netvirksomhedernes vækst i den reale kapitalbase til en vis grad udviklingen for industrien i samme periode (figur 23).¹¹

Udviklingen for både netvirksomheder og industri ses at have vendepunkter i samme år, 2007 og 2011. Netvirksomhedernes reale kapitalbase har generelt oplevet højere vækstrater i den pågældende periode end industriens vækstrater i samme periode. Specielt ses det, at industriens vækstrater i højere grad end netvirksomhedernes har været negative i den pågældende periode. Det bemærkes, at netvirksomhederne oplever den største negative vækst i perioden i 2011, hvor væksten er negativ, nemlig på minus 5 pct.

SAMMENFATNING

Denne undersøgelse af udviklingen i netvirksomhedernes kapitalapparat tager udgangspunkt i regnskabsdata indberettet af netvirksomhederne. Der kan på dette grundlag ikke drages konklusioner om distributionsnettets tekniske tilstand, men konstaterer alene følgende tendenser i data for 2005-2013:

- Netvirksomhederne ser ud til i særlig høj grad at have investeret i perioden 2006-2010 og mindre i senere år. Investeringerne overstiger dog afskrivningerne i hele perioden 2005-2013.
- En simpel gennemsnitsbetragtning over størrelsen af de årlige reinvesteringer i forhold til nettes bogførte værdi indikerer ikke, at der generelt set skulle være underinvesteret i nettet i perioden 2005-2013.
- Realværdien af netvirksomhedernes kapital har generelt set været stigende over perioden, men er faldet i 2010-2013, mens leveringskvaliteten er forbedret over perioden og i særlig grad fra 2012-2013.
- Netvirksomhedernes vækst i den reale kapitalbase følger i store træk samme udvikling som den øvrige industri i 2005-2013, om end netvirksomhedernes vækstrater generelt ligger højere end industriens.

¹¹ Data for industrien er indhentet fra Danmarks Statistiks tabel, REGN2.

ANALYSE:

OVERDÆKNINGER I FJERNVARME- SEKTOREN

133 varmekirksomheder har de seneste to år i træk haft en overdækning samtidig med, at overdækningen i det seneste år har oversteg 10 procent af omkostningerne. Den samlede overdækning for disse virksomheder udgør i alt ca. 1 mia. kr., som skal tilbageføres til forbrugerne. Blandt disse har især kommercielle virksomheder, virksomheder med regnskabsafslutning i vinterhalvåret og virksomheder, som har naturgas som primært brændsel de største overdækninger. Store overdækningsprocenter skyldes i høj grad indgåelsen af privatretlige fastprisaftaler samt, at det ikke er sædvane i sektoren at justere priserne i løbet af året, selv om dette kunne reducere overdækningernes størrelse væsentligt, og selv om varmeforsyningsloven giver god mulighed herfor

Ifølge varmeforsyningsloven må en varmekirksomheds pris på fjernvarme ikke overstige virksomhedens nødvendige omkostninger ved at producere og levere fjernvarmen til forbrugerne. Kommer en varmekirksomhed i et givet år til at opkræve en højere pris end de nødvendige omkostninger, så opstår der en såkaldt overdækning. Overdækningen skal tilbageføres til forbrugerne senest i det efterfølgende regnskabsår.

En overdækning opstår som hovedregel som følge af budgetmæssige udfordringer. Varmeprisen fastsættes, inden regnskabsåret træder i kraft på baggrund af budgettal for fjernvarmesalget, henholdsvis de nødvendige omkostninger. Når regnskabsåret er gået, kan der være opstået en overdækning, hvis virksomheden ved regnskabsårets afslutning har flere realiserede indtægter end realiserede nødvendige omkostninger. Budgettallene vil i praksis sjældent være identiske med de realiserede tal, da budgettallene er baseret på usikre prognoser om bl.a. antallet af kolde dage, brændselspriserne udvikling mv.

Overdækninger kan tilbageføres til forbrugerne i løbet af regnskabsåret, f.eks. ved at reducere fjernvarmeprisen i løbet af året. Men senest i det efterfølgende regnskabsår skal overdækningen være tilbageført, medmindre virksomheden på grund af særlige forhold har indgået aftale med Energitilsynet om andet. Hvis virksomhederne ikke tilbagefører overdækninger til forbrugerne, er der reelt tale om, at virksomhederne i strid med varmeforsyningsloven låner penge af forbrugerne frem for lån i pengeinstitutter.

OMFANGET AF OVERDÆKNINGER I FJERNVARMESEKTOREN

I forbindelse med en analyse af virksomhedernes ikke tilbageførte overdækninger er der identificeret 294 virksomheder, som i begge de to seneste regnskabsår havde en overdækning. Virksomheder med overdækning i to på hinanden følgende år har således ikke (reelt) formået at tilbageføre overdækningen fra år 1. De 294 virksomheder svarer til ca.

TABEL 3 | Virksomheder med overdækninger de seneste to regnskabsår – overdækning i pct. af omkostningerne

Størrelse af overdækning	Antal virksomheder	Overdækning i alt i mio. kr.
Overdækning < 1 %	41	120
1 % ≤ Overdækning < 5 %	69	152
5 % ≤ Overdækning < 10 %	51	362
10 % ≤ Overdækning < 15 %	55	247
15 % ≤ Overdækning	78	767
Alle virksomheder	294	1.648

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet: Bearbejdning af varmeforsyningernes priseftervisninger.

FAKTA | Virksomhedernes muligheder for tilbageførsel af overdækninger

Indregning i budget på baggrund af budgetopfølgning: Varmeforsyningsloven er indrettet således, at virksomheden på budgettidspunktet for næste års priser skal estimere årets over-/underdækning for det år, der ikke er afsluttet. Denne estimerede over-/underdækning indregnes i budgettet for det kommende år. Som udgangspunkt skal alle virksomheder følge denne model.

Budgetopfølgning og prisændring: Varmeforsyningsloven giver mulighed for at ændre varmeprisen i løbet af et regnskabsår på baggrund af et nyt anmeldt budget og ny anmeldt varmepris. Såfremt ledelsen vil sikre en tilbageførsel af en overdækning til forbrugerne, kan virksomheden med fordel anvende prisnedsættelse.

Kontant tilbagebetaling: En varmevirksomhed kan efter afvejning af forskellige hensyn vælge at tilbagebetale en overdækning til forbrugerne som et engangsbeløb i forbindelse med en årsafregning frem for at indregne overdækningen i det følgende års varmepris.

48 pct. af de i alt 617 virksomheder, som er omfattet af varmemforsyningslovens prisbestemmelser.

De 294 virksomheder havde en samlet overdækning i år 2 på i alt 1.648 mio. kr. (jf. tabel 3). Overdækningerne er i tabel 3 opdelt efter størrelsen af overdækninger i forhold til virksomhedernes omkostninger.

En mindre overdækning to år i træk er ikke nødvendigvis i strid med varmemforsyningslovens bestemmelser, da en varmemvirksomhed vil have vanskeligt ved helt præcist at få indtægterne afstemt med omkostningerne i de enkelte år. Der kan dog være grund til at se nærmere på virksomhedens budgetprocedure og planerne for tilbageførsel af overdækningen, særligt hvis overdækningen har en størrelse af væsentlig betydning.

Der er flere måder til tilbageføre en overdækning, hvilket er uddybet i faktaboks.

HVAD KARAKTERISERER VIRKSOMHEDERNE MED STORE OVERDÆKNINGER?

I det følgende undersøges det nærmere, hvad der kendetegner de virksomheder, der har store overdækningsprocenter. Såfremt virksomheder med store overdækningsprocenter har særlige karakteristika, kan disse virksomheder være specielt opmærksomme i budgetteringen og indføre procedurer med henblik på at undgå store overdækninger.

Det kan i øvrigt bemærkes, at Sekretariatet for Energitilsynet i 2014 har gennemført en kontrolundersøgelse af alle virksomheder, der to år i træk har haft en

overdækning, og hvor overdækningsprocenten i år to har været på over 10. Denne kontrol er nærmere beskrevet i appendixet sidst i denne analyse. Det kan tillige bemærkes, at der har været kontakt til samtlige af de varmemvirksomheder, som omtales i denne analyse med henblik på at sikre, at overdækningerne tilbageføres til forbrugerne. En del af virksomhederne har allerede foretaget kontant tilbagebetaling til forbrugerne eller indgået afviklingsaftale med Sekretariatet for Energitilsynet. De øvrige virksomheder har i forbindelse med sagsbehandlingen i Sekretariatet for Energitilsynet oplyst, at det er ledelsens forventning, at overdækningen vil være fuldt tilbageført i indværende eller det følgende regnskabsår. Sekretariatet for Energitilsynet vil fremover følge op på, at dette også sker i praksis.

I hovedparten af virksomhederne, som indgik i kontrolundersøgelsen, oplyste ledelsen, at overdækningerne er opstået som følge af almindelige budgetafvigelser. De har særligt anført, at brændselsprisen og antallet af graddage i regnskabsåret er svære at forudsige og dermed at budgettere.

Det er i analysen valgt at sammenholde virksomhedernes overdækningsprocenter med:

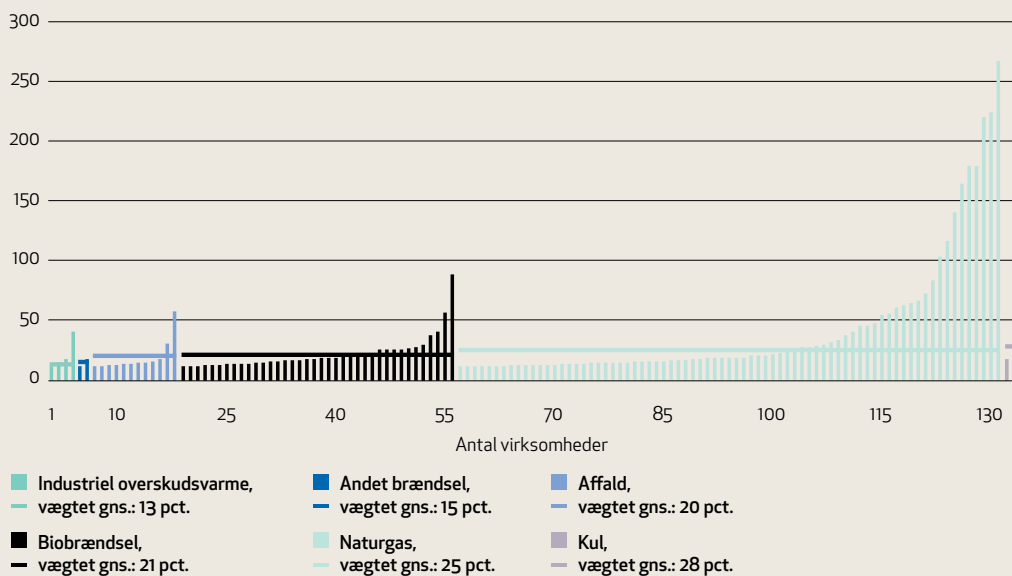
1. Virksomhedens primære brændselstype
2. Virksomhedens regnskabsår
3. Virksomhedens størrelse
4. Virksomhedens ejerforhold

Analysen omfatter alle virksomheder med en overdækning i to på hinanden følgende regnskabsår, hvor overdækningsprocenten i år 2 udgjorde mere end 10. Analysen har således omfattet de 133 virksomheder med en samlet overdækning på i alt $(247+767=)$ 1.014 mio. kr., (jf. tabel 3). Overdækningsprocenten for de $(55+78=)$ 133 virksomheder har et vægtet gennemsnit på 21,9.

Analysen af, om virksomhederne med store overdækningsprocenter har særlige karakteristika, sammenholdes ikke med resten af sektoren, da dette ligger uden for rammerne af denne artikel, da det bl.a. ville kræve en yderligere dataindsamling og -bearbejdning¹².

¹² Analysen er lavet på baggrund af data indsamlet i forbindelse med kontrollen af virksomhedernes ikke tilbageførte overdækninger, som er beskrevet nærmere i appendixet sidst i denne analyse.

FIGUR 24 | Overdækning i pct. af omkostninger år 2 sammenholdt med virksomhedens primære brændselstype

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet: Bearbejdning af varmeforsyningernes priseftervisninger.

Note: Vægtet gennemsnit er beregnet med virksomhedernes omkostninger som vægt.

BÆNDELSTYPE

Virksomhederne har angivet, at en stor del af deres budgetmæssige udfor- dringer består i, at brændselsprisen varierer over tid og derved er svær at budgettere. I figur 24 sammenholdes virksomhedernes overdækningsprocent i år 2 med virksomhedernes primære brændselstype.

Virksomhederne med de største over- dækningsprocenter anvender naturgas som primært brændsel (jf. figur 24). Det skal bemærkes, at dette er kraftigt på- virket af en enkelt kommerciel koncern. En koncern bestående af 29 virksomhe- der med en samlet overdækning på 83 mio. kr., hvor overdækningerne er opstå- et som følge af indgåelse af privatretlige fastprisaftaler, og hvor varmeprisen ikke fastsættes i henhold til årets nødveni- ge omkostninger. De privatretlige aftaler må i henhold til varmeforsyningsloven ikke resultere i overdækning, hvorfor der er truffet afgørelse om tilbageførsel til forbrugere.

Der er store forskelle på overdæknings- procenterne inden for hver gruppe af primært brændsel, og forskellene i den vægtede gennemsnitlige overdæk- ningsprocent synes at være forholdsvis begrænsede. Det indikerer umiddelbart, at selv om brændselstypen kan have en betydning for overdækningsprocentens størrelse for visse virksomheder, så synes det ikke at være et afgørende karakteristika eller en årsag til overdæk- ningsprocenter over 10.

Der kan uden tvivl være udfordringer i forbindelse med budgettering af brænd- selspriser. I forhold til spørgsmålet, om

sådanne budgetteringsvanskeligheder skal give anledning til overdækninger, skal det dog bemærkes, at det ikke er sædvan- e i sektoren at justere varmepriserne i løbet af året, heller ikke når brændselsprisen fluktuerer. Varmeforsyningsloven giver ellers virksomhederne mulighed for at ændre priserne løbende igennem regnskabsåret.

REGSKABSÅR

Virksomhedens valg af regnskabsår/-periode kan have betyd- ning for de usikkerheder, der medvirker til, at overdækninger opstår.

En virksomhed, som afslutter regnskabsåret i vinterhalvåret (typisk ved kalenderårsskiftet), er væsentligt påvirket af, hvornår på året de kolde dage falder i de enkelte år, da varme- salget i den enkelte måned er påvirket af, hvor koldt det er den pågældende måned.

Virksomheder, som afslutter regnskabsåret i sommerhalvåret, dvs. 1. maj – 31. oktober, vil derimod ikke være påvirket af, om de kolde dage hovedsageligt falder tidligt (dvs. 4. kvartal) eller sent (dvs. 1. kvartal).

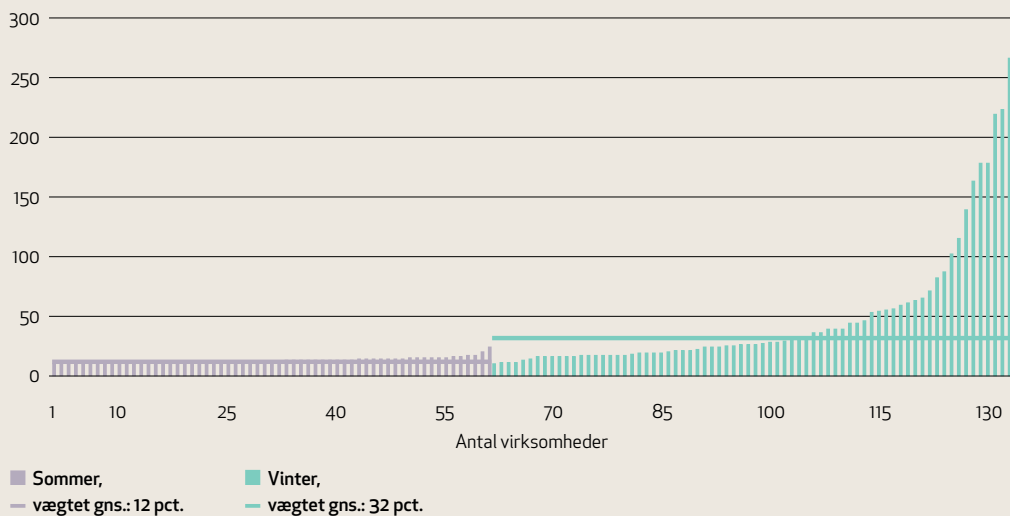
Den vægtede gennemsnitlige overdækningsprocent er væsent- ligt højere for de virksomheder, som afslutter regnskabsåret i vinterhalvåret (jf. figur 25). Resultatet for virksomhederne med regnskabsafslutning i vinterhalvåret er kraftigt påvirket af den ene kommercielle koncern; koncernen der består af 29 virksom- heder med privatretlige fastprisaftaler og med en gennemsnit- lig vægtet overdækningsprocent på 71.

Der væsentligt større forskelle på overdækningsprocenten blandt de undersøgte virksomheder, der afslutter regnskabs- året i vinterperioden end de virksomheder, der afslutter regnskabet i sommerperioden – også hvis man ser bort fra ovennævnte kommercielle koncern bestående af 29 virksom- heder. Det indikerer, at det har en vis betydning for overdækni- gens størrelse, om en varmevirksomhed afslutter regnskabet i sommer- eller vinterhalvåret.

VIKRSOMHEDENS STØRRELSE

Man kunne have en hypotese om, at størrelsen af den enkelte virksomhed kunne have indvirkning på størrelsen af virksomhe-

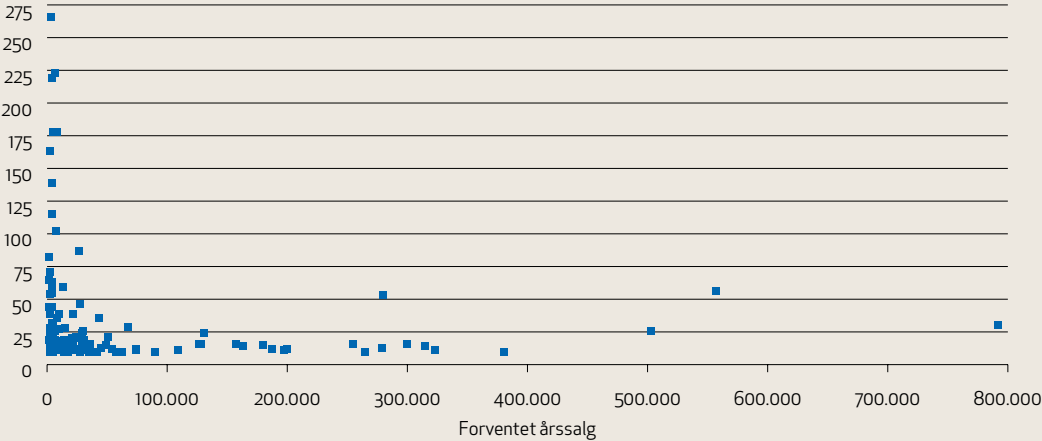
FIGUR 25 | Overdækning i pct. af omkostninger år 2 sammenholdt med regnskabsår

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet: Bearbejdning af varmeforsyningernes prisetftervisninger.

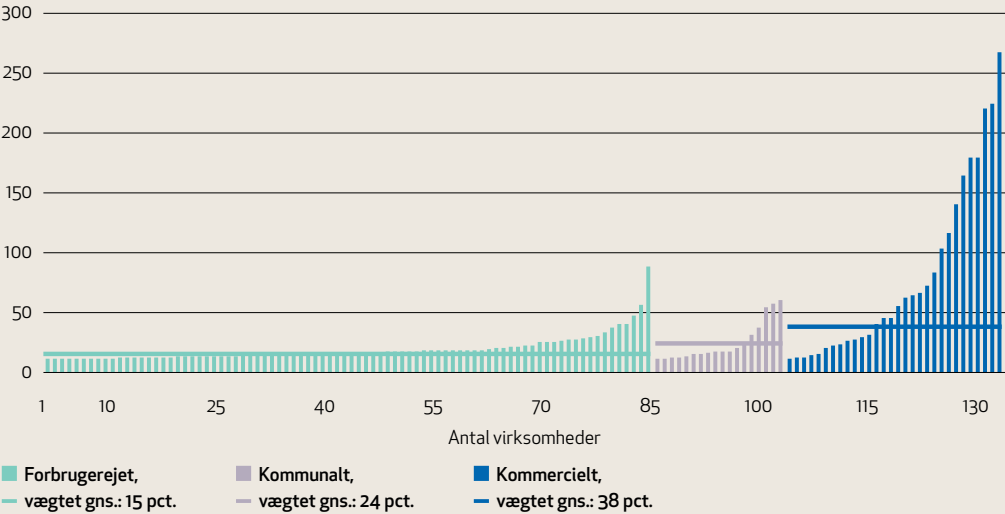
Note: Vægtet gennemsnit er beregnet med virksomhedernes omkostninger som vægt. Vinter er her defineret som 1. november til 30. april, hvor virksomhederne afslutter deres regnskab, mens sommer er defineret som regnskabsafslutning i perioden 1. maj til 31. oktober.

FIGUR 26 | Overdækning i pct. af omkostninger år 2 sammenholdt med virksomhedens forventede salg i MWh

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet. Bearbejdning af varmeforsyningernes priseftervisninger og budgetter.
Note: Vægtet gennemsnit er beregnet med virksomhedernes omkostninger som vægt.

FIGUR 27 | Overdækninger i pct. af omkostninger år 2 fordelt efter ejerforhold

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet. Bearbejdning af varmeforsyningernes priseftervisninger.
Note: Vægtet gennemsnit er beregnet med virksomhedernes omkostninger som vægt.

dens overdækningsprocent. Større virksomheder har således flere økonomiske ressourcer til rådighed og kunne derfor alt andet lige have en større kompetence til udarbejdelse af budgetter, budgetopfølgning og fastsættelse af varmeprisen. Det kunne medføre, at overdækningsprocenten var mindre i større virksomheder.

Det er især de virksomheder med et meget beskedent varmesalg, som har de helt store overdækningsprocenter (jf. figur 26). Imidlertid har de tre største af de udvalgte virksomheder alle en overdækningsprocent på over 25, og der er en del virksomheder med et meget lille eller forholdsvis tætsættet varmesalg, hvor overdækningsprocenten er forholdsvis tæt på 10. Så der er ikke en klar sammenhæng mellem varmesalgets og overdækningsprocentens størrelse. Billedet påvirkes meget af den kommercielle koncern med 29 virksomheder med privatretlige fastprisaftaler med et forholdsvis tætsættet varmesalg.

Det er erfaringen fra den løbende kontakt med varmeforsyningsvirksomhederne, at virksomheder har et ønske om stabile priser for forbrugerne og derfor kan være tilbageholdende med at anvende de muligheder til imødegåelse af over- og underdækninger, som varmeforsyningslovens bestemmelser giver.

EJERFORHOLD

Blandt virksomhederne med en overdækningsprocent på over 10 har de kommercielle virksomheder med en gennemsnitlig overdækningsprocent på 38 en markant højere gennemsnitlig overdækningsprocent end de kommunale virksomheder, som har en gennemsnitlig overdækningsprocent på 24, og de forbrugerejede virksomheder, som har en gennemsnitlig overdækningsprocent på 15 (jf. figur 27).

Det er uden for rammerne af denne analyse at dokumentere, hvad den dybereliggende årsag til disse væsentlige forskelle i overdækningsprocent fordelt på ejerskab er. Tallene understøtter umiddelbart en hypotese om, at jo større sammenfald, der er mellem ejerne af varmeforsyningsvirksomhederne og varmeaftagerne, desto større er incitamentet til at undgå meget store overdækninger.

Gruppen af kommercielle virksomheder med overdækningsprocenter over 10 består udelukkende af den tidligere nævnte

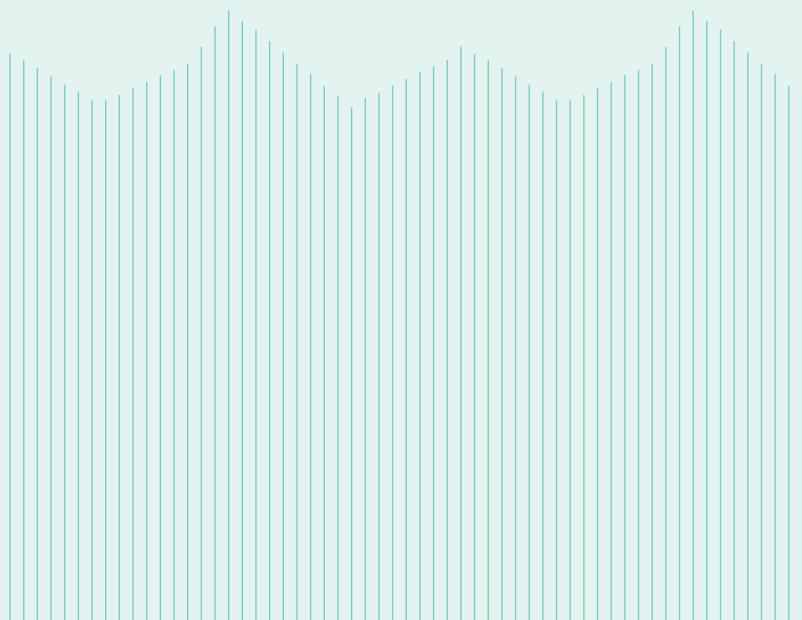
kommercielle koncern; en koncern bestående af 29 virksomheder med privatretlige fastprisaftaler med en vægtet gennemsnitlig overdækningsprocent på 71.

Den vægtede gennemsnitlige overdækningsprocent for de kommunalt ejede virksomheder er meget påvirket af et enkelt relativt stort kommunalt, affaldsbaseret varmeværk med en overdækningsprocent på 56. Hvis denne virksomhed udelades reduceres den gennemsnitlige kommunale overdækningsprocent til 20. Der er desuden store forskelle på overdækningsprocenten inden for hver gruppe af ejerskab.

SAMMENFATNING

På baggrund af analysen kan det konkluderes, at blandt virksomhederne med en overdækningsprocent på over 10 har især de kommercielle virksomheder, virksomheder med regnskabsafslutning i vinterhalvåret og virksomheder, som har naturgas som primært brændsel, de største overdækninger. Der synes ikke at være en klar sammenhæng mellem overdækningsprocenten og virksomhedernes størrelse.

De store overdækningsprocenter, som har indgået i analysen, skyldes i høj grad indgåelsen af privatretlige fastprisaftaler samt, at det ikke er sædvane i sektoren at justere priserne i løbet af året - selv om dette væsentligt kunne reducere overdækningernes størrelse, og selv om varmeforsyningsloven giver god mulighed herfor.

APPENDIX | Energitilsynets nye, mere målrettede kontrolstrategi

På baggrund af, at alle varmevirksomheder i 2012 har udført en selvevaluering og efterfølgende arbejdet med og løst de identificerede fejl og mangler, vedtog Energitilsynet 25. februar 2014 en ny, mere målrettet kontrolstrategi på varmeområdet¹⁴. Energitilsynet vil fremover på baggrund af en konkret vurdering udtage udvalgte risikofyldte områder til kontrol. Disse kontroller vil omfatte væsentligt flere virksomheder end de hidtidige 20 regnskabs gennemgange om året. Mens de 20 årlige regnskabs gennemgange har omhandlet alle virksomhedernes forhold, så vil de målrettede kontroller fokusere på et enkelt risikofyldt område ad gangen.

Risikovurderingen vil primært have fokus på områder, hvor der er risiko for urimelige priser for forbrugerne. Der vil dog også være fokus på, om virksomhederne overholder anmeldelsesbekendtgørelsen og vejledningen for udarbejdelse af budgetter og priseftersvisninger.

KONTROL I 2014

Det er blevet vurderet, at virksomheder, der to år i træk har en overdækning, og hvor overdækningens procenten i år 2 er på over 10, skal indgå i kontrollen. Dette er dels begrundet i, at virksomhederne har flere muligheder for at modvirke, at overdækningen opstår og for at sikre tilbageførsel til forbrugerne. Og dels begrundet i, at overdækningsprocenter, som overgår 10, anses for at have en betydning for varmeprisen og dermed for den enkelte forbruger. Hermed kan imidlertid ikke udledes, at overdækningsprocenter under 10 er i overensstemmelse med varmeforsyningsloven.

¹⁴ Der kan læses mere om den mere målrettede strategi her: <http://energitilsynet.dk/varme/artikler-og-analyser/energitilsynet-lancerer-ny-maalrettet-kontrolstrategi-april-2014/>

I alt 133 virksomheder med en samlet overdækning på 1.014 mio. kr. blev på baggrund af ovenstående kriterier udtaget til kontrol af ikke tilbageførte overdækninger. 42 af de 133 virksomheder, med en samlet overdækning på 412 mio. kr. blev dog efterfølgende udeholdt af kontrollen, da disse enten havde en afviklingsaftale med Sekretariatet for Energitilsynet eller i anden anledning er under kontrol af sekretariatet.

91 virksomheder med en samlet overdækning på 602 mio. kr. har således været underlagt den målrettede kontrol i forbindelse med ikke tilbageførte overdækninger.

Kontrollen har bestået i en stillingtagen til virksomhedens redegørelse om baggrunden for overdækningen samt en vurdering af, hvorvidt virksomhedens budgetprocedure er tilrettelagt i tilfredsstillende grad for at sikre en overholdelse af varmemforsyningsloven.

12 virksomheder med en samlet overdækning på 44,5 mio. kr. har i indeværende regnskabsår valgt at tilbageføre deres overdækning ved en 100 pct. kontant tilbagebetaling til forbrugerne eller en kombination af kontant tilbagebetaling og prisnedsættelse. 6 virksomheder har i forbindelse med kontrollen fået godkendt en tilbageførsel over 3 år.

73 virksomheder med en samlet overdækning på 549 mio. kr. har i forbindelse med sagsbehandlingen oplyst, at det er ledelsens forventning, at overdækningen vil være fuldt tilbageført i indeværende eller det følgende regnskabsår.

ANALYSE:**BEDRE SAMMEN-
KOBLING AF DET
DANSKE GAS-
MARKED MED
TYSKLAND**

Gasinfrastrukturen mellem Danmark og Tyskland er næsten færdigbygget. Udbygningen bidrager til en bedre kobling af det danske gasmarked med resten af det europæiske gasmarked. Samhandelen med naturgas mellem Danmark og Tyskland har imidlertid ikke konsekvent fulgt prissignalerne i 2014 trods udbygning af transportkapaciteten i Danmark. Den danske børspris har været højere end de tyske hubpriser ca. halvdelen af dagene i 2014.

Det langsigtede mål i Danmark er at udfase brugen af fossile brændsler – herunder også naturgas. Det er imidlertid vigtigt at naturgasmarkedet i perioden indtil den konkrete udfasning fungerer godt.

Udbygningen af gastransporten på både den danske og tyske side af grænsen er et vigtigt skridt i den videre udvikling af det danske engrosmarked for naturgas. Det danske gasmarked bliver mindre sårbart overfor hændelser i Nordsøen, som eksempelvis produktionsnedbrud, der kan påvirke den danske gaspris isoleret set. Derudover forventes det, at bedre adgang til transport kan gøre det danske gasmarked mere attraktivt for aktører, der ønsker at handle med gas over den dansk/tyske grænse. Sidste del af udbygningen i det nordtyske system forventes endvidere at have en positiv effekt på det danske gasmarked, da det bliver muligt at transportere gas fra Tyskland til Danmark på uafbrydelige vilkår.

TRANSPORTKAPACITET MELLEM DANMARK OG TYSKLAND

Det danske naturgassystem blev i sin tid bygget til at føre naturgas fra de danske felter i Nordsøen ind til den jyske vestkyst (ved Nybro) og videre ud til de danske slutkunder (husholdninger, industri, erhverv, el- og varmeproduktion), til lagring og til eksport via Tyskland (ved Ellund).¹³

Danmark har i mange år været selvforsynende med naturgas og vil fortsat være dette i en årrække fremover. Produktionen af

¹³ Den danske naturgas eksporteres også fra Nordsøen direkte til Nederlandene og til Sverige via Danmark (grænsepunktet Dragør).

naturgas i Nordsøen ventes imidlertid på sigt at falde, hvilket vil medføre et stigende behov for gasimport til Danmark. Det har derfor været nødvendigt at udbygge det danske og tyske naturgassystem for at sikre det øgede behov for import af naturgas og dermed sikre forsyningssikkerheden i Danmark og Sverige. Hidtil har der fortrinsvis været behov for import af gas fra Tyskland i vinterperioden, når forbruget af gas til opvarmning i Danmark er højt.

Udbygningen af det danske naturgassystem mod Tyskland blev afsluttet i 2013, mens udbygningen af det tyske system først forventes afsluttet ultimo 2015/ primo 2016. Det har siden den 1. oktober 2013 været muligt fysisk at importere naturgas til Danmark via Tyskland. Når den tyske udbygning bliver færdiggjort, bliver fysisk flow fra Tyskland til Danmark på uafbrydelige vilkår muligt. Det betyder, at sandsynligheden for flaskehalse reduceres.

Udbygningen af transportkapacitet er vigtig i et bredere perspektiv, da den er med til at koble det danske gasmarked sammen med resten af det europæiske gasmarked (via Tyskland). En sammenkobling ventes at have en positiv effekt på udviklingen af det danske gasmarked,

der dermed bliver mindre isoleret. Koblingen med det europæiske gasmarked forventes således at gøre det danske naturgasmarked mere velfungerende og øge forsyningssikkerheden, da Danmark får endnu en gasforsyningskilde.

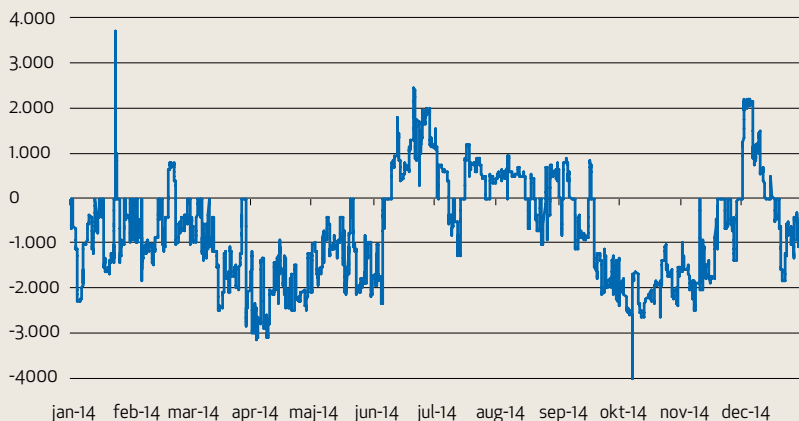
FØRSTE DRIFTSÅR

I det første driftsår har anvendelsen af den ny infrastruktur udviklet sig anderledes end ventet. Det skyldes, at den fysiske import fra Tyskland har været begrænset. Den fysiske import af naturgas fra Tyskland udgjorde i gasåret 2013/2014 (okt. 2013 - okt. 2014) under halvdelen af den samlede import fra Tyskland. Den resterende import er såkaldt ikke-fysisk import, hvor mængden af gas, der fysisk eksporteres til Tyskland, reduceres.¹⁵ Den samlede import af gas fra Tyskland har imidlertid været væsentligt lavere end den samlede eksport til Tyskland i 2014. Ifølge tal fra Energistyrelsen har Danmark importeret 148 mio. m³ fra Tyskland i 2014, mens eksporten til Tyskland i samme periode var 673 mio. m³. Den kommende udvidelse i det tyske transmissionssystem forventes fremadrettet gradvist at resultere i øget fysisk import også som følge af at Nordsø-produktionen falder.

Øget transportkapacitet mellem Danmark og Tyskland ventes at gøre det lettere at udnytte eventuelle prisforskelle mellem det danske og tyske gasmarked. Forbedrede transportmuligheder øger samhandelen på tværs af den dansk/tyske grænse og ventes at føre til større priskonvergens mellem Danmark og Tyskland. Dette uddybes senere i denne analyse.

¹⁵ Ikke-fysisk import (kommerciel import) er et kommercielt flow af naturgas i modgående retning af den fysiske eksport af naturgas. Ved kommerciel import af gas vil den fysiske eksport blive reduceret med den mængde gas, der ønskes importeret. Den samlede mængde gas, der fysisk eksporteres, bliver derfor mindre.

FIGUR 28 | Nettoflow til Danmark i Ellund (nettoimport og nettoeksport) MWh/h

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet baseret på data fra Energinet.dk.

Note: Figuren viser nettoflowet i Ellund, dvs. hvad der er blevet importeret til Danmark og eksporteret fra Danmark i 2014. Negative værdier betyder nettoeksport fra Danmark til Tyskland og positive værdier betyder nettoimport til Danmark fra Tyskland. Den 7. oktober kl. 14 blev således eksporteret 6.659 MWh/h.

UDBYGNING AF ELLUND PÅ DEN DANSKE SIDE (DANSK ELLUND ENTRY)¹⁶

Udbygningen af det danske gassystem består af en kompressorstation (med fire kompressorer) i Egved og en rør-dublering fra Ellund til Egved.

Kompressorerne gør fysisk import af naturgas via Tyskland mulig, da gassen i det tyske transmissionssystem har et lavere tryk end gassen i det danske transmissionssystem. Kompressorstationen suger gassen ind fra det tyske gassystem og øger trykket, så det bliver muligt at transportere gassen videre rundt i det danske gassystem.

Rørdubleringen og kompressorstationen har øget transportkapaciteten ind i det danske system betragteligt, jf. omstående fakta. Udbygningen i det danske system har ført til en samlet importkapacitet på 700.000 Nm³/time. Dette svarer til ca. 6.000 mio. Nm³ om året ved 100 pct. udnyttelse af kapaciteten.¹⁷ Til sammenligning var det samlede danske og svenske forbrug i 2014 omkring 3.300 mio. Nm³.¹⁸

TILGÆNGELIG IMPORTKAPACITET?

Udbygningen af transportkapaciteten på den danske og tyske side af Ellund er baseret på såkaldt "Open Season"¹⁹ i

2009, hvor markedsaktørerne tilkendegav, hvor meget kapacitet de ønskede at reservere på forhånd. Open Season kapaciteten reserveres oftest på lange kontrakter (f.eks. 10 år).

Transportkapacitet kan sælges på afbrydelige og uafbrydelig vilkår. Hvis det ikke kan garanteres, at gassen kan transporteres i rørledningerne uden afbrud, sælges kapaciteten som afbrydelig kapacitet til en reduceret transmissionstarif, der afspejler risikoen for afbrud. Aktører, der har reserveret kapacitet ved Open Season, har påtaget sig en økonomisk risiko ved at forpligte sig til at skulle betale for transportkapaciteten i en årrække på forhånd.

Udbuddet af uafbrydelig kapacitet på både den danske og tyske side af Ellund er vigtig, da risikoen for at få afbrudt gasleverancerne kan påvirke aktørernes opfyldelse af kontrakter i udlandet og dermed deres langsigtede beslutninger om køb eller salg af gas. Hvis der er en begrænset mængde uafbrydelig kapacitet til rådighed, kan det øge efterspørgslen efter alternative fleksibilitetsredskaber.

BOOKET KAPACITET I DANSK ELLUND ENTRY

I Danmark er 35 pct. af den samlede importkapacitet reserveret på forhånd ved Open Season på lange kontrakter. For gasåret 2014/2015 blev der solgt ca. 0,8 pct. af kapaciteten på årskontrakter. Det vil sige, at ca. 36 pct. af kapaciteten var solgt på forhånd for gasåret 2014/2015. Den resterende kapacitet (ca. 64 pct.) sælges i løbet af gasåret som korte produkter. I det danske gassystem er der således rigelig tilgængelig kapacitet.

BOOKET KAPACITET I TYSK ELLUND EXIT

Størstedelen af den nye kapacitet i Tyskland er reserveret på forhånd på lange kontrakter ved tysk Open Season og den ledige kapacitet udbydes kun på afbrydelige vilkår. Transportkunder (der ikke har reserveret kapacitet via Open Season eller ønsker at supplere deres Open Season kontrakter) har dermed ikke mulighed for at købe kapacitet via lange kontrakter på uafbrydelige vilkår. Den reserverede Open Season kapacitet, der ikke udnyttes bliver imidlertid udbudt til markedet som dagskapacitet. Det vil sige, at det kan være muligt at reservere kapacitet fra dag til dag på uafbrydelige vilkår.

På nuværende tidspunkt er udbygningen på den danske side af Ellund væsentligt større end udbygningen i Tyskland. Det betyder, at det trods rigelig kapacitet i Danmark ikke er muligt fysisk at importere mere gas via Tyskland, end der er kapacitet til i det nordtyske system.

¹⁶ I dansk Ellund Entry føres naturgassen fra det dansk/tyske grænsepunkt ind i det danske naturgassystem.

¹⁷ En typisk udnyttelsesgrad i en transitforbindelse er på omkring 80 pct. (Energinet.dk).

¹⁸ Ofte ser man på naturgasforbruget både i Danmark og Sverige, da Danmark er eneste gasforsyningskilde i Sverige. Det samlede danske forbrug var ca. 2,4 mio. m³ i 2014. Forbruget er beregnet 2014.

¹⁹ Open Season er en udbudsmodel, som giver markedsaktørerne mulighed for at byde ind på lange transportkontrakter på ny transmissionskapacitet. Transmissionssystemoperatøren forpligter sig til at etablere kapaciteten, hvis efterspørgslen er tilstrækkelig stor.

FAKTA | Udbygning af transportkapacitet i nordgående retning i grænsepunktet Ellund

DEN DANSKE SIDE AF ELLUND (DANSK ELLUND ENTRY)

- Før 1. oktober 2010** Fysisk import af naturgas via Tyskland var ikke muligt. Imidlertid mulighed for såkaldt virtuel import ved at reducere en del af den mængde naturgas, der ellers skulle have været eksporteret fysisk via Ellund. Kapaciteten til import af naturgas blev dermed solgt på afbrydelige vilkår, hvor transportkunder risikerede at få afbrudt deres virtuelle leverancer af naturgas fra Tyskland til Danmark, da Energinet.dk ikke kunne garantere ledig kapacitet i systemet til import af naturgas.
- Efter 1. oktober 2010** Mulighed for fysisk import af begrænsede mængder naturgas via Tyskland som følge af aftale om brug af tysk kompressor. Kapaciteten blev fortsat solgt på afbrydelige vilkår. Der blev udbudt afbrydelige kapacitet svarende til ca. 200.000 Nm³/time.
- Efter 1. oktober 2013** En ny kompressorstation (med fire kompressorer) i Egtved og dublering af den eksisterende transmissionsrørledning fra Ellund til Egtved har gjort det muligt fysisk at importere naturgas. Den "nye" kapacitet sælges på uafbrydelige vilkår. Der bliver udbudt ca. 700.000 Nm³/time.

DEN TYSKE SIDE AF ELLUND (TYSK ELLUND EXIT)

- Efter 1. oktober 2013** Mulighed for fysisk eksport af naturgas til Danmark via Ellund. Der udbydes ca. 310.000 Nm³/time på afbrydelige vilkår.
- Efter 1. oktober 2014** Mulighed for fysisk eksport af naturgas til Danmark på uafbrydelige vilkår. Herudover sker der en stigning i mængden af udbudt kapacitet. Den ekstra kapacitet udbydes imidlertid på afbrydelige vilkår. Der udbydes i alt 310.000 Nm³/time på uafbrydelige vilkår og 40.000 Nm³/time på afbrydelige vilkår.
- Efter 1. oktober 2015** En udbygning af transmissionssystemet på den tyske side mellem Fockbek og Ellund øger mængden af uafbrydelig kapacitet. Udbygningen forventer at øge udbuddet af kapacitet til ca. 450.000 Nm³/time. Dette svarer til en årskapacitet på ca. 4.000 mio. Nm³ ved 100 pct. udnyttelse af kapaciteten, hvilket fortsat er væsentligt mindre end kapaciteten i det danske system.

FLOW I ELLUND IMOD PRISSIGNALER I 2014

Priserne på den danske gasbørs Gaspoint Nordic (GPN) følger generelt priserne på de nordvesteuropæiske gas-hubs. Dette fremgår af figur 29, der viser udviklingen i priserne på den danske gasbørs og de to tyske gashubs, Gaspool (GPL) og NetConnect Germany (NCG).

Prisen på GPN har i over halvdelen af dagene i 2014 været højere end priserne på de tyske gashubs. I den resterende tid har der enten været ens priser eller højere priser på de tyske hubs. Dette kan ses i figur 30, der viser prisforskellen mellem det danske og tyske marked de dage, hvor prisen på det tyske marked har været højere end prisen på det danske marked. For at vurdere, om der kan opnås en gevinst ved at eksportere gas fra Danmark via Tyskland på disse dage, skal omkostningerne til transport fra Danmark til Tyskland medtages. Når der tages højde for dette, har den danske pris været højere end prisen på de tyske gashubs (inkl. omkostninger til transport fra Danmark til Tyskland) i en stor del af 2014. Den præcise omkostning til transport vil afhænge af, om der købes kapacitet på eksempelvis årskontrakter eller dagskontrakter og på afbrydelige eller uafbrydelige vilkår. Den forventede omkostning til transport af gas fra Danmark til Tyskland er illustreret med det grønne bånd i figur 30.²⁰

Der er i 2014 eksporteret gas via Tyskland over 300 dage i året.²¹ Der er ikke nogen klar tendens til, at der i de dage, hvor der er mulighed for at opnå en gevinst ved eksport, bliver eksporteret væsentligt mere eller reserveret væsentligt mere dagskapacitet end andre dage. Det giver et billede af, at der i en stor del af 2014 har været et gasflow over grænsen imod prissignalerne.²²

Det nordvesteuropæiske gasmarked er den mest velfungerende gasregion i Europa, hvor der eksisterer relativt likvide handelspladser for gas, det vil sige handelspladser med et stort udbud af gas og mange handlende. Handelspladserne ligger tæt på hinanden, hvilket gør det let at udnytte potentielle arbitragemuligheder som følge af prisforskelle på de forskellige handelspladser. I et "perfekt marked" vil arbitragemulighederne blive udnyttet ved handel, og eventuelle prisforskelle mellem markederne kan forklares af diverse handels- og transportomkostninger.

Den højere pris i Danmark i 2014 kan være et udtryk for, at disse arbitragemuligheder ikke er blevet udnyttet, og der har dermed været en tendens til, at flowet af naturgas over den dansk/tyske grænse ikke har fulgt prissignalerne.

Der kan være forskellige årsager til, at der i 2014 er et flow over grænsen, der går imod prissignalerne. En del af naturgassen handles på længerevarende kontrakter. Det kan betyde, at forskellige aktører har forpligtet sig til at levere naturgas syd for grænsen. Et af alternativerne til eksport af gas til Tyskland er at afsætte gassen på GPN. Forskellige aktører peger imidlertid på, at restriktioner som en lav afsat mængde og få handler (lavere likviditet) på den danske gasbørs samt forskellige lukketider på gasmarkederne gør Tyskland til et mere attraktivt marked uanset den lavere pris.

²¹ Sekretariatet for Energitilsynet baseret på data fra Energinet.dk (Ellund Border Exit - Allocation Exit kWh/h).

²² Sekretariatet for Energitilsynet forventer, at der er blevet eksporteret gas imod prissignalerne ca. 4/5 af dagene i 2014. Eksport i en given time ekskluderer ikke import. Det vil sige, at i perioder, hvor der er eksporteret gas i mod prissignalerne, kan der også være importeret gas til Danmark.

²⁰ Det kan desuden antages at de aktører, der har købt kapacitet på lange kontrakter ikke tager denne omkostning med i vurderingen om eksport, da de allerede har kapaciteten til rådighed.

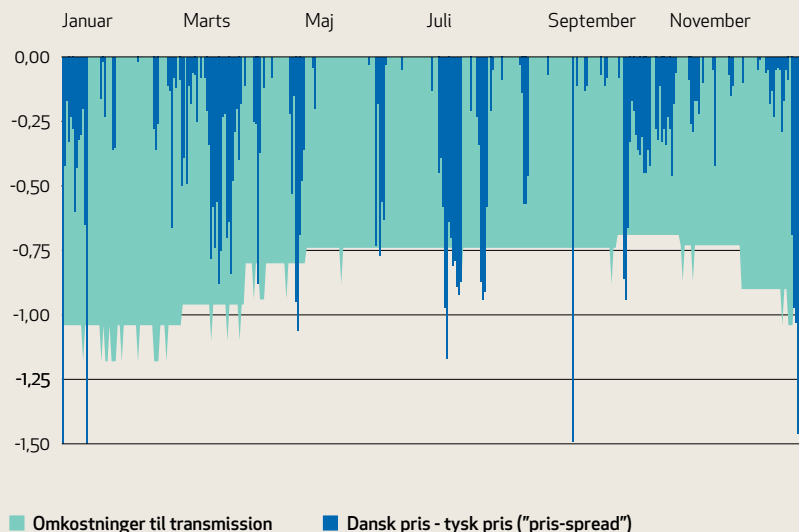
FIGUR 29 | Udvikling i spotpriser i Danmark (GPN) og Tyskland (GPL og NCG) i 2014 EUR/MWh

Kilder: Sekretariatet for Energitilsynet baseret på data fra Gaspoin Nordic og Gaspool.

Noter: GPN (Gaspoin Nordic) er den danske gasbørs. GPL (Gaspool) og NCG (NetConnect Germany) er de tyske gashubs. Figuren viser udviklingen i de daglige spotpriser (day ahead) i 2014.

FIGUR 30 | Dage hvor den tyske spotpris overstiger den danske spotpris, 2014
EUR/MWh

Kilder: Sekretariatet for Energitilsynet baseret på data fra Gaspoint Nordic, Gaspool, Gasunie og Energinet.dk.

Noter: Figuren viser de tidspunkter, hvor der potentielt kunne opnås en gevinst ved at eksportere gas til det tyske marked (NCG eller GPL). Figuren viser forskellen mellem priserne på den danske gasbørs og de tyske gashubs på de dage, hvor prisen har været højere i Tyskland end i Danmark. Den negative pris indikerer, at den tyske gaspris er højere end den danske gaspris (spotpris på GPN). De dage, hvor der ventes en gevinst ved eksport af gas, er de dage, hvor de blå streger er længere end det grønne felt. Den tyske pris er den højeste pris fra de to gashubs (GPL og NCG), når der fratrækkes omkostninger til transport til det enkelte handelsområde, da denne omkostning varierer mellem de to områder. Omkostninger til transmission indeholder exitkapacitet i dansk Ellund, entrykapacitet i tysk Ellund (der afhænger af handelsområde - GPL og NCG) og en volumenbetaling i dansk Ellund Exit for transporteret volumen. Der antages dagskapacitet. Den 1/1 og 13/1 var prisforskellen mellem GPN og NCG hhv. -2,216 og -2,035 EUR/MWh. Prisen på GPN var højere end prisen på GPL og NCG hhv. 232 og 198 dage i 2014.

Der har i 2014 været eksporteret en betydelig mængde gas til Tyskland. Det kan til dels skyldes, at vinteren 2014 var relativ mild i det meste af Nordvesteuropa, hvilket har reduceret efterspørgslen efter naturgas, og at gaslagrene, herunder især de danske, har været velfyldte. Aktører, der fortsat aftager gas via længere gasindkøbskontrakter, kan foretrække at afsætte ubrugt gas i eksempelvis Tyskland og Nederlandene. Det må formodes, at danske aktører har nemmere ved at afsætte store gasmængder på de mere likvide markeder i Tyskland og Nederlandene sammenlignet med det mindre danske marked.

Den danske gasbørs er en forholdsvis lille handelsplads (målt på både handlet volumen og antal handlende) sammenlignet med de tyske og nederlandske gashubs. Danske GPN er mindre likvid, og prisen på GPN kan dermed være "følsom" over for enkelte store handler. GPN's størrelse (den handlede volumen) er på nuværende tidspunkt en naturlig begrænsning, der betyder, at det ikke er muligt at afsætte al naturgas i Danmark på børsen. Handlerne på GPN svarede i 2014 til ca. en tredjedel af det danske naturgasforbrug.²³

Indtil oktober 2014 lukkede det danske Day Ahead-marked på GPN kl. 15:00, hvilket er tidligere end andre europæiske Day Ahead-markeder. Når gasmarkederne i eksempelvis Nordvesteuropa lukker på forskellige tidspunkter, har en trader, der ønsker at afsætte gas, ikke mulighed for at vurdere priserne på disse markeder i forhold til hinanden. Det betyder, at når et marked er ved at lukke, så må traderen vurdere, om der er mulighed for at opnå en bedre pris ved at vente og handle på et af de andre markeder. Dette indebærer imidlertid også en risiko for, at der ikke opnås en bedre pris. Forskellige lukketider på det danske og tyske gasmarked betød, at det kunne være mere attraktivt for traderne at benytte det tyske gasmarked, da der potentielt kan opnås mere attraktive priser. Gasprisen på de europæiske gasbørser bestemmes traditionelt først lige inden lukketid, hvor handelsaktiviteten er størst.²⁴ Disse forhold kan betyde, at traderne foretrækker at handle på det tyske

gasmarked frem for det danske. Det har siden den 1. oktober 2014 været muligt at handle Within Day, Day Ahead og Weekend-kontrakter på GPN "24/7", dvs. op til det aktuelle leveringstidspunkt (time, døgn, weekend).²⁵

GPN's størrelse har ligeledes betydning for tradernes mulighed for prissikring af kontrakter med levering af gas på et senere tidspunkt, da gasbørsen ikke har mulighed for at tilbyde såkaldte futures-produkter. Futures-produkter* på det tyske og nederlandske marked, gør det muligt at handle gas med levering om eksempelvis tre, fire og fem år. Mange forward- og futures-kontrakter på gasmarkedet fører til fysisk levering. Det vil sige, at tradere, der har indgået forward- og futures-kontrakter, kan have forpligtelser om levering af gas i eksempelvis Tyskland og Nederlandene.

Sekretariatet for Energitilsynet er ikke desto mindre særligt opmærksom på problematikken og følger løbende tendensen med flow af gas over grænsen imod prissignaler

* Futures- og forward-produkter er grundlæggende ens. Det er kontrakter om køb/salg af gas med levering på et senere tidspunkt. Futures udbydes på børser. Forwards udbydes over-the-counter, et børslignende marked.

²⁴ Ifølge gasaktørerne ligger en stor del af handlerne på det tyske Day Ahead-marked om morgenen og lige inden lukketid.

²⁵ Gasdøgnet starter kl. 6 om morgenen. Gas handlet gennem en Weekend-kontrakt leveres fra kl. 6:00 lørdag til kl. 6:00 mandag.

²³ Sekretariatet for Energitilsynet, baseret på data fra Gaspoint Nordic og Energistyrelsen.

ENERGITILSYNETS OPGAVER

Energitilsynets hovedopgaver er fastlagt i de tre energiforsyningslove (elforsyningsloven, varmeforsyningsloven og naturgasforsyningsloven) og loven om Energinet.dk.

ENERGITILSYNET blev etableret i 2000 som et tilsyn, der fungerer uden instruktionsbeføjelse fra ministeren og uafhængigt af sektorinteresser og andre myndigheder. Energitilsynet er en uafhængig tilsynsmyndighed, hvis medlemmer udnævnes af klima-, energi- og bygningsministeren.

SEKRETARIATET FOR ENERGITILSYNET er en selvstændig statslig myndighed, der fører tilsyn med energisektoren og sekretariatsbetjener Energitilsynet.

Energitilsynet kan tage spørgsmål og sager op af egen drift eller på baggrund af f.eks. henvendelser fra virksomheder og kunder mv. Det vil ske på baggrund af en vurdering af, om en henvendelse giver en begrundet mistanke om, at et forhold er i strid med loven. Er det tilfældet, behandles sagen, uanset om den er udformet som en klage eller andet.

Energitilsynets afgørelser offentliggøres løbende på tilsynets hjemmeside www.energitilsynet.dk.

Energitilsynets afgørelser kan indbringes for Energiklagenævnet af de interessenter, der har en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen.

ENERGITILSYNETS OPGAVER – KORT FORTALT:

- fører tilsyn med priser og kundevilkår hos de "naturlige monopol", elnet-, naturgasnet- og fjernvarmeforsyningsselskaberne
- fastsætter årlige krav til elnet- og naturgasnetsselskabernes effektivitet
- fører tilsyn med og regulerer, at fjernvarmeselskaberne alene indregner nødvendige omkostninger i priserne
- fører tilsyn med og regulerer, at Energinet.dk alene indregner nødvendige omkostninger i selskabets priser
- overvåger og regulerer visse priser for el og naturgas
- deltager i internationalt samarbejde om et velfungerende europæisk marked for el og naturgas
- overvåger engrosmarkederne for el og naturgas
- gennemfører specialanalyser på områder, hvor der er brug for kortlægning og nytænkning

Det betyder, at Energitilsynet bl.a. fokuserer på:

ELSEKTOREN

Energitilsynets opgaver over for elsektoren fokuserer på de naturlige monopoler, elnetselskaberne og på prisen for forsyningspligt-kunder.

Reguleringen omfatter selskabernes priser og vilkår over for kunderne. Gennem indtægtsrammeregulering og benchmarking af elnetselskaberne lægger Energitilsynet et effektivitetspres på selskaberne, et effektivitetspres der sigter på at erstatte effekten af det pres fra konkurrencen, der er på frie og velfungerende markeder. Energitilsynet fører tilsyn med elprisen på

forsyningspligtprodukt og på handelsprodukter, der har afløst det tidligere tilbagefaldsprodukt fra oktober 2014. Tilsynet omfatter også godkendelse af netselskabernes metoder til fastsættelse af tariffer og vilkår. Derudover deltager Sekretariatet for Energitilsynet i lovforberedende arbejde med afgivelse af høringssvar, deltager i internationalt samarbejde mv.

NATURGASSEKTOREN

Energitilsynets opgaver over for naturgassektoren fokuserer på de naturlige monopoler, netselskaberne, og på prisen for kunder med forsyningspligt- og tilbagefaldsprodukter.

Reguleringen omfatter selskabernes priser og vilkår over for kunderne. Gennem indtægtsrammeregulering og benchmarking af netselskaberne lægger Energitilsynet et effektivitetspres på selskaberne. Energitilsynet fører desuden tilsyn med priserne på forsyningspligt- og tilbagefaldsprodukter og godkender net-distributionsselskabernes metoder til fastsættelse af tariffer og vilkår. Energitilsynet regulerer også betingelserne for brug af de to danske naturgaslagre. Derudover deltager Energitilsynet i lovforberedende arbejde med afgivelse af høringssvar, deltager i internationalt samarbejde mv.

FJERNVARMESEKTOREN

Energitilsynet regulerer hele forbrugerprisen på fjernvarme.

I fjernvarmesektoren må selskabernes priser alene afspejle nødvendige omkostninger til produktion og distribution (hvile-i-sig-selv regulering). Energitilsynet fastsætter ikke direkte effektivitetsmål over for fjernvarmeselskaberne, men kravet om, at en omkostning skal være nødvendigt, omfatter både omkostningsart og -størrelse. Det giver Energitilsynet mulighed for at stille krav til omkostningsudviklingen i selskaberne.

DET SYSTEMANSVARLIGE TRANSMISSIONSSELSKAB ENERGINET.DK

Energinet.dk reguleres efter hvile-i-sig-selv princippet, hvor selskabets tariffer alene må dække selskabets nødvendige omkostninger ved effektiv drift og en forrentning til sikring af realværdien af selskabets grundkapital pr. 1. januar 2005. Energitilsynet kan bestemme, at en konkret omkostning – eller størrelsen heraf – ikke er udtryk for en nødvendig omkostning ved effektiv drift og derfor ikke må indregnes (eller kun indregnes delvis) i Energinet.dks tariffer.

NY LOVGIVNING

I det forløbne år er der sket en række ændringer i energilovene. De ændringer, der har størst betydning for Energitilsynet, er:

EL- OG NATURGASOMRÅDET

Ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, og lov om energinet.dk

(Lov nr. 633 af 16. juni 2014)

Lovændringen angår først og fremmest elforsyningsloven og udmønter Elreguleringsudvalgets anbefaling om at afskaffe forsyningspligtbevillingssystemet og den gældende regulering af forsyningspligtpriser. Den gældende forsyningspligt indebærer, at alle elforbrugere, der ikke har valgt en elleverandør, automatisk modtager elektricitet til priser, der er reguleret af Energitilsynet.

Med lovændringen er der i stedet indført en leveringspligt, som forpligter alle elhandelsvirksomheder til mod betaling at levere elektricitet til alle husholdningsforbrugere, som anmoder om det. Videre er der indført regler til håndtering af dårlige betalere og regler, der beskytter elforbrugere i tilfælde af konkurs eller lignende i en elhandelsvirksomhed. Desuden er der indført nye regler om bygningssejeres betalingsforpligtelse for levering af elektricitet, medmindre der foreligger en aftale med en lejer e.l. på adressen.

Som led i lovændringen fik Energitilsynet til opgave at etablere en ny prisportal, hvor forbrugerne nemt kan sammenligne elpriserne på markedet. I tilknytning hertil skal Energitilsynet fremover gennemføre årlige prisundersøgelser.

Med ændringen af elforsyningsloven blev indførelsen af den såkaldte engrosmodel for elmarkedet udsat. Engrosmodellen, som blev vedtaget med lov nr. 575 af 18. juni 2012, indebærer en omlægning af rollefordelingen mellem net- og elhandelsvirksomheder, men med lovændringen blev engrosmodellen udskudt med et år til den 1. oktober 2015. Baggrunden er, at opgaverne med implementeringen af engrosmodellen har vist sig mere komplekse end først antaget. Engrosmodellen og de nye regler for leveringspligt forventes imidlertid udskudt endnu en gang til 1. april 2016 med et lovforslag, som er fremsat i 2015.

Lovændringen i forhold til naturgasforsyningsloven giver klima-, energi- og bygningsministeren hjemmel til at fastsætte regler for distributionsselskabernes anvendelse og den regnskabsmæssige håndtering af beløb, der modtages som økonomisk kompensation. Der tænkes her f.eks. på beløb, der modtages som kompensation for manglende fremtidige indtægter, når naturgasforsynede områder overgår til fjernvarmeforsyning eller ved frasalg af større aktiver.

Ændring af bekendtgørelse om indtægtsrammer og åbningsbalance for naturgasdistributionsselskaber

(Bekendtgørelse nr. 1117 af 14. oktober 2014 med efterfølgende ændringsbekendtgørelse nr. 1169 af 3. november 2014)

Bekendtgørelsen udmønter den hjemmel, som klima-, energi- og bygningsministeren fik med ændringen af lov om naturgasforsyning i § 2 i lov nr. 633 af 16. juni 2014 til at udstede regler om distributionsselskabers anvendelse og regnskabsmæssige håndtering af beløb, der modtages som økonomisk kompensation. Hermed sigtes til beløb, som distributionsselskaberne modtager i forbindelse med omlægning af forsyningsområder til fjernvarme som kompensation for manglende fremtidige driftsindtægter, og som skal bruges til ekstra-ordinær nedbringelse af selskabets nettogæld.

Med den nye indtægtsrammebekendtgørelse får distributionsselskaberne desuden mulighed for, med Energitilsynets godkendelse, at ændre afskrivningsprincip eller afskrivningsperiode. Tilsvarende får distributionsselskaberne mulighed for, med Energitilsynets godkendelse, at benytte et andet ydelsesforløb end en annuitet, f.eks. et seriellån, og en anden løbetid for opkrævning af nettogælden end tidligere anmeldt til Energitilsynet.

Bekendtgørelse om elhandelsvirksomheders fakturering af omkostninger over for elforbrugerne

(Energitilsynet, bekendtgørelse nr. 821 Af 27. Juni 2014)

Bekendtgørelsen har til formål at sikre gennemsigtighed om priser, tariffer, rabatter og vilkår samt sammenlignelige informationer ved faktureringen. Bekendtgørelsen er en udløber af Folketingets vedtagelse af engrosmodellen, hvorefter elhandelsvirksomhederne bliver den primære kontakt til elforbrugerne.

Bekendtgørelsen fastsætter regler om elhandelsvirksomheders fakturering og specificering af omkostninger over for elforbrugere og er grundlæggende en forenkling af kravene til elregningens indhold. Bekendtgørelsen træder i kraft 1. oktober 2015. I det omfang at engrosmodellen udskydes, vil ikrafttrædelse af faktureringsbekendtgørelsen også blive udskudt.

VARMEOMRÅDET

Lov om ændring af lov om fremme af besparelser i energiforbruget, lov om varmeforsyning, lov om kommunal fjernkøling og forskellige andre love (implementering af EU's energieffektiviseringsdirektiv m.v.)

(Lov nr. 345 af 8. april 2014)

Efter denne lovændring betragtes varmepumper til kombineret produktion af både rumvarme og køling som kollektive varmeforsyningsanlæg. Private og kommunale virksomheder kan således etablere, eje og drive denne type af anlæg som kollektive varmeforsyningsanlæg. Den varmeforsyningsvirksomhed, der leverer opvarmet vand fra varmepumpen, skal levere i overensstemmelse med varmeforsyningslovens prisregulering, som administreres af Energitilsynet. Virksomhedens levering af køling er ikke omfattet af prisreguleringen og vil kunne ske på markedsmæssige vilkår. Konkret medfører dette, at varmeproducenten som udgangspunkt må holde varme og køling regnskabsmæssigt adskilt på baggrund af en omkostningsfordeling.

Dels ved budgettering forud for det pågældende varmeår og dels i forbindelse med prisettersvisningen, således at Energitilsynet kan føre tilsyn med, at varmemeforbrugerne kun belastes af de omkostninger, der er medgået til produktion og levering af varme. Da varme og køling produceres på samme anlæg, stilles der ikke krav om selskabsmæssig adskillelse.

Lovændringen udvider desuden klima-, energi- og bygningsmisterens bemyndigelse i varmemeforsyningslovens § 20, stk. 3, således at der kan fastsættes regler om omkostningsfordeling mellem levering af energi til rumvarmeformål og andre ydelser, som en varmemeforsyningsvirksomhed måtte levere. Bestemmelsen vil kunne udnyttes til at fastsætte regler vedrørende eksempelvis kraftvarmeanlæg, der producerer både el og varme, affaldsforbrændingsanlæg, hvor omkostninger skal fordeles mellem affaldshåndtering, el og varme, procesanlæg, der både producerer rumvarme og procesvarme, og varmepumper, der producerer varme og køling.

Bekendtgørelse om anmeldelse af priser, omkostningsfordeling og andre betingelser for produktion, transport og levering af fjernvarme samt produktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prislofter

(Energitilsynet, bekendtgørelse nr. 1282 af 5. december 2014)

Energitilsynet har udstedt en ny bekendtgørelse for fjernvarmeforsyningsvirksomhedernes anmeldelser til Energitilsynet. Den ændrede bekendtgørelse omhandler virksomhedernes anmeldelse af priser, omkostningsfordeling og andre betingelser for produktion, transport og levering af fjernvarme samt produktionsomkostninger til brug for fastsættelse af prislofter. Bekendtgørelsen trådte i kraft 1. januar 2015.

Den nye bekendtgørelse er udstedt, fordi fjernvarmeforsyningsvirksomhederne skal have pligt til at bruge Energitilsynets nye online anmeldelsessystem, ENAO, til at foretage anmeldelser på området til Energitilsynet. Derudover havde lovgiver foretaget

en række ændringer af bestemmelser i varmemeforsyningsloven, der også havde relevans for at blive indarbejdet i den eksisterende bekendtgørelse.

Med den nye bekendtgørelse er kravet om, at varmemeforsyningsvirksomhederne skal anmelde elektronisk i Energitilsynets nye elektroniske indberetningssystem, ENAO, indarbejdet med virkning fra 1. januar 2015. Derudover havde lovgiver foretaget en række ændringer af bestemmelser i varmemeforsyningsloven, og de er nu i relevant omfang indarbejdet i den nye bekendtgørelse.

Anvendelsesområdet for bekendtgørelsen er ligeledes ændret, således at der er overensstemmelse med prisbestemmelsernes anvendelsesområde efter varmemeforsyningsloven. Ændringen indebærer, at de regulerede virksomheder som udgangspunkt kun er omfattet af en anmeldelsespligt til Energitilsynet ved levering til rumvarmeformål. Endelig er virksomhedernes anmeldelse af produktionsomkostninger til brug for Energitilsynets fastsættelse af prislofter for affaldsforbrændingsanlæg også blevet ændret for at opnå overensstemmelse med varmemeforsyningsloven. Ændringen indebærer, at Energitilsynet fremover alene indhenter produktionsoplysninger fra de centrale kraftvarmeanlæg.

MEDLEMMER AF ENERGITILSYNET

Energitilsynet består af en formand, en næstformand, fem medlemmer og to suppleanter, der alle udnævnes af klima-, energi- og bygningsministeren.

Energitilsynets medlemmer repræsenterer sagkundskab inden for jura, økonomi, teknik og miljø samt erhvervs- og forbrugerforhold.

ENERGITILSYNETS MØDER OG ARRANGEMENTER

Energitilsynet afholdt ti møder i 2014. Energitilsynet har desuden været på studietur i Tyskland, hvor Energitilsynet afholdt møder med den tyske regulator, Bundesnetzagentur, og energiselskaber på det tyske marked.

Energitilsynet har desuden afholdt flere udadvendte informations- og debatmøder: et Energiforum med deltagelse af branchens virksomheder og organisationer, to internationale seminarer om henholdsvis den fremtidige regulering af elnetselskaberne og om REMIT-forordningen samt et gå-hjem-møde - et Energiting - om Energitilsynets analyse af detailmarkedet for naturgas, alle sammen med deltagelse af myndigheder, interessenter og energivirksomheder i energisektoren.

UDTRÅDT AF ENERGITILSYNET PR. 31.12. 2014

Direktør, cand.polit. Jacob Erik Holmblad, næstformand

Direktør, akademiingeniør Mogens Arndt

Direktør, cand. merc. Annette Timmermann, suppleant

Direktør, cand.polit., ph.d.
Uffe Bundgaard-Jørgensen
FORMAND

Udpeget for perioden
1/1 2012 – 31/12 2016.

Cand. polit.
Peter Skak-Iversen
NÆSTFORMAND

Udpeget for perioden
1/1 2015 – 31/12 2019.

Præsident, cand. scient.
Ella Maria Bisschop-Larsen
MEDLEM

Udpeget for perioden
1/1 2012 – 31/12 2016.

Lektor i energiret
Anita Rønne
MEDLEM

Udpeget for perioden
1/1 2015 – 31/12 2019.

Adm. direktør, cand. scient. pol.
Jørgen G. Jørgensen
MEDLEM

Udpeget for perioden
1/1 2012 – 31/12 2016.

Chief Executive Advisor
Bjarke Pålsson
MEDLEM

Udpeget for perioden
1/1 2015 – 31.12 2019

Direktør
Holger Blok
MEDLEM

Udpeget indtil 31/12 2019.
Indtræder som medlem når
nuværende ansættelse i
EnergiMidt ophører.

Civilingeniør, lic. techn.
Niels Erik Andersen
SUPPLEANT

Udpeget for perioden
1/4 2012 – 31/12 2016

Prodekan, professor
Birgitte Sloth
SUPPLEANT

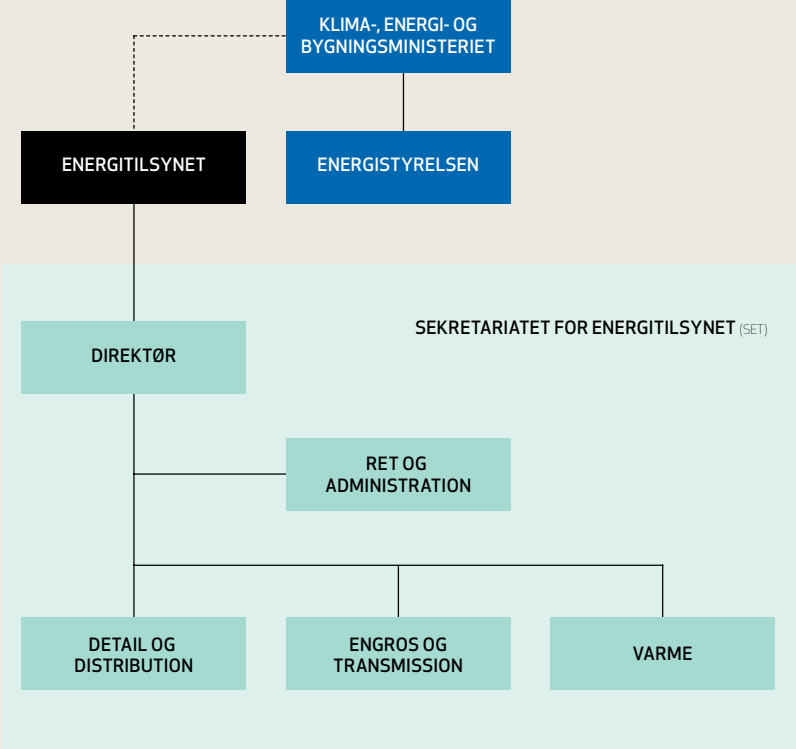
Udpeget for perioden
1/1 2015 – 31/12 2019.

SEKRETARIATET FOR ENERGITILSYNET

Sekretariatet for Energitilsynet forbereder sager til behandling i Energitilsynet og træffer afgørelse efter den praksis og de retningslinjer, som Energitilsynet har fastlagt.

Ledelsen af sekretariatet består af direktør Finn Dehlbæk, kontorchef for Detail og Distribution, Rune Moesgaard, kontorchef for Ret og Administration, Pia Rønager, kontorchef for Varme, Martin Windelin og kontorchef for Engros og Transmission, Mads Lyndrup.

FIGUR 31 | Energitilsynets organisation

STØRRE SAGER FOR ENERGITILSYNET

ELOMRÅDET

PILOTPROJEKT OM OMKOSTNINGSEFFEKTIV RISIKOAFDÆKNING PÅ STOREBÆLT-FORBINDELSEN

Energitilsynet har udstedt en tidsbegrænset godkendelse af et pilotprojekt om indførelse af fysiske transmissionsrettigheder, såkaldte PTR, på den elektriske Storebæltsforbindelse mellem de to prisområder, DK1 i Vestdanmark og DK2 i Østdanmark. Pilotprojektet omfatter en kapacitet på 150 MW – Storebælts-forbindelsen er samlet på 600 MW.

Introduktionen af PTR mellem Østdanmark og Vestdanmark betyder, at der introduceres et nyt princip til risikoafdækning af pris mellem de to prisområder som et supplement til de allerede eksisterende muligheder for prisafdækning.

PTR udbydes til aktørerne på en auktion af Energinet.dk. Køberen sikrer sig retten til en mulig flaskehalsindtægt i den periode, som PTR'en dækker, dvs. i en måned eller et år. Flaskehalsindtægten er lig med den eventuelle prisforskel mellem DK1 og DK2 multipliceret med den overførte mængde. I teorien vil auktionsindtægten være lig med flaskehalsindtægten – og dermed kan PTR alt i alt give markedsaktørerne bedre muligheder for en omkostningseffektiv risikoafdækning over for prisudsving mellem DK1 og DK2. Dertil kommer, at det nye princip forventes at have en positiv effekt på konkurrencen på de finansielle markeder i Øst- og Vestdanmark.

Energitilsynets metodegodkendelse af PTR-projektet er gældende, indtil Energitilsynet har truffet afgørelse om fortsættelse, ændring eller ophævelse af projektet. Energitilsynet tager på ny stilling i sagen, når Energinet.dk har forelagt en evaluering og analyse af effekterne af pilotprojektet. Energinet.dk skal

Energitilsynet får forelagt et større spektrum af sager i løbet af et typisk år. Her er en oversigt over en række væsentlige nationale sager, som Energitilsynet har taget stilling til i det forløbne år

forelægge evaluering og analyse efter en prøveperiode på et år.

NATURGASOMRÅDET

ANALYSE AF DETAILMARKEDET

Sekretariatet for Energitilsynet identificerede i en analyse en række barrierer på detailmarkedet for naturgas:

- at forbrugerne mangler kendskab og interesse for gasmarkedet og derfor ikke aktivt orienterer sig i markedet og undlader at skifte leverandør, også selv om der kan være en økonomisk gevinst ved det
- at inaktive forbrugere svækker konkurrencen i markedet, hvilket gør det svært for nye og mindre gasleverandører at skabe sig en forretning i markedet
- at det er tvivlsomt, om antallet af leverandører kan holdes på et hensigtsmæssigt niveau og dermed sikre de lavest mulige priser til forbrugere på langt sigt
- at den nuværende regulering fastholder forbrugerne i en passiv rolle, og
- at den nuværende regulering fastlåser forsyningspligtpriserne på et (for) lavt niveau og gør det yderligere svært for de øvrige leverandører at skabe og fastholde en forretning i markedet.

Konkret betyder barriererne, at forbrugernes stilling bliver svækket, fordi barriererne begrænser konkurrencen og dermed svækker et centralt virkemiddel i naturgaslovgivningen. Barriererne risikerer desuden at medføre højere priser end nødvendigt på langt sigt.

Analysen peger også på, at markedet er svært gennemskueligt for forbrugere; blandt andet fordi leverandørerne

er stillet forskelligt. Visse leverandører har således både distributionsnet (monopolaktivitet) og detailhandel (konkurrenceaktivitet) i én og samme koncern, samlet under ét og samme navn.

Analysen konkluderer, at det vil være vanskeligt at opnå en høj grad af forbrugermobilitet i markedet på kort sigt under de nuværende forhold. Der bliver derfor peget på, at konkurrencesituationen på langt sigt ikke kan forbedres uden en revision af den nuværende forsyningspligtregulering, uden at alle forbrugere frem over modtager én fælles regning på alle ydelser og uden at de koncernforbundne selskaber tydeligt skilter med, om det er monopoldelen eller konkurrence- og detaildelen, der markedsfører sig over for forbrugerne.

NYT REGELSÆT FOR TILFØRSEL AF OPGRADERET BIOGAS TIL NATURGASSYSTEMET

Energitilsynet har metodegodkendt vilkårene i tre aftaler

– Regler for Bionaturgas, Tilslutningsaftale og Bionaturgassælgeraftale – der udgør et fælles regelsæt, der skal regulere tilførslen af bionaturgas til det danske naturgassystem.

De anmeldte aftaler er udarbejdet i fællesskab mellem gasdistributionselskaberne HMN Naturgas I/S, NGF Nature Energy Distribution, DONG Energy Distribution A/S og Aalborg Kommunale Gasforsyning samt Energinet.dk med udgangspunkt i en række ændringer i naturgasforsyningsloven i 2012. Her blev der fastsat en række rammebetingelser for tilførsel af opgraderet biogas til naturgasnettet samt en række nye støtteordninger for biogas.

I Regler for Bionaturgas er fastsat en række generelle tilslutningsbetingelser for opgraderingsanlæg. Tilslutningsaftalen og Bionaturgassælgeraftalen regulerer de individuelle vilkår mellem de respektive parter for specifikke anlæg.

Det er første gang, der er metodeanmeldt regelsæt om tilførsel af opgraderet biogas til naturgassystemet. Energitilsynet har vurderet, at aftalerne – i relation til naturgasforsyningslovens generelle krav om rimelighed – ikke fremstår som urimelige eller er mere vidtgående, end driften af systemet tilsiger.

ANALYSE AF ENGROSMARKEDET FOR NATURGAS

Oliepriserne er ikke længere stærkt styrende for prisen på naturgas på det danske engrosmarked for naturgas. Det er ho-

vedkonklusionen i en analyse af engrosmarkedet for naturgas, foretaget af Energitilsynet.

Analysen viser blandt andet:

- at engrosprisen på det danske engrosmarked for naturgas i dag hovedsageligt følger spotpriserne på naturgas på de nordvesteuropæiske gashubs og -børser. Denne udvikling er især markant i tiden efter 2012, og dermed er der sket en udvikling i retning af en afkobling af engrosprisen på naturgas fra oliepriserne i Danmark
- at spotpriserne på gas i Nordvesteuropa kan bruges som prisreference for det danske marked
- at andelen af naturgas, der indkøbes "over the counter" og på børsmarkedet, er steget
- at andelen af naturgas handlet via Take-or-Pay-kontrakter er faldet
- at leveringsperioderne i de nye Take-or-Pay-kontrakter er blevet kortere og priserne følger i højere grad spotpriserne på naturgas
- at udbygningen af gasinfrastrukturen ved grænsepunktet Ellund mellem Danmark og Tyskland skaber de fysiske rammer for, at Danmark i endnu højere grad kan blive forbundet med det europæiske gassystem. Reel markeds-kobling er imidlertid betinget af, at der også i praksis er tilstrækkelig tilgængelig kapacitet på både den tyske og danske side af Ellund.

AFGØRELSE OM TARIF I OPSTRØMSSYSTEMET

Energitilsynet traf i januar 2014 afgørelse om den tarif, som betales til DONG Naturgas A/S for at transportere naturgas i selskabets rørledning fra produktionsfeltet Tyra i Nordsøen til gasbehandlingsanlægget i Nybro på den jyske vestkyst, det såkaldte opstrømssystem. Energitilsynet pålagde DONG Naturgas A/S at nedsætte tariffen til 5,75 øre/m³ i transportaftaler, som selskabet havde indgået med Maersk Energy Marketing A/S i perioden juli 2011-oktober 2012.

Sagen udspringer af en klage fra Maersk Energy Marketing A/S til Energitilsynet over tariffen, som DONG Naturgas A/S i 2011 havde fastsat til 10 øre/m³.

Energitilsynets afgørelse blev stadfæstet af Energiklagenævnet i juni 2014. DONG Naturgas A/S har efterfølgende indbragt sagen for domstolene, og den verserer nu ved Vestre Landsret. Energitilsynet har i november 2014 modtaget en ny klage fra

Maersk Energy Marketing over priser og vilkår for transport af naturgas i opstrømssystemet.

Sekretariatet for Energitilsynet har i 2014 haft dialogmøder med aktører om vilkårene for at transportere naturgas til Danmark fra den danske del af Nordsøen.

NY KOMMERCIEL BALANCERINGS-MODEL I TRANSMISSIONSSYSTEMET

Der er blevet introduceret en mere markedsbaseret balanceringsmodel, hvor transportkunderne – det er typisk gasleverandørerne – skal spille en mere aktiv rolle i at balancere det danske gastransmissionssystem. Introduktionen kommer, efter at Energitilsynet har godkendt en ny kommerciel balanceringsmodel, som Energinet.dk havde forelagt for Energitilsynet.

Ansvar for balancen i det danske gastransmissionssystem er med den nye metode i højere grad blevet flyttet fra Energinet.dk til transportkunderne. Den nye metode går ud på at give transportkunderne økonomiske incitamenter til at spille en større rolle i balanceringen. På den måde er transportkunderne med til at sørge for, at den mængde naturgas, der sendes ind i transmissionssystemet svarer til den mængde naturgas, der trækkes ud.

Den nye model til balanceringsmodel lever op til nye fælleseuropæiske krav, hvor det overordnede formål er at fremme gashandel på tværs af landene og støtte udviklingen af et konkurrencepræget, kortfristet engrosmarked for naturgas i Europa.

I og med den nye model er en væsentlig forandring for både transportkunderne

og Energinet.dk har Energitilsynet i godkendelsen betinget sig, at modellen bliver evalueret senest ved årsskiftet 2015/2016.

NY MODEL TIL OPRETHOLDELSE AF FORSYNINGSSIKKERHEDEN MED NATURGAS

Energitilsynet har godkendt en justering af Energinet.dk's forsyningssikkerhedsmodel for naturgas. Modellen skal bruges, når forsyningen med naturgas er presset i Danmark og går fra normaldrift til krisedrift (eksempelvis brud på et rør i Nordsøen, midlertidigt produktionsstop i Nordsøen eller lagernedbrud) og går ud på at kunne opretholde forsyningen til beskyttede forbrugere som husholdninger, små- og mellemstore virksomheder, væsentlige sociale tjenester (sygehuse, plejehjem, skoler mv.) og fjernvarmeanstallationer.

Ændringen af modellen betyder, at Energinet.dk kan afbryde gasforsyningen til gruppen af ikke-beskyttede kunder, der i konsekvens af ændringen nu ikke alene tæller de store danske gaskunder, men også store svenske gaskunder - i praksis kunder med et årligt gasforbrug på mere end 2 mio. kbm. Teknisk er det muligt ved at tilbyde de store ikke-beskyttede kunder et særligt kommercielt afbrydelighedsprodukt, kaldet Hyper3.

Store gaskunder, der deltager i afbrydelighedskonceptet, stiller sig - mod betaling - til rådighed for Energinet.dk til at få reduceret eller afbrudt gasforsyningen, så Energinet.dk kan opretholde trykket i gasrørene og levere naturgassen i distributionsområderne og dermed til forbrugerne så længe som muligt.

Den nye model vil alt andet lige øge antallet af afbrydelige kunder og dermed det potentielle afbrydelige gasvolumen. En øget volumen har - ligeledes - alt andet lige en positiv effekt på den samlede forsyningssikkerhed med naturgas i Danmark og Sverige.

ENGROSMARKEDERNE FOR EL OG NATURGAS UDMØNTNING AF REMIT-FORORDNING

Energitilsynet er national tilsynsmyndighed i forhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning fra oktober 2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne for el og naturgas, den såkaldte REMIT-forordning. Formålet er at fremme åben og fair konkurrence på engrosenergimarkederne til fordel for slutbrugerne.

Energitilsynet skal forhindre markedsmisbrug og dermed forhindre, at forbuddene mod insiderhandel, og markedsmanipulation bliver overtrådt og at forpligtelsen til offentliggørelse af intern viden bliver overholdt. En overtrædelse af REMIT kan straffes med fængsel i op til seks år.

Energitilsynet har i 2014 prioriteret samarbejdet med ACER (Agency for the Cooperation of Energy Regulators) og de nordiske/baltiske regulatorer for at sikre en koordineret og konsekvent regional tilgang til håndhævelse af forordningen. Derudover har der været fokus på at styrke de interne processer ved efterforskning af eventuelle overtrædelser af forordningen samt behandling af indkomne sager.

En tæt og åben dialog med markedsaktørerne i Danmark har ligeledes været en høj prioritering. Energitilsynet afholdt f.eks. det tredje seminar for danske markedsaktører om REMIT i november 2014, hvor fokus var den kommende registrering og dataindrapportering, hvilket kommer til at fylde en hel del hos aktørerne, regulerende myndigheder (herunder Energitilsynet) og ACER i 2015.

Sekretariatet for Energitilsynet åbnede, som det første land i EU, et nationalt aktørregister i juli 2014. Alle markedsdeltagere, der indgår i transaktioner på engrosenergimarkederne for elektricitet og naturgas i Danmark, skal lade sig registrere i aktørregisteret. Registreringen skal være afsluttet, inden aktøren indgår transaktioner, der skal dataindrapporteres. For de fleste nuværende markedsaktører vil det forventeligt være i andet halvår af 2015.

VARMEOMRÅDET

MÅLRETTET STRATEGI OVER FOR FJERNVARMEVIRKSOMHEDERNE

Energitilsynet har vedtaget en ny og mere målrettet strategi for kontrollen med fjernvarmevirksomhedernes overholdelse af varmeforsyningsloven. Strategien er et vigtigt skridt i retningen af at sikre, at priser for varmeforsyning fortsat er i overensstemmelse med reglerne i varmeforsyningsloven.

FASTSÆTTELSE AF OMKOSTNINGSFORDELING I GEOTERMIPROJEKT

Energitilsynet har i en principiel tilkendegivelse fastsat, at der er en grænse for, hvilke omkostninger i et geotermiprojekt, der udgør efterforskning, og dermed kan indregnes i varmeprisen.

Udgifter til geotermisk efterforskning er efter reglerne i varmeforsyningsloven indregningsberettigede i varmeprisen, uanset om efterforskningen fører til, at der begyndes en geotermisk produktion. Ved omkostninger til geotermisk efterforskning forstås undersøgelser for at fastslå forekomsten af varmt vand til geotermisk varme i undergrunden.

Den konkrete sag drejer sig om et fejlslagent geotermi-projekt i Kvols ved Viborg. De samlede omkostninger i det kuldsejlede projekt var ca. 165 mio. kr., og af disse er mindst ca. 140 mio. kr. indregningsberettigede som nødvendige omkostninger ved efterforskning. Forskellen er efter Energitilsynets opfattelse midler, der ikke kan henføres til efterforskning.

Konsekvensen er, at Energitilsynet har beskåret det beløb, som varmeselskabet, Energi Viborg Kraftvarme, kan opkræve over varmepriserne - umiddelbart drejer det sig om ca. 10 mio. kr., men det kan blive op til 25 mio. kr. Det eksakte beløb kan opgøres ud fra de principper, som Energitilsynet har fastlagt i behandlingen af sagen.

TAB PÅ LÅN TIL KONKURS RAMT VARMELEVERANDØR

Energitilsynet har afslået, at en varmeforsyningsvirksomhed kunne indregne den del af en underdækning, der var opstået ved, at virksomheden havde lidt et tab på et lån til en varmeleverandørs driftsudgifter og finansiering af anlægsinvesteringer i varmeprisen. Dette skyldes, at tab på lån til en varmeleverandør ikke er blandt de omkostninger, som varmeforsyningsloven nævner som indregningsberettigede.

Sagen viser, at varmeforsyningsvirksomhederne skal holde sig for øje, hvilke omkostninger de kan indregne i varmepriserne for ikke at risikere en eventuel konkurs.

MARKEDSPRIS PÅ TRANSMISSIONSLEDNING

Energitilsynet har for første gang fastsat en markedspris på et anlæg omfattet af forkøbsret.

Sagen var kompliceret af flere grunde. For det første skulle Energitilsynet fastsætte en markedspris pr. 1. juli 2006, dvs. mere end 8 år efter at anlægget skulle være blevet tilbudt forbrugerne. Der fandtes ikke en markedspris i form af en forhandlet pris isoleret på transmissionsledningen på dette tidspunkt, som Energitilsynet kunne lægge til grund. Dette skyldtes, at anlægget var blevet overdraget i en pulje med andre anlæg. Endvidere fandtes der ikke nogen sammenlignelige handler på det pågældende tidspunkt. I mangel heraf blev opstillet kriterier/pejlemærker, der kunne indgå i Energitilsynets skøn over markedsprisen. Energitilsynet lagde særlig vægt på Discounted Cash Flow modellen, som må forventes at blive retningsgivende ved sager af denne karakter for Energitilsynet.

STØRRE SAGER I DET INTERNATIONALE SAMARBEJDE

Det internationale samarbejde koncentrerer sig om tre overordnede temaer:

- Etablering af fælles nordisk slutbrugermarked for el, hvor Nordisk Ministerråd har bedt de nordiske regulatorer bidrage. Regulatorerne bidrager i arbejdet, men har også påpeget over for Nordisk Ministerråd, at arbejdet med implementeringen af markedet foregår i forskellig takt i de nordiske lande.
- Gennemførelse af EU's indre marked for energi som besluttet af stats- og regeringslederne i 2011. De europæiske regulatorer spiller en væsentlig rolle i udformningen af fælles markedsregler og vilkår på el- og naturgasmarkedet. Arbejdet fokuserer på at få udformet fælles og harmoniserede spilleregler for markedsadgang til nettene og metoder til tarifiering.
- Øget gensidig europæisk afhængighed. I takt med at de nationale markeder i EU bliver mere og mere integrerede, stiger behovet for at finde sammenhængende europæiske løsninger.

DET FÆLLES-NORDISKE SLUTBRUGERMARKED

Sammenslutningen af nordiske energiregulatorer, NordREG, har i flere år arbejdet med at udvikle det nordiske elektricitetsmarked. I de senere år har fokus været på etablering af et nordisk detailmarked for elektricitet gennem mere konkurrence, forbedret effektivitet og større forbrugertilfredshed.

Fokus har i 2014 især været på udarbejde anbefalinger om en harmonisering af de tekniske krav for udveksling af information mellem de nordiske lande. NordREG besluttede således, at der skulle udvikles en "teknisk håndbog" med beskrivelse af harmoniserede "back office-processer" og "Use-cases" som en

guideline for, hvordan elselskaberne bør agere i den praktiske udmøntning af processer som flytning, leverandørskifte etc. Arbejdet resulterede i NordREGs såkaldte "flytterapport" med anbefalinger for harmoniserede procedurer for udveksling af information mellem forbrugeren, elleverandøren, netvirksomheden samt eventuel datahub.

Som led i arbejdet med slutbrugermarkedet har NordREG udgivet en rapport, som giver en status for indførelsen af fjernaflæste elmålere og timemåling i de nordiske lande. Rapporten viser, at der allerede er initiativer i gang i alle landene for at introducere de nye målere hos alle forbrugere; en situation der flugter med NordREG's anbefalinger, og som desuden harmonerer med det igangværende danske arbejde om udrulning af fjernaflæste timeelmålere herhjemme senest i 2020.

Endelig fik NordREG udarbejdet en rapport om adgangsbarrierer for nye virksomheder på de nordiske landes elmarkeder. Rapporten, der er baseret på interviews og en spørgeskemaundersøgelse hos en lang række nordiske elleverandører, netselskaber, servicevirksomheder, systemansvarlige

transmissionsselskaber m.fl., anviste 60 adgangsbarrierer, hvoraf 26 blev udpeget som væsentlige. De nordiske energiregulatorer vil i 2015 gennemgå rapporten og høringssvarene for at udpege de barrierer, som bør nyde særlig opmærksomhed allerede nu for at gøre det nemmere for elleverandører og servicevirksomheder at etablere sig inden for Norden fremover.

DET EUROPÆISKE ENERGIMARKED

Forud for indsættelsen af den nye EU-Kommission i 2014 fremlagde ACER, samarbejdsorganisation for energiregulatorer i EU, sine anbefalinger til den nye Kommission om prioriteringerne på el- og gasmarkederne.

Anbefalingerne fremgår af "Energy Regulation: A Bridge to 2025", som bl.a. indeholder disse forslag til Kommissionen:

- Sikre fuld implementering af den tredje energi-liberaliseringspakke.
- Etablere en køreplan for konkurrencepræget og innovativt slutkunde-marked frem til 2025
- Fremme fleksibelt energiforbrug hos forbrugerne.
- Sikre at nye aktører får adgang til markedet.
- Udvikle en ny "Gas Target Model2" til at håndtere usikkerhed om den fremtidige efterspørgsel efter naturgas.
- Beskytte og styrke forbrugerne til at deltage aktivt på energimarkederne, og
- Gennemgå - og om nødvendigt styrke - tilsynet med de europæiske transmissionsselskaber.

HARMONISERING AF REGLER OM DET INDRE MARKED

Som led i arbejdet med at fuldføre det indre energimarked fokuserer ACER i samarbejde med de nationale regulatorer på at færdiggøre de spilleregler (framework guidelines og netværkskoder), som skal tilvejebringe et minimum af fælles regler for energimarkederne.

Framework guidelines, der udarbejdes af ACER og de nationale regulatorer, sætter en ramme for netværkskoderne. Ud fra denne ramme udformer TSO'erne detaljerede regler i netværkskoderne, der definerer fælles spilleregler for markeds- og netværksaktører. Koderne forelægges efterfølgende for ACER, der undersøger, om netværkskoderne er forenelige med framework guidelines. Er det tilfældet, anbefaler ACER EU Kommissionen at vedtage netværkskoden. Sidste led i processen er, at Kommissionen fremlægger netværkskoden til beslutningsprocedure (komitologi), hvorefter koden bliver bindende.

Sekretariatet for Energitilsynet deltager i arbejdet med harmoniseringen af spillereglerne for både el- og naturgasmarkedet og i NordREG-samarbejdet om implementering af netværkskoder på nordisk plan.

Status for arbejdet med netværkskoder kan opsummeres således:

PÅ ELSIDEN er koden om *kapacitetsfordeling og flaskehals-håndtering* udmøntet i en forordning fra Kommissionen, en forordning som etablerer en Guideline on Capacity Allocation and Congestion Management (CACM). Forordningen har til formål at etablere harmoniserede regler for handelen med elektricitet. Konkret vedrører forordningen handlen med elektricitet i de såkaldte day-ahead og intraday markeder, og den indeholder krav til transmissionssystemoperatørerne og børserne.

Transmissionssystemoperatørerne skal udvikle en fælles netmodel, som skal gøre det muligt at koordinere beregning af overførselskapacitet og fælles metoder for beregning af den netkapacitet, som kan stilles til rådighed for markedet. Derudover skal der udvikles såkaldte markedskoblingsfunktioner, som vedrører den tekniske håndtering af købs- og salgsbud

med henblik på velfungerende grænseoverskridende handel med elektricitet.

Forordningen forventes at træde i kraft i første halvdel af 2015 og skal herefter implementeres løbende over de efterfølgende ca. to år.

Der arbejdes på en balancekode, som ACER skal fremlægge for Kommissionen i 2015. Koden fastlægger regler for, hvordan de systemansvarlige håndterer ubalance, efter at spotmarkedet og intra-day-markedet er lukket. Balancekoden fastlægger herudover rollefordelinger samt regler for samarbejde mellem systemansvarlige og balanceansvarlige.

Koden er speciel på den måde, at den opererer i brudfladen mellem marked og systemsikkerhed, men også ved at denne kode har tæt berøringsflade til andre koder. Som følge af de udfordringer, der er indbygget i denne kode, testes koden design nu via en række pilotprojekter. Sekretariatet for Energitilsynet har derfor særlig fokus på, hvordan pilotprojekternes markedsdesign vil påvirke markedet.

Det ventes, at koden passerer gennem den europæiske beslutningsproces i 2015.

Fra årsskiftet 2014/15 er der etableret en *fælles-europæisk offentliggørelses-plattform om transparens*. Platformen har baggrund i en EU-forordning, der fastlægger de fundamentale data, der skal offentliggøres for at skabe den fornødne transparens i det europæiske elmarked for områderne forbrug, produktion, transmission og balancering.

Forordningens regler retter sig primært mod de systemansvarlige virksomheders pligt til at indberette data til den fælles transparensplatform.

PÅ GASSIDEN pågår et arbejde med at udarbejde nye fælles-europæiske regler for harmonisering af tarifstrukturer for transport af gas i de europæiske transmissionsnet. De europæiske gastransmissionsselskaber (ENTSOG) har på baggrund af et oplæg fra ACER ved udgangen af 2014 udarbejdet et udkast til de fremtidige regler. Reglen vil gælde for alle entry-exit

punkter i EU, og derfor får den også betydning for Energinet.dk's metode for fastsættelse af gastransmissionstariffer i det danske gastransmissionsnet.

Det forventes, at Kommissionen vil udstede de nye regler på dette område i løbet af 2015.

EN FÆLLES BALANCEKODE på gasmarkedet er udmøntet herhjemme, efter at Energitilsynet i 2014 metodegodkendte en mere markedsbaseret balancering, hvor transportkunderne – det er typisk gasleverandørerne – skal spille en mere aktiv rolle i at balancere det danske gastransmissionssystem. Metoden blev fremlagt af Energinet.dk.

Ansaret for balancen i det danske gastransmissionssystem er med den nye metode i højere grad blevet flyttet fra Energinet.dk til transportkunderne, som får økonomiske incitamenter til at spille en større rolle i balanceringen mellem den mængde naturgas, der sendes ind i transmissionssystemet, og den mængde naturgas, der bliver taget ud.

Den nye model til balancering lever op til nye fælles-europæiske krav, hvor det overordnede formål er at fremme gashandel på tværs af landene og støtte udviklingen af et konkurrencepræget, kortfristet engrosmarked for naturgas i Europa.

SAGSBEHANDLING

Energitilsynets hovedopgave er først og fremmest at træffe beslutning i de større, principielle sager, der fastlægger en praksis på et område. Sekretariatet for Energitilsynet behandler og afgør konkrete sager på baggrund af den praksis, som Energitilsynet har fastlagt.

Energitilsynet behandlede 23 beslutningssager og 18 orienteringssager i 2014 (jf. tabel 4). Det er på niveau med året før.

Energitilsynet har i 2014 haft en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på tilsynssager på 11,1 måned, idet der alene måles sagsbehandlingstid på beslutningssagerne (jf. tabel 5). Sagsbehandlingstiden for 2014 har været præget af afslutningen af flere ældre sager - især på varme- og elområdet. Energitilsynet forventer, at sagsbehandlingstiden vil falde i 2015.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for sekretariatssager var på 4,95 måneder i 2014. I 2013 var sagsbehandlingstiden på 7,19 måneder.

Det samlede antal sager i Sekretariatet for Energitilsynet var 1559 i 2014 mod 1831 året før (jf. tabel 6).

I 2013 blev der registreret 1200 afgjorte sager, mens der i 2014 er registreret 793 afgjorte sager i sekretariatet (jf. tabel 6). Nedgangen hænger sammen med en ændring i registreringspraksis fra og med 2014. Sigtet er, at alene sager, hvor der er truffet en afgørelse, skal indgå i statistikken. Sekretariatet udarbejder således udkast til tilsynsafgørelser og træffer afgørelser på sekretariatsniveau.

Sekretariatet vejleder endvidere energiselskaberne i konkrete spørgsmål og overvåger energimarkederne - f.eks. i form af analyser, markedsrapporter og selskabernes håndtering af adskillelsen af monopolaktiviteter og handelsaktiviteter.

Derudover modtager sekretariatet prisanmeldelser og har i den forbindelse i 2014 implementeret et nyt elektronisk indberetningssystem. Endelig deltager sekretariatet i regulatorsamarbejde på nordisk plan og på EU-plan.

TABEL 4 | Sager behandlet på Energitilsynets møder 2013 og 2014

	2013		2014	
	Beslutning	Orientering	Beslutning	Orientering
Elektricitet	9	8	7	5
Naturgas	9	2	7	2
Fjernvarme	2	2	4	4
Tværgående	2	7	5	7
I alt	22	19	23	18

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

TABEL 5 | Gennemsnitlige sagsbehandlingstid for tilsynssager fra 2011 - 2014, mdr.

	2011	2012	2013	2014
Energitilsynet	9,4	8,6	6,9	11,1

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

TABEL 6 | Sager i Sekretariatet for Energitilsynet

	2011	2012	2013	2014
Antal sager i alt	1223	1391	1831	1559
Afgjorte sager*	1106	1210	1200	793

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

Note*: Opgørelsesmetoden for afgjorte sager i 2011, 2012 og 2013 omfatter afgørelser i en mere bred forstand og indeholder også tilkendegivelser, vejledninger og høringssvar til andre myndigheder etc. Fra og med kalenderåret 2014 omfatter opgørelsen af afgjorte sager alene sager, der fremstår som afgørelser i snæver forstand, dvs. en udtalelse, hvorved myndigheden i forhold til en bestemt adressat eller afgrænset kreds af adressater ensidigt fastsætter, hvad der er eller skal være ret i et konkret foreliggende tilfælde. Dette er baggrunden for, at det fremstår som om, der er sket et fald i antallet af afgørelsessager i 2014.

ENERGI- KLAGENÆVNET

Energiklagenævnet behandler blandt andet klager over afgørelser truffet af Energitilsynet, og opgørelsen for 2014 viser, at Energiklagenævnet har truffet afgørelse i 27 sager med udspring i afgørelser i Energitilsynet eller i Sekretariatet for Energitilsynet.

Udviklingen over sager, der påklages til og afgøres i Energiklagenævnet, fremgår af tabel 7.

Omstødelsesprocenten varierer fra år til år. Forskellene hænger sammen med, at Energitilsynet som første myndighedsinstans har sager, hvor det er første gang, der skal etableres en praksis.

Antallet af sager afgjort af Energiklagenævnet skal ses i sammenhæng med antallet af sager, som er afgjort enten af Energitilsynet eller Sekretariatet for Energitilsynet. Afgørelserne ligger i størrelsesordenen 800 sager om året. I det lys er det en beskeden andel af afgørelserne, der indbringes for Energiklagenævnet.

TABEL 7 | Sager i Energiklagenævnet med udspring i Energitilsynet

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antal sager afgjort af klagenævnet	44	29	29	15	17	23
Heraf						
- stadfæstet	36	13	17	6	10	13
- ophævet/delvist ændret/delvist hjemvist	5	11	7	7	3	5
- afvist af klagenævnet	3	4	1	2	4	2
- afsluttet uden afgørelse	0	1	4	0	0	3
Omstødelsesprocent*	12 %	46 %	29 %	54 %	23 %	28 %

* Omstødelsesprocenten er opgjort som antal sager, der er ophævet/delvist ændret/delvist hjemvist divideret med antal afsluttede sager minus sager, der er afvist eller afsluttet uden afgørelse

ØKONOMI

Omkostningerne til Energitilsynets arbejde finansieres i henhold til el-, naturgas- og varmeforsyningslovene af virksomhederne, der føres tilsyn med. De nærmere betalingsregler fremgår af betalingsbekendtgørelser²⁶ for de enkelte områder.

Energitilsynets samlede omkostninger er steget med 1,7 mio. kr. fra 2013 til 2014 (jf. tabel 8). Lønoms-kostningerne er steget 0,7 mio. kr. på grund af en stigning i antallet af medarbejdere som følge af øgede opgaver på el- og varmeområdet. Af de samlede lønoms-kostninger i 2014 udgjorde vederlag til Energitilsynets medlemmer 0,6 mio. kr.

Driftsomkostningerne²⁷ er steget med 1 mio. kr. fra 2013 til 2014, primært på

grund af øgede omkostninger til driften af sekretariatets it-systemer. Blandt andet er et nyt system til anmeldelse af priser mv. fra energiselskaber blevet idriftsat i 2014, og der er desuden gennemført en udskiftning af telefoni- og it-udstyr.

REGNSKAB FOR ENERGIGEBYRER

Regnskabet for energigebyrer til finansieringen af Energitilsynets virksomhed viser et overskud på 2 mio. kr. på varmeområdet og et underskud på 12,8 mio. kr. på el-området samt et underskud på 4,6 mio. kr. på gasområdet. I 2014 tilbageførte Energitilsynet 20 mio. kr. til el-forsyningsvirksomhederne, hvilket er den primære årsag til underskuddet på el-området (jf. tabel 9).

Underskuddet på gasområdet skyldes vigende gebyrindtægter som følge af et fald i den solgte mængde naturgas. Hertil kommer, at ny lovgivning har indebåret behov for en øget tilsynsindsats.

De akkumulerede gebyrbeholdninger udgør 15,9 mio. kr. på el-området og 11,2 mio. kr. på varmeområdet. En del af gebyrbeholdningen på el-området skal anvendes til at dække omkostninger forbundet med nye lovbundne opgaver for Energitilsynet. Der vil i de kommende år blive trukket på gebyrbeholdningen på varmeområdet til at dække lønoms-kostninger til ekstra ressourcer i forbindelse med afhjælpning af sagspukler på varmeområdet. Underdækningen på gasområdet vil blive søgt dækket ved højere gebyrsatser.

26. Bekendtgørelse nr. 835 af 27. juni 2013 om betaling for myndighedsbehandling efter lov om elforsyning, bekendtgørelse nr. 217 af 7. marts 2014 om betaling for myndighedsbehandling efter lov om varmeforsyning og bekendtgørelse nr. 218 af 7. marts 2014 om betaling for myndighedsbehandling efter lov om naturgasforsyning.

27. Driftsomkostninger omfatter i hovedtræk omkostninger til husleje, serviceydelser leveret af Konkurrence- og Forbrugsstyrelsen, systemdriftsomkostninger, konsulentbistand, kammeradvokaten, uddannelse og tjenesterejser, trykkeri, afskrivninger mv.

TABEL 8 | Energitilsynets omkostninger

Beløb i mio. kr.	2013	2014
Lønomsotninger	28,8	29,5
Driftsomsotninger	14,6	15,6
Omsotninger i alt	43,4	45,1

TABEL 9 | Gebyrregnskab

Gebyrregnskab 2014	El	Gas	Varme	I alt
Beholdning ultimo 2013	28,7	0,7	9,2	38,5
Faktiske gebyrindtægter 2014	7,2	7,2	15,3	29,6
Regnskabsførte omsotninger	20,0	11,8	13,3	45,1
Regnskabsresultat 2014	-12,8	-4,6	2,0	-15,4
Beholdning ultimo 2014	15,9	-4,0	11,2	23,1

ANDRE MYNDIGHEDER PÅ ENERGIOMRÅDET

Energitilsynets opgaver har mange berøringsflader til andre myndigheder, som også har kompetence på energiområdet. Det drejer sig om klima-, energi- og bygningsministeren, der er den øverste ansvarlige på energiområdet, Energistyrelsen, Energiklagenævnet, Ankenævnet på Energiområdet, Konkurrencerådet samt Energinet.dk, der også har en række myndighedsopgaver i el- og naturgas-sektoren.

KLIMA-, ENERGI- OG BYGNINGSMINISTERIETS departement varetager kontakten til Folketinget, herunder til det Energipolitiske Udvalg og har ansvar for lovgivningen på området mv.

ENERGISTYRELSENS opgave er at etablere de rette rammer og virkemidler for energiområdet, sikre forsyningssikkerheden og sørge for, at udviklingen sker på en såvel samfundsøkonomisk som miljømæssig og sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

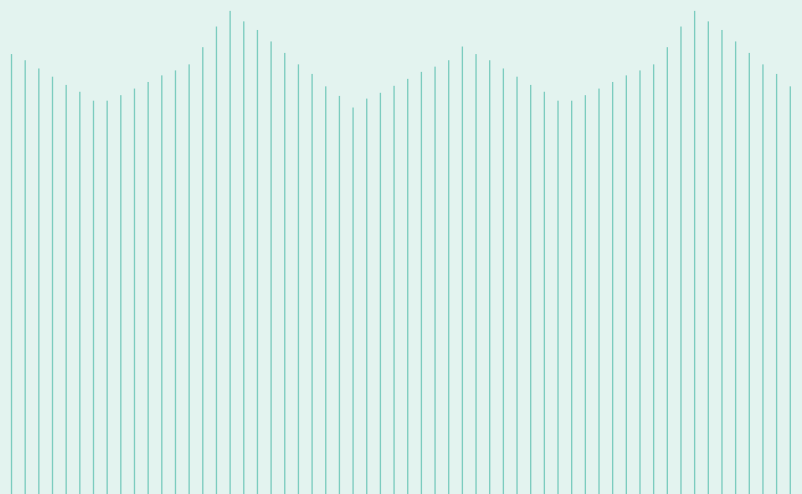
ENERGINET.DK ejer transmissionsnettene for el og naturgas, men selskabet har også en række andre opgaver, bl.a. at opretholde den overordnede forsyningssikkerhed på el- og gasområdet på kort og langt sigt, udbygge den overordnede danske infrastruktur på el- og gasområdet, skabe objektive og gennemsigtige betingelser for konkurrence på energimarkederne og at overvåge, at konkurrencen fungerer og at gennemføre en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning, som omfatter fremtidige behov for transmissionskapacitet og den langsigtede forsyningssikkerhed m.m.

ENERGIKLAGENÆVNET behandler klager over myndighedsafgørelser i enkeltsager og over eventuelle fejlfortolkninger af lovgivningen.

ANKENÆVNET PÅ ENERGIOMRÅDET behandler privates klager om køb og levering af ydelser fra energiforsyningsvirksomheder. Ankenævnet blev oprettet den 1. november 2004, som et privat ankenævn efter forbrugerklagenævnsløven. Sekretariatsbetjeningen varetages af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN holder øje med, at de liberaliserede virksomheder overholder konkurrencelovgivningen.

FORBRUGEROMBUDSMANDEN fører tilsyn med, at bl.a. energiselskaberne overholder markedsføringsloven og anden forbrugerbeskyttende lovgivning.

RESULTATER OG UDFORDRINGER 2014 | ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. 41 71 54 00
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

ISBN dansk udgave: 978-87-996181-6-3
ISBN engelsk udgave: 978-87-996181-7-0

Opsætning: MONTAGEbureauet ApS
Tryk: KAILOW Graphic
Maj 2015

ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400

post@energitilsynet.dk
energitilsynet.dk
